דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

היום בדבר
- לו יהי / פרופ' נתן רוטנשטרייך
- הלייבור עולה, הלירה יורדת / טרי פרוס מלונדון
- הנכה והעיר / דני צדקוני
- לא אמצע אלא ייחוד / מאיר בראלי
- פצצת זמן בדימונה / אמיר רוזנבליט
- בורסה וכלכלה (4־5); עכשיו (9); על הדשא (10); ספורט (11).

מזג האויר

בשעות הבוקר יהיה שרבי. בשעות הצהריים הטמפרטורות ירדו והלחות תעלה.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 12־30, רמת־הגולן: 13־29, נהריה: 17־28, צפת: 12־30, חיפה: 17־28, טבריה: 18־35, נצרת: 14־31, עפולה: 15־32, שומרון: 14־31, תל־אביב: 17־28, לוד: 15־30, יריחו: 18־35, עזה: 17־28, באר־שבע: 14־36, אילת: 22־38.

יום שני, ד' בסיוון תשמ"ז, 1 ביוני 1987 • גליון 19132

היום 12 עמודים • המחיר 85 אג', באילת 74 אג'

יש ועדת חקירה – המשטרה תחקור „לאט"

אנשי „חזבאללה" מציגים את הנגמ"ש שתפסו מידי אנשי צד"ל. (צילום: י.פ.פ.א.)

מאת מרדכי צימוקי, יוסי מלמן ונתן רועי, סופרי „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר יפנה היום רשמית לנשיא בית־המשפט העליון מאיר שמגר ויבקש למנות את חברי ועדת החקירה הממלכתית לבדיקת פרשת החקירה של השב"כ, על־פי החלטת הממשלה מאתמול.

הקמת ועדת החקירה הממלכתית לא תפסיק את חקירת המשטרה, אולם הצוות שהוקם ע"י המשטרה „לא יפגעו בעבודתו. ככל הנראה לא יוזמנו החשודים למשטרה לפני שאלו יעידו בפני ועדת החקירה והצוות המשטרתי יתחיל באיסוף איטי של החומר ובלימודו.

מקורבי שר המשטרה חיים בר־לב אתמול בממשלה הבין, כי המשטרה תחקור באיטיות. „המשטרה תחקור, אך קצב החקירה ואת מי חוקרים ומתי חוקרים, זה מתפקידה של המשטרה לקבוע, בהתאם לעניין המשרת את החקירה עצמה. שתי הוועדות: ועדת חקירה ומשטרה יכולות לפעול במקביל".

„אני מניח", אמר בר־לב, „שבעת חקירת החשודים לא יקראו לחקירת המשטרה אותם אנשים גם פה וגם שם, אך באופן עקרוני תמשיך חקירת המשטרה ותתנהל מרגע שהוגשה התלונה".

ההחלטה על הקמת ועדת החקירה נתקבלה ברוב של 16 שרים ובהמנעות השרים לוי, נסים, מודעי, פרץ, ארנס ושפירא.

בהודעתה הרשמית של הממשלה

(המשך בעמ' 2)

נפסו טרם הגיש את תביעת הפיצויים שלו
ימתין למימצאי הוועדה והמשטרה

מאת כרמיה חליליה, סופר „דבר"

עיזאת נפסו, אשר שוחרר לפני שבוע מהכלא, עדיין לא הגיש תביעה אזרחית לפיצויים. „אגיש תביעת פיצויים, אך לא החלטתי על ההליכים המשפטיים, היות שאני עדיין לומד את החלטת בג"צ וממתין גם להמלצות ולמסקנות של ועדת החקירה, וגם לתוצאות החקירה המשטרתית", אמר נפסו בשיחה עם סופר „דבר".

אנשי מכה החירום, שסייעו לנפסו במשך שבע שנות מאסרו, הודיעו, שהתביעה שתוגש תהיה במיליוני שקלים והיא

(המשך בעמ' 2)

ח"כ שליטא: בידי מידע שנפסו אינו אשם כלל גם לא במה שהודה

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

„על־פי המידע המצוי בידי כיום ממקורות שונים, יש סיכוי סביר שעיזאת נפסו אינו אשם ושהוא נקלע בטעות למערבולת של התרחשויות. יתכן מאוד שהשב"כ הסתמך בצורה עיוורת מדי על מקורות מודיעיניים ועדויות שהיו מפוקפקות מלכתחילה", כך כותב ח"כ בני שליטא (ליכוד) לבני משפחתו של עיזאת נפסו בכפר כמא.

במכתב ששיגר ח"כ שליטא לראש המועצה המקומית בכפר כמא, יחיא נפסו, שהוא דודו של עיזאת, מפציר שליטא בקרובי המשפחה לשכנע את עיזאת לפעול לטיהורו המוחלט בבית־המשפט העליון שהוא הערכאה היחידה הרשאית לבטל את פסק־הדין של בתי־המשפט הצבאיים ואת ההסכמים שנחתמו בין הפרקליטות הצבאית לעורכי־דינו של נפסו.

ראש לשכת עורכי־הדין:
בירור החליף חקירה ועדה החליפה משטרה

לשכת עורכי־הדין פרסמה אמש הודעה המבקרת את המהלכים האחרונים בפרשיות פולארד ונפסו.

ראש לשכת עורכי־הדין יעקב רובין אמר אמש בירושלים בטקס קבלת חברים חדשים ללשכה:

„דברים מוזרים מתרחשים לאחרונה במדינה בכל הקשור לשלטון החוק וההתייחסות אליו מצד הרשויות. כאשר היועץ המשפטי לממשלה ממליץ בפרשה אחת למנות ועדת־חקירה, מחליטה הממשלה למנות ועדת־בירור, וכאשר, בפרשה שנייה, ממליץ היועץ המשפטי לפתוח בחקירה משטרתית, מחליטה הממשלה להקים ועדת־חקירה דווקא.

„ציבור המשפטנים רואה את כל אלה ועומד נבוך".

עו"ד רובין אמר, כי בפרשת נפסו אולי הוכה החוק מכה לא קלה, אך שלטון החוק יצא מנצח. הוא הדגיש, כי דווקא בימים אלה שמור תפקיד חשוב ביותר לציבור עורכי־הדין במדינה, הן אלה שבסקטור הציבורי והן אלה שבסקטור הפרטי.

הדיון על הלביא יימשך שרי הממשלה במבוכה

מאת יוסי מלמן ואריה אורן, סופרי „דבר"

מבוכה השתררה בקרב שרי הממשלה על רקע הדברים הסותרים ששמעו בקשר להמשך פיתוח ה„לביא" מנציגי הגופים והארגונים הקשורים לעניין.

במהלך הדיון אתמול, שהסתיים בלא הכרעה ויימשך גם בשבועות הבאים, התברר, כי למשרד הבטחון עצמו אין עמדה אחידה בקשר למטוס.

מנכ"ל המשרד דוד עברי, שהיה בעבר מפקד חיל האויר, מצדד בהמשך פיתוח ה„לביא" וסבור, כי הוא נחוץ לחיל האויר שיזדקק לכ־200 מטוסים חדשים בעתיד הקרוב, כדי להחליף את מטוסי ה„פנטום" וה„כפיר".

לדבריו, לכל הצעה לפיתוח מערכת של מטוס בישראל אחר במקום ה„לביא" יש בעצם חלופה זולה יותר בארה"ב, ואף־על־פי כן יש לחייב את המשך פיתוח ה„לביא" בישראל.

שר הבטחון יצחק רבין לא הביע לעומת זאת עמדה ברורה בעד המשך פיתוח ה„לביא" וקבע, כי רק אם יתוקצבו לפרוייקט 220 מיליון דולר מדי שנה, בנוסף לכספי הסיוע מארה"ב, אפשר יהיה להמשיך בפיתוח.

שר הבטחון הציע, כי תוקם ל„לביא" מינהלה

(המשך בעמ' 2)

הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון וקציני חיל־האויר יוצאים מישיבת הממשלה על ה„לביא". (צילום: יצחק הררי)

בהפגזות מרגמות על כוח צה"ל ובהתקפת „חזבאללה" ליד ג'זין
6 פצועים לצה"ל – 6 הרוגים לצד"ל

מאת שמעון וייס, דן אבידן ואריאלה ראובני, סופרי „דבר"

שישה חיילי צה"ל נפצעו, שניים מהם באורח בינוני וארבעה באורח קל, בהפגזות מרגמות שהנחיתו אתמול המחבלים לעבר כוח של צה"ל שעסק במשימות בטחון שוטף על גבול רצועת הבטחון. המחבלים ירו לעבר מוצבים של צד"ל, אך הפגזים נחתו באיזור שבו שהה גם כוח של צה"ל.

מסוק של חיל האויר העביר את הפצועים שנפגעו מרסיסים בחלקי גופם השונים לבית"ח רמב"ם בחיפה. אחד הפצועים שנפגע מפגיעות שטחיות, שוחרר שעה קלה לאחר שהובא לבית"ח. שני פצועים אחרים שוחררו עד שעות הערב המאוחרות, כי במרוצת הלילה והבוקר ישוחררו שאר הפצועים קל. שלושה אחרים שמצבם הוגדר בינוני נותרו להמשך הטיפול הרפואי.

אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, הגיע למקום התקרית דקות ספורות אחרי סיומה ושמע הסבר מהחיילים בשטח על שהתרחש. האלוף פלד ציין, כי אחרי תקופת רגיעה יחסית באיזור הבטחון ומצפונה לו, שבים המחבלים לפעילותם החבלנית ועל צה"ל וצד"ל לגלות ערנות ונחישות. אתמול ירו המחבלים כמה טילי קטיושה לעבר מוצבים של צד"ל וצה"ל באיזור הבטחון. לא היו נפגעים. נמסר כי הקטיושות בקוטר 107 מ"מ נורו מחוץ לאיזור הבטחון.

בתקרית אחרת שאירעה אתמול, נהרגו שישה חיילים נוצרים מכוחותיו של הגנרל אנטואן לחד, מפקד צד"ל, המוצבים באיזור ג'זין שמצפון לרצועת הבטחון.

השישה נהרגו אתמול בבוקר כאשר כוח של עשרות מחבלים שיעים מאירגון „חזבאללה", הסתער על מוצבים של הכוחות הנוצרים באיזור הכפרים כפר־פליא, ג'אבל־צפי והאר־דהל. במהלך ההתקפה לקחו עמם המחבלים נגמ"ש של הכוחות הנוצרים.

בקרב שהתפתח באיזור נפצעו עשרה חיילים נוצרים, רובם באורח קשה ושמונה מחבלים נהרגו. גופותיהם הושארו בשטח ונאספו על־ידי החיילים הנוצרים לאחר הקרב. בסריקות שנערכו בשטח התברר כי מספרם של הנפגעים בקרב המחבלים רב יותר, אך אלה הצליחו להימלט צפונה אל מעבר לרצועת הבטחון. הפצועים הנוצרים הועברו לבית"ח רמב"ם בחיפה בסיוע מסוקים של חיל האויר.

האיזור שבו התקיפו המחבלים את מוצבי הנוצרים הוא איזור מועד להתקפות וגם בעבר ניסו המחבלים לתפוס את המוצבים באיזור, אך נכשלו.

הנהגת תנועת „אמל" הכריזה אמש על כוננות מפניה בדרום לבנון מחשש שצה"ל יבצע פעולת תגמול בעקבות ההתקפה המאסיבית שביצעו אתמול עשרות לוחמי ארגון

(המשך בעמ' 2)

מו"מ המורים התפוצץ: היום שביתה 11—1

אלפי תלמידי החינוך העצמאי של „אגודת ישראל" הפגינו אתמול, לראשונה בתולדות זרם החינוך הזה, מול משרד ראש הממשלה, במחאה על הקיצוצים בתקציבי החינוך העצמאי. (צילום: יצחק הררי)

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

המשא־ומתן עם נציגי ארגוני המורים התפוצץ אמש בשעה מאוחרת, והמורים הודיעו שהיום יקיימו שביתה בין השעות 11.00־13.00 בכל חטיבות הביניים ובבתי־הספר העל־יסודיים. היום יחליטו המורים על המשך צעדיהם.

המורים נדרשו לספוג כ־9 מיליון שקל מקיצוץ תקציב החינוך על־ידי צמצום היקף משרותיהם.

עד שעות הלילה המאוחרות התנהל מו"מ ער בין ארגוני המורים לבין מנכ"ל משרד החינוך על גובה ותנאי תרומת המורים לצמצום תקציב החינוך. המורים הסכימו לקצץ שעת לימוד שבועית אחת.

(המשך בעמ' 2)

„אובזרוור": ב־47 בדקה ארה"ב גופות „אנשי חלל"

מאת רליה שרון, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – גופותיהם של ארבעה „אנשי חלל" שנאספו מתוך עב"מ (עצם בלתי־מזוהה מן החלל), אשר נחת נחיתת חירום והתרסק על כדור הארץ נבדקו על־ידי צוות סודי של ממשלת ארה"ב לפני 40 שנה, טוען „אובזרוור" הלונדוני.

העתון מוסר, כי מסמך כמוס של ממשלת ארה"ב הגיע לידיו של החוקר הבריטי תימותי גוד אשר הציג אותו בפני כתב העתון. המסמך הוא תדריך לנשיא הנבחר אייזנהאואר, ובו פרטים על פעולת הצוות הבודק.

החוקר הבריטי, המתמחה בנושא העב"מ, אומר, כי במסמך התדרוך כותב האדמירל הילנקוטר, ראש סוכנות הביון המרכזית דאז, כי „למרות שהיצורים הם דמויי אדם בצורתם, התהליכים הביולוגיים וההתפתחותיים המאפיינים אותם שונים מאלה המוכרים לגבי ההומוספיאנס".

במסמך מסופר על עצם מעופף דמוי צלחת אשר התרסק באזור מרוחק בניו־מקסיקו, צפונית לבסיס צבא אמריקאי, בסוף יוני 1947. הוזעקה בדקה את השברים וגילתה ארבע גופות של יצורים קטנים „דמויי אנוש" אשר נפלטו מכלי הטיס טרם התרסקותו. גופותיהם ניזוקו על־ידי מזג האוויר וחיות טרף במשך השבוע שחלף עד לגילויין.

דובר של חיל האוויר האמריקאי הכחיש את העניין כולו ואמר, כי פעולת החקירה של עב"מ נפסקה בשנת 1969.

קיסר: הקלות מס לשכר בינוני יקטינו את הפער במו"מ השכר
ברונו הציג את דו"ח בנק־ישראל ל־1986 – והזהיר מהעלאות שכר

מאת חיים ביאור ואמנון אמיר, סופרי „דבר"

„אפשר לצמצם את פער העמדות שבין האוצר לבין ההסתדרות והאיגודים המקצועיים במשא ומתן על השכר, אם יסכים האוצר להקלות במיסוי לשכירים ברמות ההכנסה הבינוניות, במסגרת הרפורמה במיסוי" – אמר אתמול מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, בישיבת הוועדה המרכזית.

לדבריו, אוירת הבחירות מסוכנת משום שהיא יוצרת ציפיות ומלבה אי שקט חברתי. ברמזו לוועדי עובדים מיליטאנטיים, הדגיש קיסר ש„אין להתפתות ולהיכנע ללחצים לוקאליים המבוססים על ניצול אוירת הבחירות".

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד הביע תקווה, שלמרות עמדת הפתיחה של האוצר השוללת עקרונית העלאת השכר מעבר לתוספת היוקר, תחול הגמשה בגישה זו ויחול מו"מ תכליתי. עם זאת הזהיר שאם תשאר עמדת האוצר בעינה תצטרך הממשלה להתמודד עם האיגודים המקצועיים השונים. בהסתדרות מעריכים שהדיונים על השכר בשירות הציבורי שהחלו ביום רביעי שעבר, יחודשו בשבוע הבא.

ברונו: לא לתוספת

נגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, אמר אתמול שעל ההסתדרות להימנע מלדרוש כל תוספות שכר

(המשך בעמ' 2)

אני רק מקווה שהיא לא תישבר ושלא תודה במעשים שלא עשתה
אומר בעלה של תושבת באר־שבע שנעצרה אחרי תאונת־פיצוץ במכוניתה בעזה • לטענתה אספה את המחבל כטרמפיסט ברכב

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

„אני חושש שאשתי עלולה להישבר במהלך החקירה ולהודות במעשים שלא ביצעה ולא חשבה לבצע. אני מגנה פעילות חבלנית עויינת מכל צד שהוא ואינני מקבל מעשים כגון אלה. אני מקווה, שהאמת תצא לאור ושיתברר שאשתי לא קשורה בכלל למעשה. כל המשפחה, הילדים ואני, מצפים לה ומקווים שהיא תחזור אלינו במהרה". כך אמר אתמול ל„דבר" ס.פ., תושב באר־שבע, בעלה של החשודה בהשתייכות לחוליית המחבלים שנחשפה בימים אלה בעזה.

האשה, בת ה־43, ערביה, בעלת אזרחות ישראלית ואם לארבעה ילדים, מתגוררת בבאר־שבע. ב־24 במאי היא נעצרה

(המשך בעמ' 2)

בוא ותראה איך כספך מוגן טוב יותר:

הגן על כספך מהיום ועד נובמבר מעליית מדד או פיחות

משתחרר לך באוקטובר כסף מהמניות הבנקאיות שבהסדר או ממקור אחר?
מתלבט עכשיו באיזו תכנית לחסוך?
לבחירתך שתי אפשרויות בלעדיות לחסכון במסגרת "אופציה בטוחה".

אופציה בטוחה
■ מסלול א'
פתח עכשיו תכנית חסכון צמודה למדד או לדולר, וכך תבטיח לעצמך זכות להכנס עד אמצע נובמבר לתכנית חסכון נוספת, בסכום מקביל. על החסכון הנוסף שלך תקבל את הגבוה מבין שיעור עליית המדד או שינוי שער הדולר, החל מהיום ועד ל־15.11.87 – וזאת ללא עמלה.

אופציה בטוחה
■ מסלול ב'
תמורת עמלה בשיעור של 4% מהסכום שאותו תרצה להפקיד בתכנית חסכון עד אמצע נובמבר, תוכל לקנות לעצמך זכות להכנס לתכנית צמודה למדד או לדולר - לפי בחירתך. כך תבטיח לעצמך את הגבוה מבין שיעור עליית המדד או שינוי שער הדולר, החל מהיום ועד 15.11.87.

הבנק רשאי להפסיק את התכנית בכל עת.
לקבלת פרטים הכנס עוד היום לסניף בנק הפועלים הקרוב אליך.

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר
בנק הפועלים בע"מ

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות •

פרסי קרן וולף היוקרתיים הוענקו אמש לתריסר אנשי מדע ואמנות מחמש מדינות על־ידי נשיא המדינה חיים הרצוג. בתמונה: הכנר אייזק שטרן מקבל את הפרס. (צילום: יצחק ההרי)

שמיר בהרצאה ב„פורום קירקפטריק":
ממשלת אחדות – לא לתמיד

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

„אף שבממשלת האחדות הלאומית סיפקה תשובה הולמת לנסיבות בזמן נתון, היא אינה יכולה להיות פתרון בתמיד. ייתכן שיש צורך בשינויים כלשהם בשיטת הבחירות", אמר אמש ראש הממשלה יצחק שמיר.

בהרצאה שנשא במסגרת ארוחת־הערב, שחתמה את יום הדיונים הראשון בכינוס הבין־לאומי של „פורום קירקפטריק" במלון „הילטון" בתל־אביב, עמד ראש הממשלה יצחק שמיר על מאפייניה של ממשלת האחדות הלאומית ועל הישגיה. שמיר, שקרא את הרצאתו באנגלית מן הכתב, לא ציין במסגרת הישגי הממשלה את הוצאת צה"ל מלבנון, הגם שמנה את הבעיות הצבאיות בלבנון כאחת הסיבות לכינון ממשלת האחדות הלאומית.

בדברו על הוויתורים שעשתה כל אחת מהמפלגות הגדולות בניסוח קווי היסוד לממשלה המשותפת הדגיש שמיר, את הגישות המבדילות בין הליכוד למפלגת העבודה באשר לקידום תהליך השלום, בין היתר גם את העימות הנוכחי בנ"ע רעיון הוועידה הבין־לאומית.

„אילו האמנתי אז לרגע קט שהפרטנרים שלנו עשויים לשקול נסיגה כללית לגבולות 1967, בהקשר של הסכם שלום, לא הייתי נכנס לשותפות עם מפלגת העבודה והייתי מעדיף בחירות חדשות", אמר שמיר. יצוין, שיש באמירה זו חזרה מהאשמות שהכיח הליכוד במפלגת העבודה באחרונה, כאילו היא חותרת לחזרה לגבולות 1967.

שמיר עמד בהרצאתו גם על צו כיבוד ההסכם הקואליציוני כתנאי לקיומה של ממשלת אחדות לאומית ולתפקודה על אף משברים ועימותים.

ח"כ אבא אבן, יו"ר ועדת החוץ והביטחון, שנשא אתמול את הרצאת הפתיחה בדיוני הכינוס של „פורום קירקפטריק", השווה את ממשלת האחדות הלאומית לתרופה חזקה העשויה להפוך את הנוטל אותה למתמכר, אם יקח אותה במנות גדולות מדי.

בניגוד לדבריו של ראש הממשלה, כאילו יכולה ממשלת האחדות הלאומית להמשיך את תפקודה על אף העימותים בין שתי המפלגות הגדולות, אמר אתמול שר הביטחון יצחק רבין, כי „עד לפני חודשיים־חודשיים אפשר היה לסכם את תפקודה של ממשלת האחדות הלאומית בסיכום חיובי".

ועדת חקירה משפטית

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר"

על־פי חוק ועדות החקירה משנת תשכ"ט 1968 נשיא בית־המשפט העליון הוא הממנה את ועדת החקירה המשפטית על־פי כתב המינוי של הממשלה. הוועדה, קובע החוק, תהא מורכבת משלושה חברים, זולת אם קבעה הממשלה, בהתייעצות עם נשיא בית־המשפט העליון, שהוועדה תורכב ממספר לא זוגי גדול יותר של חברים.

בראש הוועדה עומד שופט עליון או שופט מחוזי ובחירת יתר חברי הוועדה נתון לשיקול דעתו של נשיא בית־המשפט העליון.

סמכות הוועדה מוגבלת לכאורה ע"י כתב הסמכות. של הוועדה אולם הנסיון מוכיח שהממשלה אינה מגדירה בצורה ספציפית את תחומי החקירה והוועדות שהורכבו בעבר נטו לפרש את סמכותן בעצמן בדרך כלל מעבר למה שהתכוונה הממשלה לכתוב בכתב הסמכות המקורי.

בג"צ קבע גם כי לוועדות חקירה הריבונות לפרש את כתב הסמכות ולחקור כל עניין שנופל בגדר סמכותן.

לשופט העומד בראש הוועדה יש סמכות להשביע עדים, לכפות את הופעתם ולכפות את קבלת תשובותיהם. לעדים לא יכולה לעמוד הטענה, כי תשובתם תפליל אותם שכן עדויותיהם אינן יכולות לשמש נגדם במשפט פלילי.

אני רק מקווה שלא תישבר

(סוף מעמוד 1)

בידי חוקרי השב"כ, לאחר שבמכוניתה התפוצץ מטען חבלה, בעת ששהתה בעזה. תושב עזה, שישב במכונית מאחור, נהרג כתוצאה מהפיצוץ ואילו היא נפצעה קל. כוחות הבטחון סבורים, כי האשה משתייכת לחוליה שאנשיה הטילו רימונים בחאן־יונס ובעזה והניחו מטען חבלה מתחת לאוטובוס בחאן־יונס לפני כחודש.

מעצרה של האשה הכה בתדהמה את בעלה וילדיה ואת שכניהם. השכנים סיפרו אתמול, כי היא היתה אשה חמה, פתוחה ובעלת לב זהב. היא פיתחה קשרים ידידותיים עם שכניה היהודים ורבים מהם היו בני בית אצלה. מאז מעצרה, ביום ראשון שעבר, נעדר הבעל ממקום עבודתו ומקדיש את רוב זמנו לטיפול בילדים. „אינני מסוגל לעבוד. הלב שלי לא שקט", אמר אתמול הבעל. הוא ציין, כי בבוקרו של היום שבו התפוצץ מטען החבלה במכוניתה, סיפרה האשה לילדים, כי היא נוסעת לעזה כדי לערוך קניות לרגל חג עיד־אל־פיטר.

ביום שבו נעצרה האשה התייצבו שוטרים במקום עבודתו של הבעל וסיפרו לו, כי אשתו עצורה בפרשה בטחונית, אך לא פירטו באוזניו את החשדות נגדה. לאחר שערכו חיפוש בביתו ולא מצאו דבר, הלכו לדרכם. על נסיבות מעצרה ועל החשדות נגדה נודע לו רק ממהדורת החדשות בטלוויזיה. „אני עדיין בהלם ואינני מסוגל לעכל שהיא השתייכה לחוליית מחבלים", אמר אתמול הבעל. „אשתי אינה מסוגלת להזיק לאיש. כשהיא רואה ג'וק, היא אינה מסוגלת להירדם במשך שעה ארוכה. אני מאמין לגירסתה, שהיא אספה את הגבר שנהרג בפיצוץ כטרמפיסט במכוניתה".

בתום דבריו הפנה הבעל קריאה נרגשת אל זרועות הבטחון: „תנו לי לבקר את אשתי, שכאז מעצרה לא ראיתיה. אני מאמין בתמימותה וברור לי שאין לה כל קשר לחשדות המיוחסים לה. אני רק מקווה, שהיא לא תישבר במהלך החקירה ותודה בדברים שלא ביצעה".

נפסו טרם הגיש

(סוף מעמוד 1)

תוגש נגד המדינה ונגד חוקריו של עיזאת נפסו. הסעיפים העיקריים של התביעה יהיו על הוצאות המשפט בשתי הערכאות הצבאיות, על הערעור לבג"צ, על אבדן משכורות במשך חמש שנים, על אבדן חופש, על אבדן ההזדמנות לרכוש מקצוע וללמוד, על אבדן חיי משפחה ועל הסבל ועגמת הנפש שנגרמו לו ולמשפחתו.

[illegible] „דבר" [illegible] של עיזאת נפסו לא פסק [illegible] המבקרים [illegible] כפר כמא. נפסו [illegible] עשרות [illegible] כבוד באהפלות ובארוחות ערב חגיגיות.

האפלה ענקית

ראש המועצה המקומית כפר כמא, יחיא נפסו אמר, שכמעט כל משפחה בכפר אירחה את עיזאת בביתה, אך הכפר מתכנן האפלה גדולה, שאמורה להתקיים בסוף השבוע. באהפלה יקראו להפסיק את מסע הלינץ' הציבורי נגד השב"כ, אך ידרשו למצות הדין עם חוקריו של נפסו.

רבקה מיכאלי תנחה את הערב החגיגי וישתתפו בו גם ירדנה ארזי ולהקות מחול שונות.

המורים התבקשו לתרום

(סוף מעמוד 1)

כן הוסכם, כי יותר מ־1,000 מורים ייצאו לפנסיה מוקדמת אולם מורים קבועים לא יפוטרו. משרד החינוך הסכים אמנם לא לפטר מורים קבועים, אולם דרש מהמורים לצמצם את היקף המשרות של המורים.

כבר בשלבים המוקדמים של המו"מ הביעו נציגי שני האיגודים [illegible] לקיצוץ שעת תקן אחת לכיתה בכל אחד משלבי החינוך, בתנאי שמשרד החינוך יתחייב לא לקצץ יותר. משמעות קיצוץ בהיקף זה הינה פיטורי אלפי מורים לא קבועים ממערכת החינוך והימנעות מהרחבת מעגל נושאי התפקידים בבתי־הספר כבתוספת מהסכם עציוני. המורים דרשו ממנכ"ל משרד החינוך, התחייבות מפורשת לא לפטר מורים קבועים בשום תנאי גם אם משמעות הדבר כרוכה בהימנעות מביצוע הקיצוץ באותם בתי־ספר בהם מועסקים מורים קבועים.

תנאי נוסף אליו התייחסו המורים הוא אי פגיעה בהיקף המשרות של מורים נושאי תפקיד בבתי־הספר.

משרד החינוך הסכים למנות ועדה משותפת שתבחן כל מקרה של פיטורי מורים קבועים לגופו, תוך מציאת פתרונות למורים כאלה אם על־ידי ניודם או הוצאתם לפנסיה מוקדמת.

הסכמת המורים לתרום את חלקם לתקציב החינוך היא חלק מהסכם בין משרד החינוך למשרד האוצר. לפי הסכם זה האוצר הסכים „לתרום" 16 מיליון שקל לכיסוי הקיצוץ על חשבון הכרה בגידול טבעי של 22 אלף תלמידים בשנה הבאה.

משרד החינוך הסכים „לתרום" כ־14.5 מיליון שקל לכיסוי הקיצוץ על־ידי צמצום מספר התלמידים שיתקבלו לסמינרים בשנה הבאה, על־ידי צמצום מספר תלמידי הפנימיות וסגירת בתי־ספר קטנים בקיבוצים, במגזר הדתי ובמושבים. „תרומת" משרד החינוך לכיסוי הקיצוץ תתפרש על פני מספר שנים. היות שתהליכי [illegible] פנימיות ובתי־ספר קטנים כרוכים בהיערכות מנהלית ופוליטית מסובכת.

קיסר: הקלות מס

(סוף מעמוד 1)

מעבר לתוספת היוקר, במסגרת הסכמי השכר הצפויים להיחתם השנה. (ראה פרטים בעמ' 7)

פרופ' ברונו, שהציג במסיבת עיתונאים את הדו"ח השנתי של בנק ישראל ל־1986, הטעים, שהתימנעות מתוספות שכר צריכה לחול על עובדי השירות הציבורי והמגזר העסקי כאחד.

פרופ' ברונו אמר, כי עליית־יתר של השכר בתקופה האחרונה במגזר העסקי הביאה לירידה חריפה של הרווחיות במגזר זה עד לרמה נמוכה ללא תקדים בהיסטוריה של המשק הישראלי. הוא ציין גם את הירידה החריפה של החסכון ואת העלייה בצריכה הפרטית במשק.

השבתת מד"א נדחתה

(ע). – עיקול של מס הכנסה על קופתה הריקה של מד"א וחובות משרד הבריאות עלולים לשבש את השירותים החיוניים, אך השבתת שירותי מד"א נדחתה בינתיים.

בישיבת הוועד הפועל של מד"א, שהתכנס אתמול בתל־אביב נבחר מטה חירום בראשותו של יחיאל המי, יו"ר ועדת הכספים.

הישיבה התכנסה בצל החשש להשבתת שירותים בשל חובות משרד הבריאות למד"א, בסך 2 מיליון ש"ח ועיקול שהוטל על־ידי מס הכנסה, על סך 4 מיליון ש"ח. בשל כך אין למד"א הכספים והאפשרות לשלם את משכורות העובדים.

הגיע שר החוץ של צרפת

(ע). – שר החוץ של צרפת, ז'אן ברנאר ריימון בא אמש לביקור רשמי של שלושה ימים בישראל. במרכז שיחותיו כאן יעמוד עניין השלום במזרח־התיכון. ריימון, שהגיע עם אשתו מוניק, התקבל בנמל התעופה על־ידי שר החוץ שמעון פרס ושגריר צרפת בישראל אליין פירה.

האורח שנחת במטוס [illegible] של ממשלת צרפת אמר, כי בנוסף לנושאים המדיניים יש בכוונתו לקיים גם שיחות על קשרי המדע בין שתי המדינות.

שר החוץ הצרפתי אמר, שהוא מעוניין לתרום לתהליך של חיפוש אחר השלום במזרח התיכון, שלום הנחוץ כל־כך לאיזור זה. על כן זהו גם ביקור של תקווה.

שר החוץ שמעון פרס אמר, שנושא השלום יהיה נושא חשוב בשיחות עם האורח. „אנו מחפשים דרך להתגבר על המכשולים הקשיים העומדים בדרך לשלום", אמר פרס לאורחו, בהביעו תקווה שהשיחות בין השניים ישאו פירות.

6 פצועים

(סוף מעמוד 1)

„חזבאללה", כנראה בשיתוף פעולה עם אנשי „אמל", נגד ארבעה מוצבים של צד"ל באיזור ג'זין.

בהתקפה זו נהרגו לדברי מקורות לבנוניים לפחות 8 אנשי „חזבאללה" ו־11 לוחמי צד"ל ונפצעו כ־30 לוחמים משני הצדדים.

אנשי „חזבאללה" הציגו אתמול לראווה בכפר השיעי ג'וייה את הנגמ"ש שלקחו שלל מאנשי הגנראל לחד.

מקורות לבנוניים דיווחו, כי אתמול [illegible] לג'זין כוח ממונע של צד"ל בפיקודו של [illegible] מפקד איזור רצועת הבטחון.

היתה זו הפעם הראשונה מאז פינה צה"ל את ג'זין בפברואר 1985 שכוח ישראלי נכנס לעיירה נוצרית זו, השוכנת מצפון לרצועת הבטחון.

בג'זין חונה דרך קבע כוח בפיקודו של הגנראל לחד המקיים יחסי שיתוף פעולה עם האוכלוסיה הדרוזית הסמוכה והנלחם נגד מיליציות השמאל הלבנוניות הערוכות בגיזרה שממערב לעיירה.

הדיון על הלביא יימשך

(סוף מעמוד 1)

בשותפות של משרד הבטחון ומשרד האוצר. הוא אמר, „מדינת ישראל משועבדת לתעשיות הבטחוניות שלה".

הדברים נקטעו מדי פעם על־ידי ראש הממשלה יצחק שמיר, שקרא „או מה אתה מציע בעצם?"

הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון, הביע התנגדות נחרצת להמשך פיתוח ה„לביא" ודיבר על המשמעויות התקציביות, הכלכליות על פיתוח מערכות נשק חדישות לצה"ל, אם יימשך הפרוייקט.

מפקד חיל האוויר אלוף עמוס לפידות אמר, כי חיל האוויר זקוק למטוס ה„לביא", אך „בנפשי תצויה" בגלל הבעיות התקציביות הגדולות הקשורות בהמשך הפיתוח".

שר העבודה והרווחה משה קצב ודרש, שתינתן הוראה לקציני צה"ל להפסיק את מלאכת השדולה וההתגייסות שלהם נגד ה„לביא" או בעדו.

שר אחר הביע תמיהה, כיצד אין לצה"ל עמדה אחידה בקשר לנושא הזה והזכיר כי הרמטכ"ל הפורש משה לוי חייב את פיתוח ה„לביא" ואילו הרמטכ"ל החדש דן שומרון מתנגד לו.

היועץ הכלכלי של מערכת הבטחון צבי טרופ טען, כי ה„לביא" יקר מחלופותיו וכי אפשר להשיג אותן המטרות במחיר נמוך משלו. הוא הטעים, כי ככל שייוצרו פחות מטוסים, הם יעלו יותר.

מנכ"ל התעשיה האווירית משה קרת הזהיר, כי רוב הכסף שייחסך מביטול הפרוייקט יוצא על תשלום הקנסות המתחייבים מביטול עצמו והיתר ייבלע בתקציב הצבאי השוטף. אשר לחלופות שמציע המטכ"ל, אמר קרת, כי אלה „אינן מגובשות ועדיין אינן משולבות בתורת הלחימה של צה"ל".

הדיון בעתיד הפרוייקט יימשך עוד שתי ישיבות, כנראה. כלכלני האוצר ומשרד־התעשיה יגישו את חוות־הדעת הסותרות שלהם בישיבה הבאה ורק אחר־כך יתחילו השרים להביע את דעתם. מצפים, כי בתום הדיון תתקבל החלטה עקרונית להמשיך בפרוייקט, כדי לאפשר סיכום מראש של המו"מ על הצטרפותה של חברת „גרומן" האמריקאית.

מניחים, כי צוות השרים שיוקם לטיפול בגיבוש ההסדרים המעשיים ימנה נציגות לסיכום המו"מ עם „גרומן".

יש ועדת חקירה – המשטרה

(סוף מעמוד 1)

נאמר, כי זו „קבעה שעניין שיטות החקירה של השב"כ בענייני פעילות חבלנית עוינת ובעקבות ערעור פלילי 124/87 נפסו, הוא נושא בעל חשיבות ציבורית חיונית בשעה זו, הטעון בירור ולפיכך החליטה לכונן ועדת חקירה לפי סעיף 1/ה לחוק ועדות חקירה תשכ"ט 1968, לגבי שיטות ונהלי חקירה של שב"כ בענייני פח"ע ומתן עדות בבתי־משפט בקשר לחקירות אלו.

„הוועדה שתמונה על־ידי נשיא בית־המשפט העליון תמליץ ותציע גם בכל שתמצא לנכון לגבי שיטות ונהלים מתאימים לגבי שיטות חקירה בעתיד תוך הבאתם בחשבון של הצרכים היחודיים של המאבק בפח"ע".

חריש: אין לעכב חקירת המשטרה

בישיבה היה דיון נוקב בין השרים אודות הקמת הוועדה וכן נדונה השאלה האם הקמת ועדת החקירה מבטלת את חקירת המשטרה עליה הורה היועץ חריש.

היועץ חריש אמר, כי אין בהקמת הוועדה כדי לעכב את החקירה במשטרה. חריש נסתייע בדבריו גם בקטעים מפסק־דינה של שופטת בית־המשפט העליון מרים בן־פורת בנושא זה.

לדברי חריש, לו שמעו בקולו לפני שבועיים והקימו ועדת חקירה משפטית, לא היה בית־המשפט העליון מורה על חקירת משטרה. „עתה אני אנוס על־פי פסק־הדין של בית־המשפט העליון להכריז על חקירה. חבל שאיננו צמודים למאמר, 'סוף מעשה במחשבה תחילה'".

שר המשטרה חיים בר־לב אמר, כי המשטרה היא זו שתקבע את סדר העדיפויות של חקירותיה ושרים הבינו מכך, כי המשטרה תמתין ביוזמתה עד שתסיים ועדת החקירה המשפטית את עבודתה.

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר, כי השאלה העיקרית היא מי יקבע הנחיות לגבי פעולות השב"כ בעתיד ולכן טוב שתהיה ועדת חקירה שלהמלצותיה תוקף רב.

השרים מתוחים בחקירת על הממשלה

סגן ראש הממשלה דוד לוי ביקש לדחות את ההחלטה, ואמר, כי בחקירה רבים הסיכונים על הסיכויים. השר יצחק רבין הדגיש, כי ועדת חקירה מוקמת על־פי בקשה מפורשת של צמרת השב"כ ויש להתחשב בבקשה זו.

השר גד יעקבי אמר, כי ועדת חקירה היתה צריכה לקום אחרי פרשת השב"כ הראשונה וכי לוא היתה מוקמת היו נמנעים שיבושים בעבודת השב"כ.

יצחק מודעי אמר: „זו ממשלה נפעלת ולא פועלת, כי אילו פעלה היתה מורה לגופים שונים איך לפעול".

גם שר האנרגיה משה שחל סבור, כי כבר בפרשת קו 300 היה צורך להקים ועדת חקירה משפטית. לדבריו, יש להתוות לא רק כללים לעתיד, אלא גם את גבול אחריות הדרג המדיני והשב"כ.

שחל סבור, כי ראוי שהממשלה תדגיש, כי הקמת ועדת החקירה אינה מבטיחה לאנשי שב"כ שחקירתם תופסק וייתכן אפילו שימצאו אחרי עבודת הוועדה במצב קשה יותר, כי ועדת חקירה עשויה להצביע על שמות של אנשים. „זה יהווה משקל רציני יותר לגבי גליונות אישום שיוגשו, אם יוגשו". שחל הדגיש, כי הממשלה מוכיחה שוב שאינה שוקלת שיקול ענייני אלא מגיבה על אירועים.

שר האוצר משה נסים אמר, כי אינו שש להקמת ועדת חקירה, אך הוא מכבד את דרישת אנשי השב"כ לאפשר להם לפרוס את יריעת פעולותיהם ואת לא ניתן להעשות במשטרה.

השר יצחק פרץ נמנע מהצביע ואת ברצונו ללמוד את הנושא. השר יוסקה שפירא אמר: „העליהום" על השב"כ מיותר, שכן צמרת השב"כ פוטרה.

„הוועדה נועדה לעכב חקירה"

חקירת המשטרה נגד 11 חוקרי השב"כ המעורבים בפרשת נפסו תעוכב, כך מעריכים שרים בממשלה [illegible] להקים ועדת חקירה משפטית ממלכתית. [illegible]

רוב השרים מעריכים גם, כי ההחלטה להקים ועדת חקירה על־פי החוק, שהובאה על־ידי יצחק שמיר, שמעון פרס ויצחק רבין נועדה למנוע או לפחות לעכב פתיחת חקירת המשטרה ואפשרות העמדתם לדין של אנשי השב"כ.

שרים מעריכים גם, כי עבודת ועדת הבירור שהקים ראש הממשלה יצחק שמיר, בהרכב צבי זמיר ויצחק טוניק, שנועדה לחקור את דרכי העבודה והתיפקוד של השב"כ, תוקפא עד לסיום עבודת ועדת החקירה המשפטית.

תנ"צ בנאי בראש הצוות

מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, מינה אתמול צוות חקירה מיוחד לעניין חקירת עיזאת נפסו ע"י השב"כ, בראשותו של תת־ניצב זכריה בנאי.

המפכ"ל עיין אתמול בחומר החקירה שהועבר אליו מן היועץ המשפטי לממשלה ובעניינו עדויות השקר של אנשי שב"כ בפני הרשויות המשפטיות בעת משפט נפסו.

תנ"צ זכריה בנאי, היה אחד האחראים לחקירת פרשת קו 300 במשטרה. בנאי הוא עוזר ראש אגף החקירות במטה הארצי ושימש בתפקידי בכה במשטרת ישראל. הוא התבלט בעיקר בתפקידי מודיעין שבהם היו לו קשרים טובים עם אנשי שירות הבטחון הכללי.

בצוות החקירה המיוחד חברים ניצב־משנה יהודה וילק, מפקד מרחב איילון, שהיה חבר בצוות החקירה בפרשת קו 300, ורב־פקד שרה מרחיים ממחלקת החקירות במטה הארצי. שניים מחברי הצוות הם בוגרי המסלול למשפטנים באוניברסיטה.

הצוות יעסוק, בשלב זה, בעיקר באיסוף ובלימוד החומר, לרבות הפרוטוקולים של בתי־הדין הצבאיים.

ח"כ יוסי שריד קרא ליועץ המשפטי לממשלה שלא להכנע ללחצים הכבדים של שמיר ופרס ולא להפסיק או לדחות את חקירת המשטרה גם לאחר החלטת הממשלה על הקמת ועדת חקירה לעניין השב"כ.

היועץ המשפטי הנוכחי כבר נכווה פעם כאשר איפשר לפרס ולשמיר לגרור אותו [illegible] השב"כ, [illegible] החוק עליו להזהר עכשיו מהגררות נוספת ותוספת אחריות.

ח"כ מרדכי וירשובסקי משינוי תובע מחריש לחדש התנהלות המשך החקירה של המשטרה בהיבט הפלילי של מעשה השב"כ בפרשת נפסו, מאחר שהחלטת הממשלה היא „תרגיל" שבא למנוע את חקירת המשטרה, כדי להמשיך ולהעמיד את השב"כ מעל החוק.

ח"כ וירשובסקי אומר, כי הממשלה החליטה על „תרגיל" זה מכיוון שאינה יכולה לחזור על „תרגיל" החנינה.

בית ליסין

יצרים הערב 2.6 ב־21.00, מוצ"ש 6.6 ב־21.00 **הצגות אחרונות** (כניסת מאחרים רק בהפסקה)

ג'ורג' וג'ייני – ג'יני רבין שרה גרשווין הערב 2.6 ב־22.00, ו' 5.6 ב־22.00

בעל שימושי מאד יום ד' 3.6 ב־21.00, ה' 4.6 ב־20.30

יפה ירקוני שרה ומארחת יום ד' 3.6 ב־21.00

הקיץ של אביה – גילה אלמגור מחר יום ד' 3.6, ה' 4.6, מוצ"ש 6.6 ב־21.00 מועדון ת. חיפה ב־21.00

הנבואה סרטו הנודע של הבמאי **קופולה** הערב 2.6, מחר ד' 3.6 ב־23.30, ה' 4.6 ב־23.15, ו' 5.6 ב־14.30 וב־23.30, מוצ"ש 6.6 ב־23.30

החלה מכירת המנויים לעונת 87/88

יומנים ו' 5.6 ב־21.00

קורין אלאל בשירים מתקליטיה „מותק" ו„פירות אסורים" ו' 5.6 ב־23.45

זוג פתוח ו' 5.6 שביט גבעתיים ב־22.00, מוצ"ש 6.6 בית החייל ב־21.30 – **הצגות אחרונות**

טליה שפירא משחקת עם סיפורים ושירים – לילדים שבת 6.6 ב־11.00

אגדות מדגדגות – לכל המשפחה שבת 6.6 ב־11.30

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי, חדרה
הודעה בדבר הפקדת שנוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89, לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה, הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליה, שינוי תכנית מפורטת הנקרא:

* „תכנית מס' חד/765 ג' – אזור מגורים ג' ברחוב העליה השניה, המהווה שינוי לתכנית חד/765 (מ־18) – מע"ר.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
גוש 10035 – חלקות 137, 396.
המקום: רחוב העליה השניה, בחדרה.
עיקרי התכנית:
1. שינוי יעוד מאזור מגורים א' לאזור מגורים ג'.
2. קביעת הוראות בניה.

כל מעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חדרה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.

ההתנגדות תהיה מנומקת ותלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

התצהיר יתנן בפני עורך דין או אדם אחר שהוסמך לכך בחוק או על פיו.

י"א באייר תשמ"ז
10 במאי 1987

משה מלנר
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל אביב
מרחב תכנון מקומי תל־אביב יפו
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, הופקדה ביחד עם התשריט המצורף אליה תכנית מפורטת מס' 2262 שנוי מס' 1 לשנת 1986 של תכנית ב.ע. מפורטת מס' 483.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקום:
גוש: 7052.
חלקות: 243, 244, 254, 255 וחלקי חלקות 217, 266.
רחוב קבוץ גלויות ורח' אלפסי.

עיקרי מטרת התכנית: לאחד חלקות 243, 254, 255 וחלקי חלקות 217, 266 בגוש 7052, לקבוע בנוי ותנאי בניה על המגרש המאוחד ולהקים הבנין על החלקה 244 בגוש 7052 בקומת מרתף וקרקע.

כל המעונין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.

התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מתמכת.

מרדכי בהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

פקודת החברות (נוסח חדש)
סעיף 25

ניתנת בזה הודעה כי אירגוני הצבור בע"מ קיבלה החלטה מיוחדת, ביום 6.5.87 לשנות את הוראות תזכירה בנוגע למטרות החברה והוסיפה למטרותיה מטרה זו: „לעסוק כקבלן לפעילות הצד"א להפעיל ולמלא כל משימה תפקיד שיכולים להיות מוטלים על ידי מוצ"א לפועל".

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור לשמוש חורג ממבנה למשרד עורכי־דין בקומת קרקע לתקופה של 5 שנים
ברחוב שד' תרס"ט מס' 7 גוש 6904 חלקה 48/3.
תיק בנין 343–007
בקשה מס' 862574

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור הנ"ל בבקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

עיריית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה בי/87/244
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר האחים ישראל הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת הקלה בגבס גוש 141 חלקה 136 ברחוב פייר קניג בירושלים והינו הקלה בגובה הבנין 17.40 מ' עד 19.85 מ' במקום 15 מ' המותרים. הקלה במספר הקומות 4 קומות עד 5 קומות במקום 4 קומות המותרים. הקלה באחוזי הבניה 0.55% מעל 224% המותרים. את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 12.00–14.00.

אברהם כחילה
מ"מ ראש העיר
מ"מ יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

פרואבסט חברה להרכבת אבנים טרומיים בע"מ

הודעה לבעלי המניות

ניתנת בזאת הודעה כי האסיפה הכללית השנתית הרגילה של החברה תתקיים במשרדה בתל־אביב, רח' המרד 29, ביום ב' ה־15.6.87 בשעה 11.00.

על סדר היום:
1. אישור הדו"חות הכספיים של החברה ליום 31.12.86
2. גמר כהונת המנהלים ובחירת מנהלים
3. מינוי רואי החשבון של החברה וקביעת שכרם
4. לדון בכל ענין אשר אפשר לדון בו באסיפה כללית של החברה.

ח. יונאי
מזכיר

במלאת שנה לנפילתו של בננו
ניר בר ז"ל
תתקיים אזכרה היום, יום ב' ד' בסיון תשמ"ז 1.6.87 בשעה 14.00 בבית הקברות במעגן מיכאל.
המשפחה
ובית מעגן מיכאל

הננו מודיעים בצער רב
על פטירתה של יקירתנו
פנינה קמחי ז"ל
שתרמה את גופתה למדע
מתאבלים: הבנים, הנכדות ומשפחות בכמוצקי, הנדל, זילברשטיין, יופה ומולשצקי

אנו משתתפים באבלו הכבד של חברנו
חיים מודריך
במות
אחותו ז"ל
הארגז בע"מ

בית הנוער העובד והלומד
חטיבה מקצועית סניף חיפה
מביעה את צערו העמוק על
פטירת בטרם עת של החבר
יצחק סינואני ז"ל
נאמן הנערים העובדים
מזכירי ומדריכי הנוער העובד

המומים וכואבים את מותו ללא עת של חברנו
יצחק סינואני ז"ל
עובדנו המסור לשעבר וחבר מזכירות מ.פ.ת.
תנחומינו למשפחה
בית פניציה

על מותו הפתאומי של
יצחק יפרח
ידיד ורע
שהלך לעולמו בטרם עת
אבלים ומצטערים בצער המשפחה
מועצת העתונות בישראל
אגודת העתונאים בתל־אביב

למשפחת סינואני
ולמועצת פועלי חיפה
משתתפים באבלם הכבד במות
יצחק סינואני ז"ל
תעשית אבן וסיד
ההנהלה והעובדים

לרחל פיגלסון והמשפחה
אתכם באבלכם על מות
האם ז"ל
בית דפנה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה בקוי בנין ולהעברת אחוזים מקומה לקומה ברחוב שלום עליכם מס' 52 גוש 6906 חלקה 76
תיק בנין 3.92–0052
בקשה מס' 862256

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אשור הנ"ל בבקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

דבר
DAVAR
מאוחד עם [illegible]
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
עורך „דבר־השבוע" טוביה מנדלסון
מנהל כללי אמנון בר־נוי
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032

סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ב'
טלפון 242203, ת.ד. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, ת.ד. 33104

מלון צף ענק, הגדול מסוגו בעולם, יוצא למסע בן שלושה חודשים מאוואג'ישאמה שביפאן, שם נבנה, לנורווגיה. המלון בן 34,000 הטונות ישמש עובדי חברה נורווגית להפקת נפט בים הצפוני החל מאוקטובר השנה. בנוסף על חדרי המגורים יש בו גם בית־קפה, מסעדות, אולמות קולנוע ותיאטרון ובית־חולים. (צילום: א.פ.)

תת־ועדת־חו"ב מגישה סיכומיה על תפישת הבטחון של ישראל

מאת טלי זליגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

על שולחנו של שר הבטחון יונח בימים הקרובים נייר הסיכום של תת־ועדה של ועדת החוץ והבטחון של הכנסת בראשותו של ח"כ דן מרידור, אשר עסקה בבחינת תפישת הבטחון של ישראל.

אתמול, ברוח הימים הללו, הסתגרו שבעה חברי הוועדה בחדר במפעל „תדיראן" בחולון ועסקו במשך שעות בניסוח סופי של נייר־העבודה שיוצג לשר הבטחון. עיקרי המסקנות, כפי שנודע, נוגעים לצורך בניצול התהליך המדיני והיזובי עם מצרים והמצב הכרוני הכללי כדי לבנות את הכוח על טכנולוגיה מתקדמת, בבחינת „צבא חכם", שיתאים להתאר האיומים הצפויים וליכולת התקציבית והאזורת שמדינת ישראל תוכל להעמיד לרשות בטחונה בשנים הקרובות.

עבודת הוועדה, שבה היו חברים הח"כים דן מרידור, פסח גרופר, יוסי שריד, אלעזר גרנות, מיכה חריש, אהוד אולמרט ופנחס גולדשטיין נמשכה כארבעה חודשים, ובמהלכה נפגשו חבריה עם 47 אלופים ואלופים־לשעבר ואנשי מדע ופיתוח וגבו עדויות, רשמים והתרשמות בעניין תפישת הבטחון והיכולת הטכנולוגית של ישראל. היוזמה לעבודת הוועדה באה מקרבה, אך היה שיתוף פעולה מלא עם שר הבטחון ונערכו כמה פגישות עמו. כאמור, הדו"ח יונח על שולחנו בימים הקרובים, וצפוי דיון בעניין במועד מאוחר יותר.

גביית המסים בשטחים עולה על ההוצאות – בניגוד לחוק הבי"ל

מאת אמנון אמר, סופר הכלכלי של „דבר" בירושלים

סכומי הכסף שגובה המדינה כמסים ישירים ועקיפים מתושבי השטחים עולים על הוצאות תקציב המדינה המוקצה למינהל האזרחי.

עודפי כספים אלה המסתכמים בעשרות מיליוני ש"ח לשנה נצברים בקופת האוצר, תוך הפרת החוק הבין־לאומי ואמנת ז'נבה.

בהאשמות אלה יצאו אתמול חברי ועדת הכספים חיים רמון (מערך) ודדי צוקר (ר"צ). חברי הכנסת אמרו דברים אלה בעת דיון ועדת המשנה לתקציב הבטחון, המשותפת לוועדות הכספים והחוץ והבטחון.

רמון וצוקר דורשים להעמיד לרשותם את הנתונים על סכומי הגביה המדוייקים, המתבצעים בשטחים מדי שנה על־ידי משרדי האוצר והעבודה.

זמר העם פיט סיגר מופיע בגן באטרי שבניו־יורק בעצרת המונית שהתכנסה במחאה על כוונת הממשל להקים בסיס ימי באי סטאטן בניו־יורק, שישמש בסיס־אם לספינות נושאות חימוש גרעיני. (צילום: א.פ.)

הסכם הסחר בין ישראל לספרד ייחתם כצפוי בחודשים הקרובים

מאת דני גוב, סופר הכלכלי של „דבר"

הסכם סחר בין ישראל לספרד ייחתם ככל הנראה בחודשים הקרובים, אף כי נותרו עדיין כמה בעיות פתוחות, הנוגעות לסדרי המעבר ולמוצרים שעליהם מבקשות שתי המדינות להגן.

אם ייחתם הסכם בין שתי המדינות, תוכל ספרד ליהנות מהסכם הסחר החופשי שיש לישראל עם ארה"ב ועם השוק המשותף. בישראל יוקמו תעשיות שישלימו מוצרים ספרדיים, ועם תוספת ערך מוסף של 35 אחוז יוכלו מוצרים אלה להיות מוגדרים כמוצרים ישראליים ובכך תוכל ספרד להשיג יתרונות בשוק האמריקאי.

הערכות אלו הושמעו בסמינר בין־לאומי, שהתקיים השבוע במאדריד ושהוקדש לסחר בין ספרד לישראל. מנכ"ל איגוד לשכות המסחר צבי עמית, המשתתף בסמינר, אמר, כי העיכובים בחתימה על הסכם הסחר בין שתי המדינות, כמתבקש מהצטרפות ספרד לשוק המשותף, מעכבים את התפתחות הסחר בין שתי המדינות, ולכן יהיה זה לתועלת שני הצדדים אם שתי המדינות יתגברו על חילוקי־הדעות ויחתמו על ההסכם.

לדברי עמית, כלכלות ישראל וספרד יכולות להשלים זו את זו. ישראל יכולה לקנות מספרד מכונות, מוצרים בלתי־מוגמרים וחומרי־גלם, וספרד יכולה לרכוש מישראל מוצרי אלקטרוניקה, ציוד רפואי, טכנולוגיות מתקדמות ועוד.

ממאדריד נמסר, כי באחרונה גובר העניין שמגלים אנשי עסקים ספרדים בקשרים עם ישראל. היקף הסחר בין ישראל לספרד היה בשנה האחרונה 177 מיליון דולאר לפי התפלגות של 122 מיליון דולאר יבוא ו־55 מיליון דולאר יצוא. השנה, כך מעריכים, יגדל היצוא הישראלי במידה ניכרת.

הגרמני שנחת בכיכר האדומה יישפט השבוע ויגורש מברה"מ

בון (עי"צ). – מתיאס רוסט, הצעיר המערב־גרמני שנעצר ביום ה' שעבר במוסקווה לאחר שהנחית את מטוס ה„ססנה" החד־מנועי שלו בכיכר האדומה, יישפט, קרוב לוודאי, ויגורש מברה"מ עוד השבוע הזה – מוסר העתון המערב־גרמני „בילד" בהסתמכו על חוגים דיפלומאטיים מערביים.

העתון כותב בגליונו המופיע היום, כי משרד החוץ הסובייטי הבטיח לשגריר מערב־גרמניה במוסקווה אנדריאס מאייר־לנדרוט, כי דיפלומאט מערב־גרמני בכיר יורשה לנהל עם רוסט „שיחה מפורטת" כבר היום בכלא שבו הוא מוחזק.

חוגים דיפלומאטיים מערביים במוסקווה העריכו אתמול, כי רוסט אכן ישוחרר בהקדם, מאחר שההנהגה הסובייטית תבקש להמנע מלשים את עצמה ללעג בהטילה עונש חמור על הצעיר המערב־גרמני.

גורבצ'וב חיזק מעמדו בצבא

מנהיג ברה"מ מיכאיל גורבצ'וב ניצל את תקרית המטוס הזר בלב מוסקווה, כדי לחזק את שליטתו על פיקוד הצבא האדום – העריכו אתמול מקורות דיפלומאטיים וצבאיים מערביים במוסקווה.

5,000 רופאים – לוואשינגטון לוועידה על המלחמה באיידס

וואשינגטון (עי"צ). – יותר מ־5,000 אנשי מדע מן העולם כולו יגיעו מחר לוואשינגטון לרגל פתיחת הוועידה הבין־לאומית השלישית בנושא מחלת האיידס. בחמשת ימי הוועידה יידונו כל היבטי המחלה לרבות סיבותיה, גורמי התפשטותה, הטיפול בה והאמצעים למניעתה.

הכפלת מספר המשתתפים בוועידה זו לעומת הוועידה שנערכה בפאריס אשתקד מבליטה את העניין הגדל והולך במחלה זו בקרב קהיליית אנשי הרפואה העולמית. משקיפים סבורים כי במוקד דיוני הוועידה יעמוד אחד הנושאים המכריעים ביותר של המאבק בה – האמצעים למניעתה לרבות שאלת בדיקות החובה לגילויה.

בעיה זו מעוררת עתה ויכוחים ערים בממשל ובעתונות בארה"ב. הנשיא רייגן אמר לפני כשבוע ימים, כי הוא יתמוך, קרוב לוודאי, בהצעה שמועמדים לנישואים או להגירה לארה"ב יחויבו לעבור בדיקה לגילוי נגיף האיידס. שר החינוך ויליאם בנט מבקש, מצידו, להרחיב את בדיקות הגילוי לכל החולים המאושפזים ולכל האסירים. לעומתם מתנגד שר הבריאות האמריקאי לכל צעד מסוג זה.

בחודשים האחרונים פורסמו סיכומים מדאיגים לגבי המחלה: מאז 1979 מתו 21,000 אמריקאים מאיידס, וארגון הבריאות העולמי מעריך, כי מספרם של כל חולי האיידס בעולם מגיע לכ־100,000. כ־10 מיליון איש נושאים את הוירוס בדמם, אם כי לפי שעה הם בריאים.

כיצד 'עבדו' השליחים של לה־פן על הח"כים הישראלים המנוסים

מאת סופר „דבר" בכנסת

לא ברור אם שני חברי מפלגתו הפאשיסטית־אנטישמית של ז'אן מארי לה־פן אכן חיפשו בארץ הוכחות לסיפור המופרך, שיהודים הם מעבירים העיקריים של מחלת האיידס, אולם ברור לחלוטין, ששני הפרלמנטרים הצרפתים כמעט הצליחו להכביס את הממסד הפוליטי בישראל להרדין. הם עשו זאת באמצעי מירמה וכמעט הצליחו „לסבך" כמה פוליטיקאים ישראלים משופשפים. מה שילמד את ח"כינו לא לגלות נדיבות־יתר כלפי כל מי שמזדמן למזנון הכנסת.

ביום ד' שעבר הופיעו שני חברי פרלמנט צרפתים מסיעתו של ז'אן מארי לה־פן במזנון הכנסת. השניים, שבאו בלווי רופא ישראלי, העבירו ל„קרבן" הראשון שלהם, ח"כ אליהו בן־אלישר, מכתב מז'ק סוסטל, מראשי הימין הצרפתי וידיד מובהק של ישראל. בן־אלישר, שזה היה לו הבוקר הראשון לאחר שיתרדו כ„ישיבת ההסגר" במתקן המשטרתי „נעורים" יחד עם עמיתיו לוועדת אבן, לקח את המכתב מידי הסדרן וביקש להכביס את שני הפרלמנטרים הצרפתים. הוא הושיבם ליד שולחן. לדבריו של ח"כ בן־אלישר, עוד לפני שהוזמן מלצר לשולחן התברר לו, כי השניים, שלא הציגו את עצמם, הם חברי מפלגתו של לה־פן. הוא הציץ בשעונו, התנצל שאינו יכול לשבת איתם כיוון שהפגישה לא נקבעה מראש וזמנו דחוק, והסתלק.

יומיים לאחר מכן, ביום ו' שעבר, טילפן אחד מאנשי לה־פן לח"כ בן־אלישר ואמר לו: „לאחר שנפגשנו עם עוזי ברעם כדי לשמוע את התזות של השמאל הישראלי, היינו מעוניינים לשמוע מה עמדות הימין בישראל". אולם בן־אלישר דחה את האיש ואמר, כי לא יהיה לו זמן לפגוש את שני הפרלמנטרים הצרפתים.

הסיפור עם עוזי ברעם היה דומה למדי, אולם כאן לא היו שני הצרפתים צריכים להשתמש בפתיון בצורת מכתב מז'ק סוסטל. הרופא הישראלי שליווה את השניים לכנסת מכיר היטב את עוזי ברעם. משראה אותו, פנה הרופא לברעם ואמר לו, שבמזנון יושבים שני חברי פרלמנט מצרפת. השניים הציגו את עצמם כ„חברי פרלמנט מהימין". ח"כ ברעם, שחשב כי אולי מדובר במפלגתו של ז'ק שיראק, ניגש אל השניים, שלא טרחו להציג את עצמם אישית, ושוחח איתם דקות ספורות. על מה? „על המצב. שום דבר קונקרטי". בצורה דומה יצרו השניים מגע גם עם ח"כ רפי אדרי.

מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם שיגר אתמול מברק לתיאו קליין, נשיא הארגונים היהודיים בצרפת, ובו הסביר על נסיבות פגישתו עם שני נציגי מפלגתו של ז'אן מארי לה־פן בירושלים. הממסד הישראלי כולו מחרים, כידוע, את מפלגתו של לה־פן.

איראן תפסה שבעה כלי־שיט כוויתיים; בארה"ב גובר הלחץ לפעולה על רייגן

אבו־דאבי (רויטר, עי"צ וא.פ.) – איראן הודיעה אתמול כי צבאה תפס שבעה כלי־שיט מהירים של כוויית וכי אנשי צוותם הודו כבר כי עסקו בריגול למען עיראק. בהודעת סוכנות הידיעות הרשמית של איראן נאמר כי כלי השיט נתפסו בנתיב המים חור עבדאללה המפריד בין כוויית לבין חצי האי העיראקי פאו הנתון בשליטת איראן מאז נכבש על־ידה בפברואר 1986. בהודעה לא צויין מתי נתפסו כלי השיט או אם כולם נתפסו באותה העת.

אתמול הבהירה איראן, כי יש לה היכולת למנוע בעד מעצמות־העל מלהתערב באיזור המפרץ וכי היא מוכנה לממש את יכולתה זו. „איראן, שהיא המדינה בעלת העוצמה הרבה ביותר במפרץ לא תתיר למעצמות העל או לכוחות זרים אחרים להתערב באיזור", אמר שר החוץ האיראני עלי אכבר ולאיתי במסיבת עתונאים שכינס באבו דאבי.

כשנשאל ולאיתי אם עליה במספר אניות המלחמה הזרות במפרץ תיחשב בעיניו כמעשה תוקפנות ואם איראן תפעל נגדן, הוא השיב: „כוונתנו היא לסלק את גורמי המתיחות באיזור ולפעול נגד מי שמעוניינים לאיים על האינטרסים שלנו".

אתמול גבר לחץ הקונגרס האמריקאי על הנשיא רייגן כדי להמריצו לגייס את עזרתן של בריטניה, צרפת ובעלות ברית אחרות להגנה על מכליות הנפט של כוויית ולהבטחת חופש השייט בנתיב המים האסטרטגי במפרץ הפרסי.

כזכור, אמר רייגן ביום ו', לאחר שאישר תכנית צבאית ללוות 11 מכליות כוויתיות המניפות דגל אמריקאי, כי הוא לא יסכים להפיכת המזרח־התיכון למוקד של סכסוך בין־לאומי.

ראשי הקונגרס מותחים ביקורת על מדיניותו של רייגן, שלדבריהם לא תוכננה היטב ושאין בה כדי להגן על אינטרסים אמריקאיים במקרה של התקפה צבאית מצד איראן. מנהיגים דמוקראטיים ורפובליקאיים מתחו ביקורת על הממשל

סגן נשיא הונדוראס חיים רוזנטל מציע לארה"ב לפלוש לניקראגואה

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

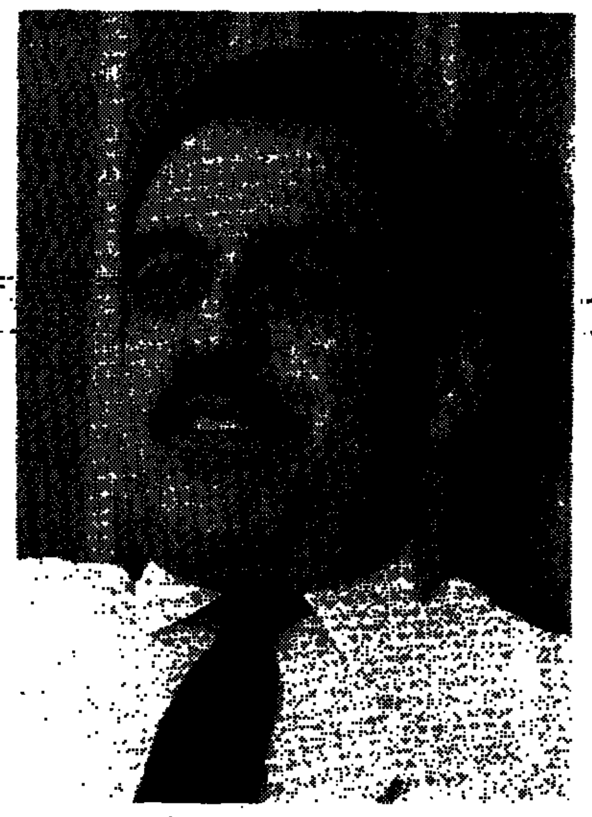

(צילום: יצחק הררי)

„להונדוראס יש הרבה מה ללמוד מישראל", כך אומר סגן נשיא הונדוראס חיים רוזנטל, בן 51, הנלווה לנשיא הונדוראס בביקורו הממלכתי הראשון בישראל.

רוזנטל, יהודי במוצאו, סבור, כי זהו ביקור מוצלח ביותר שתרם להדוק נוסף ביחסים בין ישראל להונדוראס.

רוזנטל נולד בהונדוראס למשפחה שהיגרה מרומניה לפני 50 שנה. משפחתו היא אחת העשירות בקרב הקהילה היהודית הקטנה של הונדוראס, המונה כמאה איש בלבד. הוא בעל בנק, חברת ביטוח, טחנת סוכר ועתון רב־תפוצה בשם „אל טימפו".

בהונדוראס קהילה ערבית גדולה, המונה כ־100,000 נפש ממוצא ערבי, רובם פלשתינים שהיגרו בתקופות שונות, בעיקר מבית־לחם, בית סחור ובית ג'אלה.

„בביקורנו הנוכחי" סייר רוזנטל בעזרת אלי, זוהה שם לקבלת פנים חמה. לדבריו יש לקהילה הערבית השפעה מסוימת על מדיניות החוץ של ארצו. כך למשל, בלחץ הערבים, נמנעה הממשלה מלהעביר את השגרירות מתל־אביב לירושלים, „אבל הונדוראס תמכה בישראל מיום הקמתה וכך תעשה גם בעתיד".

בביקור הנוכחי נדונו אפשרויות הסיוע של ישראל להונדוראס בתחומי החקלאות, פיתוח התיירות הסיוע הטכני. „היינו בקיבוץ איילת השחר בסוף השבוע", סיפר רוזנטל „ומרוצים היה לראות, כי פרה ישראלית מניבה 25 ליטר חלב בעוד פרה בהונדוראס מניבה שני ליטרים בלבד".

בהדגישו ליחסי ארצו עם ניקראגואה השכנה אומר רוזנטל, כי המשטר הקומוניסטי פוגע בפיתוחה הכלכלי של כל אמריקה הלטינית. „אנשים לא משקיעים בארצי מחשש שהקומוניזם יתפשט כמו מחלת המלאריה", הוא אומר.

לדבריו, רק לארה"ב יש היכולת והכוח להפיל את המשטר הסנדיניסטי. הוא מציין, כי המצב הכלכלי הקשה של ארצו והעובדה כי אין בה פיתוח כלכלי יוצרים אי־שקט וזה עלול בסופו של דבר להשפיע על עתיד הדמוקרטיה בהונדוראס.

עמדתו האישית של רוזנטל היא, שארה"ב צריכה לפלוש ולהפיל את המשטר הסנדיניסטי, אך אין הוא סבור שהיא תעשה זאת.

ניר שיתופי
אגודה ארצית שיתופית להתישבות עובדים עברים בישראל בע"מ
הזמנה
לאסיפה כללית של „ניר שיתופי"
שתתקיים ביום חמישי 2 ביולי 1987 בשעה 10.00 לפני־הצהריים באולם הישיבות של המרכז החקלאי שדרות שאול המלך 8, תל־אביב.
סדר היום: 1. בחירת יושב־ראש האסיפה ומזכיר האסיפה
2. אישור סדר היום
3. דין וחשבון המינהלה
4. אישור מאזנים וחשבון רווח והפסד לשנים תשמ"ה – 1986
5. תקציב ב„ניר שיתופי"
6. שונות
אם באסיפה הכללית לא יהיה מנין חוקי במועד הקבוע – היא תידחה בהתאם להוראות התקנון.

הודעה ללקוחותינו
עידכון שיעורי הריבית בתפ"ס
1. החל מיום ג' 2.6.87 ישתנו שיעורי הריבית בתפ"ס לעסקות קיימות עפ"י המפורט להלן:

היתרה שקלים חדשים	% ריבית שנתית נומינלית	% ריבית שנתית מתואמת
מ־50 עד 999	7.00	7.25
מ־1,000 עד 9,999	13.00	13.86
מ־10,000 עד 49,999	13.50	14.43
מ־50,000 ומעלה	14.00	15.01

2. שינוי ביתרת התפ"ס (מעבר ממדרגה למדרגה) יגרום לשינוי הריבית בהתאם.
3. הודעה זו מתפרסמת במקום הודעות אישיות ללקוחות.
4. פרטים נוספים ניתן לקבל בסניפי הבנק.
בנק הפועלים

מעבר לשיא
באור „ספחות גמל" לקבל תשואה ריאלית משמעותית...
כמו תמיד.
גם בשנת 86' נתנה הקופה לחבריה 6.1% תשואה ריאלית -
גבוה בהרבה מהמקובל בענף.
„ספחות גמל" - הקופה שהיא ספור הצלחה רצוף כבר תשע שנים.
בנק טפחות

חברה להשקעות מיסודה של אמפא בע"מ
הודעה על האסיפה הכללית השנתית של החברה
ניתנת בזה **הודעה שהאסיפה הכללית השנתית של החברה**, תתקיים ביום שישי, כ"ט בסיון תשמ"ז (26.6.87) בשעה 12.00 במשרדי החברה בדרך פ"ת 14, תל־אביב.
על סדר היום:
1) דין וחשבון על עסקי החברה בשנת 1986.
2) אישור מאזן החברה ליום 31.12.86.
3) בחירת מנהלי החברה.
4) מינוי רואי חשבון וקביעת שכרם.
5) שונות.
הדירקטוריון
הדו"ח הכספי של החברה פורסם ועומד לעיון במשרדי החברה ובמשרדי חברי הבורסה לניירות ערך בת"א.

50 מתושבי מחנה הפליטים בלאטה שליד שכם נעצרו אתמול לאחר שבמחנה התגלו חומרי הסתה, דגלי פלשתין, תמונות של ערפאת, אקדח (בתמונה), וסכינים. עשרה מהם נעצרו למעצר מינהלי למשך חצי שנה בעקבות פעילותם העויינת בתקופה האחרונה. (צילום: דובר צה"ל)

שני נערים בירושלים לכדו נער מאבו־טור שהכין בקבוק־תבערה

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

צמד נערים בני 17, שהיו בסיור רגלי במסגרת המשמר האזרחי לכדו לפני שלושה שבועות נער ערבי תושב אבו־טור שהכין בקבוק תבערה חמם להשליך אותו על כלי רכב.

המקרה אירע ב־10 במאי והותר לפרסום רק אתמול.

שני הנערים, אלון קיסוס ואלי עמיר, יצאו מבסיס ההפעלה של המשא"ז בשכונת בקעה ומשימתם היתה לסייר בשכונת אבו־טור.

„כשהגענו לכניסה לאבו־טור", סיפר אלי קיסוס, „הבחנו ברחוב הגיחון בנער שהחזיק דבר מה בידו. כשראה אותנו ניסה להחביא את החפץ מתחת לאבן. התקרבנו אליו וביקשנו שיזדהה. הנער ניסה להימלט והתפתח מאבק שבסופו תפסנו אותו".

התברר כי שני הנערים תפסו את החשוד בן ה־17.5 בשעה שהכין בקבוק תבערה. השניים הזעיקו סיור ממונע של המשמר האזרחי וזה הביא את החשוד לחקירה.

הנער הערבי נעצר לשמונה ימים, שוחרר בערבות וממתין כעת למשפטו.

חקירת כוחות הבטחון נמשכת.

גורש ראש תנועת הנוער של „פתח" ברצועת עזה

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

אחמד אל־פתח אל־נאצר, מנהיג תנועת הנוער „השביבה" של „פתח" ברצועה, גורש אתמול בבוקר לירדן. נאצר, תושב מחנה הפליטים בחאן־יונס, לא ניצל את זכותו לפנות לבית־הדין לערעורים ולעתור לבג"צ נגד צו הגירוש, שהוצא נגדו לפני כשלושה שבועות. אלוף פיקוד הדרום, אלוף יצחק מרדכי, הורה אפוא אתמול להפעיל את הצו.

נאצר נעצר בינואר 1975, ונידון למאסר 25 שנה, לאחר שהורשע בהנחת מטען חבלה באוטובוס בראשון־לציון. בהתפוצצות המטען פגעו רסיסים בגן־ילדים סמוך, ובדרך נס לא נפגעו ילדים שהיו בו באותה שעה. הוא שוחרר ממאסרו בעיסקת שחרור השבויים לאחר שישב עשר שנים בכלא.

אחרי גירושו של ראש התנועה הקודם, מחמוד דחלאן, גם הוא מחאן־יונס, תפס נאצר את מקומו בראש „השביבה". הוא הסית צעירים לפעול בכוח הנשק נגד ישראל, עורר מהומות ויזם הפרות סדר.

אלפים בעצרת גוש אמונים „די לטרור" – בתל־אביב

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

אלפי אנשים, רובם חובשי כיפות, השתתפו אמש בעצרת „די לטרור" מטעם גוש אמונים שהתקיימה בכיכר מלכי ישראל בתל־אביב.

משה כ"ץ מחיפה אביו של דני כ"ץ שנרצח ליד ביתו באכוזריות, ונסים חבה, אביו של רמי חבה בן ה־8 שנרצח בשבוע שעבר באלון־מורה – הדליקו נר זכרון לזכר קרבנות הטרור.

חנן פורת הודיע בעצרת, כי ראשי יש"ע הגישו מסמך לראשי מערכת הבטחון ובו דרישה לגרש מסיתים וכן להחרים את רכושם.

אנשי כהנא צעקו „מוות לערבים". דניאלה וייס ביקשה מהם שקט, ולאחר מכן קראה לשחרר את אנשי המחתרת היהודית.

בקהל נשמעו קריאות כמו „רבין ופרס רוצחים", וכן „רבין, התפטר".

בין הדוברים היו הסופר משה שמיר, שלמה קטן ראש מועצת אלפי מנשה ומשה כ"ץ אביו של הנער דני כ"ץ שנרצח בחיפה. משה כ"ץ אמר בעצרת: „באתי בתקווה שאולי הדברים שאומר יצילו חיי ילד יהודי או ערבי. באתי לדבר אל אלה שיושבים בצד וחושבים שלהם זה לא יקרה וזה יכול לקרות כבר מחר ואז יהיה מאוחר.

„באתי לדבר אל אלה שקנאת הדמוקרטיה בוערת בקרבם וזעקת ילד יהודי מעונה הנרצח וקינת הוריו – אינם חודרים ללבם.

„באתי כי בארץ היהודים מתהלכים רבי מרצחים של עכנו חופשי ובגאון חוממים זוועות חדשות – בכיסוי החוק. באתי לאמר לממשלה ולמנהיגי העם הזה. שאנו זוכנים לכל קרבן אבל לא לקרבן הזה", אמר משה כ"ץ.

הביולוגים שאמבון מצרפת וברנר מאנגליה – חתני פרס הארווי של הטכניון

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

פרופ' פייר שאמבון מצרפת, מנהל המעבדות לביולוגיה מולקולארית של המרכז הצרפתי הלאומי למדע ומחקר ופרופ' סידני ברנר מנהל המעבדה לביולוגיה מולקולארית של ועד המחקר הרפואי באוניברסיטת קיימבריג' באנגליה, נקבעו כחתני פרס הארווי של הטכניון.

הפרס יוענק במסגרת מושב חבר הנאמנים של הטכניון, בטקס חגיגי בקריית הטכניון ב־17 ביוני 1987.

פרופ' פייר שאמבון יקבל את פרס הארווי בתחום המדע והטכנולוגיה לאות הוקרה על תרומותיו הבסיסיות והמצויינות להבנת מבנה הגן ומנגנוניו ובקרת פעולתו. עבודה זו פתחה אפיקים חדשים בביולוגיה מולקולארית ובגנטיקה של אורגניזמים שונים.

פרופ' סידני ברנר יקבל את פרס הארווי בתחום בריאות האדם, „לאות הוקרה על תרומתו החלוצית לשטח הביולוגיה המולקולארית בכלל ובפרט על פיתוח שיטת הצביעה השלילית במיקרוסקופיה אלקטרונית, עבודתו בגנטיקה של בקטריות ותרומתו לפיצוח הצופן הגנטי".

صدا من الاهل

מגמת מסחר מעורבת באוירה חיובית

ירידת הריבית תגרום מעבר כספים לבורסה

מאת שמואל רוזנבלום

שבוע המסחר המקוצר עקב חג השבועות נפתח במגמת מסחר מעורבת בלווי אוירה אופטימית לגבי העתיד במניות מצד מקורבי השוק. צירוף אינדיקטורים כלכליים שונים לירידת הריבית, שיפור בתוצאות העיסקיות, חוסר אלטרנטיבת השקעה מעניינת, אינפלאציה נמוכה וכמות כספי נזיל בהיקף ענק, הביאו בעיקבותיהם את האופטימיות למקורבים. קרנות הנאמנות המתמחות במניות זכו גם אתמול להפצה כספית, במהלך השבוע שעבר קיבלו הקרנות סך של כ־35 מליון דולר לערך. נראה שתהליך המשך ההצטרפות לקרנות עשוי לקבל תאוצה בזמן הקרוב דבר שיגרום למנהלי הקרנות למצב של נזילות כספית גדולה בשלב הראשון. תהליך ירידת הריבית במשק עשוי אף להמשך בחודשים הבאים, ירידה זו תביא בהכרח לירידה מקבילה בריבית למפקידים וכתוצאה מכך הון רב יחפש אלטרנטיבה. אתמול היה גם סיום חודש מאי בבורסה, במאי חלה שחיקה במרבית המניות ובקרנות הנאמנות, ומעניין יהיה לדעת האם שחיקה זו יצרה בסיס בריא יותר לעליות בהמשך.

שיפור שער – פעילות במניות כלל

בעיקבות הידיעות שהתפרסמו בעיתונות על־אודות אפשרות רכישת חברת קריסטל ע"י כלל סחר נרשמו ביקושים ערים במיוחד במניות קריסטל כ־32000 ע.נ. המסחר במניות קריסטל הופסק ע"י הבורסה עד לקבלת הבהרות נוספות לגבי עיסקת כלל־קריסטל. ביקושים במניות כלל סחר סופקו בעליית קלות, מעניין מדוע לא הופסק המסחר גם במניות כלל סחר בעיקבות אפשרות לעיסקה מהותית. בבנקאות שבהסדר נרשמו עליות תוך ביקושים ומחזורים נאים. בל"ל עלו ב־0.7% תוך ביקוש גדול, איי.די.בי. רג' עלו ב־1.2%, מזרחי הוסיפו 0.6% לשערן ודיסקונט א' עלו ב־0.4%. למניות המשתנים נרשמו הצעים וירידות במרץ, עודפי ההיצע בשלב המרץ לא היו קטנים לעיתים. עלית שער של 3.8% נרשמה בדובק, מניות דובק חזרו באחרונה לשער של כ־6600 נקודות לאחר ששערן במהלך החודש הגיע עד שפל של כ־5500 נקודות לערך. עליה חדה נרשמה בעיט 9.6%+, חברה לישראל ריכזה ביקוש נאה, פעילות מיוחדת בלטה באלקטרה 5, אורדט, נכסי אזורים והיא מיוחסת בחלקה לפתוח לבטוחה. במניות הקלילות יותר נרשמו תנודות שערים חדה, יחסית לשני הכיוונים, דוגמאות לכך מצאנו בקרמני, שנהר, פרומאוכסוס, אלקול, אלקו, מיפ גליקו ונוספות.

ריביות בפיקדונות שיקליים

במערכת הבנקאית מצפים כי הריבית על פיקדונות שיקליים תרד בקרוב לרמה של כ־14% לשנה לערך. אין ספק שירידת שערי הריבית עשויה להשפיע באורח חיובי על הבורסה, שכן כספים נוספים יזרמו לאפיק זה. לפניכם שערי הריבית למפקידים:

שם הבנק	גובה הסכום	ריבית תפ"ס שנתית	ריבית פק"מ שבועית
פועלים	10,000 ש"ח	16.5%	0.28
פועלים	50,000 ש"ח	17%	0.29
בל"ל	10,000	17	0.31
בל"ל	50,000	17.5	0.32
דיסקונט	10,000	17.5	0.30
דיסקונט	50,000	17.5	0.33
המזרחי	10,000	16.5	0.31
המזרחי	50,000	17.5	0.33
הבינלאומי	10,000	17	0.31
הבינלאומי	50,000	18	0.33
ברוקים פרטיים 75,000 ש"ח ויותר		18.5	

מועדים בבורסה

1.6.87 – מישנאל – מסחר בזכויות. נייר חורה – תשלום 5000% דיבידנד מזומן. מנורה – תשלום 50% דיבידנד מזומן. ארגד – הנפקת החברה בשלב ב'.

2.6.87 – תבל – פתיחת רשימת החתימות להנפקת החברה.

4.6.87 – תיא – אקס 200% מניות הטבה. פרגוד – אקס 500% הטבה. תבל – סגירת החתימות לציבור.

מגמות שוק – פרשנות הנתונים

עפ"י הנתונים שזורמים בנושאי רמות האינפלאציה הצפויות בחודשים הקרובים, וירידת הריבית למפקידים במקביל, נוטים פרשני בורסה שונים להאמין במגמות שוק חיוביות בתקופה הקרובה. כלכלני בנק הפועלים צופים מדד של 0.8% בחודש מאי, בחודש יוני צופים אנשי הפועלים מדד בשיעור 0.5% לערך. לכלכלני הפועלים מצטרפים בהערכות דומות מחלקות כלכליות של בנקים נוספים. טווח הערכות לגבי המדדים הצפויים נע בין 0.8% – 0.6% במאי וכ־0.6 – 0.3 ביוני. חברות בורסאיות רבות אמורות להראות שיפור בתוצאות העיסקיות במאזנים הקרובים, שיפור זה יתרום אף הוא לאופטימיות בבורסה. בנוסף מהראוי לזכור את כמות הכסף הנזיל בהיקף ענק המחפשת כתובת להשקעה, המוכלת כידוע מחוסר אטרקטיביות באפיקי שוק ההון האחרים. במידה ואכן תודגש רגיעה פוליטית מסויימת עשוי שוק המניות לסמן כיוון חיובי הדרגתי לתקופת זמן מתמשכת מבעבר. אינדקטורים אלה ונוספים גורמים בשבוע האחרון לפעילות חיובית בבורסה, יש להניח שזרימת הכספים לקרנות הנאמנות המתמחות במניות תלך ותגבר בזמן הקרוב.

בטוחה – משקיפים על השוק

קונצרן כלל באמצעות חברת בטוחה ני"ע היו כזכור חלק מהמוכרים הגדולים בעת השחיקה בבורסה. מאז מצויה בטוחה בעמדת ציפיה על השוק תוך מעורבות מוגבלת במסחר. קונצרן כלל ביצע בחודשים האחרונים מכירות מאסיביות במניות הקשורות לקונצרן, ככלל תעשיות ואחרים נוספות. בחברות מסויימות ירד חלקו של הקונצרן עד ל־60% לערך, מכירות הקונצרן עשויות בשתי חברות לפחות להביא לו שותפים חדשים הרוכשים בשקעות מניות מול מכירות כלל. בעלי ענין בחברות הנשלטות ע"י כלל הינה תופעה חדשה, 10% מחברה השייכת לקונצרן אינה השקעה קטנה מההיבט הכספי. קרנות הנאמנות שבניהול בטוחה לא נהנו מהפרוספריטי של סקטור הקרנות באחרונה, זאת כנראה כתגובה מסויימת לפעילות הקונצרן בבורסה. עד כה ידע קונצרן כלל באמצעות בטוחה ימים יפים בבורסה עיתויי הכניסה או היציאה של בטוחה מהשוק היו בדר"כ טובים. האומנם מביעה בטוחה פסימיות לגבי הצפוי בשוק או שמא היא מתכננת מהפך בגישתה לשוק? כיוון שהקונצרן מתעתד לגייס הון בשורת חברות שלו (אסותא, אזורים, אפשרות גיוס בכלל סחר וכלל ליסינג ואולי גם, בכלל נדליין), סביר להניח שיופגן בשוק מיפנה חיובי דווקא. גישת כלל לבורסה לא תשאר תעלומה לזמן רב, שכן היא תקבל ביטוי הולם במסחר בימים הקרובים.

משתנים – עליות 1.22%+

המסחר במשתנים אתמול נשא אופי חיובי ולווה בעליית שערים מבוצעת של כ־1.22% בתום שלושת סיבובי המסחר. נפח המחזורים היה בינוני למדי, עלית שער נאה בלטה במניות הבינלאומי 3.25%+, מניות דלק עלו במשתנים 0.75% תוך מחזור כספי של 358470 ש"ח. נכסים ובנין ירדו ב־0.75% במחזור כספי של כ־395000 ש"ח. דיסקונט השקעות עלתה ב־1.25% תוך מחזור כספי של 385000 ש"ח לערך.

* הכותב מנהל תיק השקעות

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אר.ח.ת. ש	23580	29.0	-120	-5	-29.0
הסתדרות 0.1	--- הפסקת מסחר ---				
הסתדרות א 0.5	--- הפסקת מסחר ---				
הסתדרות אופ 2	--- הפסקת מסחר ---				
כללי לא בהסדר 1	28000	133			-7.0
בנק צפ' אמריק 1.	--- הפסקת מסחר ---				
בנק צפ' אמריק 5.	--- הפסקת מסחר ---				
פ.י.ב.י. 0.5	9900	3266			+512
הבינלאומי 5.0	7778	934	+158	+2.1	-1404

כלולים בהסדר הצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אידיבי רג 100.0	94780	915	+1100	+1.2	+2037
אידיבי ב 100.0	94210	15.0	+850	+9	+22.0
אידיבי בב א 2.0	574700				
אגוד 1שח	70400	111	+257	+4	+170
דיסקונט ב	120600	28.0			+169
דיסקונט א	120000	548	+500	+4	+1128
דיסקונט שה ב	14000	356	+144	+1.0	+235
המזרחי ש	38990	622	+250	+7	+1319
המזרחי ב	38971		+231	+6	+480
המזרחי שה 9	17500	202	+160	+9	+76.0
הפועלים מבב	96000		-1000	-1.0	-7.9
הפועלים ש	63840	967			+392
הפועלים ב	64200	171	+450	+7	+492
כללי א וש"ח	164550	6.0			-56.0
כללי שה 7	7920 תב	200	+420	+5.6	+481
בלל טסוק 100.0	40720	5370	+270	+7	+5791
בלל שה 11	15020	2136			-586
מימון וסחר 1.0	53850	20.0			-20.0
מימון וסחר 5.0	27900	3.0			-3.0

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
ארנים 0.1	29350	40.0	+1100	+3.9	+58.0
לאומי משכנתא ש	10040	214	+100	+1.0	+449
לאומי משכנתא ב	10050 תב	14.0	+550	+5.8	+342
כרמל ש	7015 תב	1842	+480	+7.4	+2816
כרמל שה 1	3986	23.0	-60	-1.5	-850
בנין ב 5.0	15900	108	-132	-8	-44.8
פת כשכ ש	4011	573			+1118
משכן ב ש	3850	2191	+150	+4.1	+1333
עצמאות 0.1	23100	67.0	+500	+2.2	+69.0
טפחות מבב ש	25350	3.0			-3.0
טפחות רג ש	25750	101	+250	+1.0	+114
טפחות שה 1	10220				
טפחות שה 2	5010	650			+375
יעסוד 1.0	2287	532	+49	+2.2	+327
יעסוד 5.0	1251	400	+1	+1	+7.0
מירב 1.0	8920	285	+120	+1.4	+432

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
שלטון א 1שח	917	8058	+17	+1.9	+2086
החקלאות מבב א	--- לא נסחר ---				
החקלאות מבב ג	--- לא נסחר ---				
לאומי תעשיה א ש	14201	155	+432	+3.1	+707
פתוח תעשיה מבב	--- לא נסחר ---				
פת תעש בב ג	--- לא נסחר ---				
פת תעש בב גג	--- לא נסחר ---				
פת תעש בב גג1	--- לא נסחר ---				
פת תעש בב ד	--- לא נסחר ---				
פת תעש בב דד	--- לא נסחר ---				
מרכז קבלנים 5.0	1273 תב	4477	-142	-10.0	-3585
תיירות בב	--- לא נסחר ---				
כלל ליסינג א0.1	* 26470	61.0	+270	+1.0	+10.0
* ביצוע חלקי 89.50%					
כלל ליסינג ב0.5	22800	191			-17.0
כלל ליסינג אג"ח1	19850	48.0	+450	+2.3	+97.0

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
איתן ביטוח 1שח	265	9498	+8	+3.1	+8397
אררט 0.1	1542 תב	583	+94	+6.5	+951
אררט א 0.5	915	1001	+45	+5.2	+1839
בטוח משנה 1ש"ח	798	450	-3	-4	-1040
בטוח משנה 5ש"ח	329	7635	-10	-3.0	-11636
הדר 1שח	293	16876	+7	+2.5	+30633
הדר 5שח	242	18074	+3	+1.3	+18401
הדר אופ 2	296	63483	+6	+2.1	+38963
הפניקס 0.1	749	4396	-32	-4.1	-7806
הפניקס 0.5	720	508	+18	+2.6	+1496
המשמר-הראל 1.0	6910	41.0			-134
המשמר-הראל 5.0	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
מנורה 1.0	3160 תב	160	+170	+5.7	+386
מנורה 5.0	1640 תב	947	-97	-5.6	-922
סהר פיתוח ג	8300 תב	1673	-670	-7.5	-3420
סהר ביטוח 1שח	1433	293			-293
צור ש	430	8306	+10	+2.4	+11368
ציון החזקות 1.0	10300	41.0	+250	+2.5	+42.0
ציון החזקות 5.0	3059	182	-90	-2.9	-313
הסנה 1שח	415	17527	-14	-3.3	-25041

מסחר ושרותים

מסחר

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אינטרבאנגא 1.0	8810	237	+50	+6	+295
אינטרבאנגא 5.0	5710	655			-191
מאיר עזרא 1.0	1048	2731	-32	-3.0	-2964
מאיר עזרא אופ 2	730	912	-10	-1.4	-1748
כלל סחר 1שח	540	74548	+9	+1.7	+69988
כלל סחר אופ ד	444	26300	+1	+2	+31083
כלל סחר אגח 2	190.5	22766			-14955
קריסטל 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
רפק 0.1	--- הפסקת מסחר ---				
רפק 0.5	--- הפסקת מסחר ---				
שופרסל א 2.0	15696	287	+155	+1.0	-228
שופרסל ב 10.0	12908	456	+96	+8	+440

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
הראל 1.0	2335	68.0	-50	-2.1	-62.0
ספנות הספקה 1שח	29426	25.0			-1.0
ספנות הספקה 5שח	12616	510	-100	-8	-238
קידוד 0.1	1450	1395	-57	-3.8	-1361
קידוד 1.0	385	27436			-8932
מחסני ערובה 0.1	3810 תב	1910	+240	+6.7	+2662
מחסני ערובה 0.5	1705	9815	+35	+2.1	+4738
קנסורציום 0.1	--- הפסקת מסחר ---				
קנסורציום 0.5	--- הפסקת מסחר ---				
קופל 1.0	* 6868	231	+68	+1.0	+122
* ביצוע חלקי 83.70%					
רלק ב 0.1שח	6341	1987	+27	+4	-2260

מלונות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
גלי זהר 1.0	5765	70.5	+50	+9	+45.5
גלי זהר 5.0	4200	11.9			-78.6
מלונות דן 1.0	2210	454			-154
מלונות דן 5.0	1715	94.0	+60	+3.6	+154
חוף האלמוג 0.1	* 8910	89.0	-90	-1.0	-58.0
* ביצוע חלקי 78.40%					
כנס 1שח	2869	324	+136	+5.0	+743
מלונות ירדן 1.0	2688	257	+128	+5.0	+2221

מחשבים ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
איכות 1שח	1519	994	-1	-1	-265
דטה מיכון 1.0	13699	89.0	+149	+1.1	+74.0
ת.י.ג.ן. 1.0	23510	209	+320	+1.4	+135
יעבא 1.0	8031	50.0	-68	-8	-47.0
כלל מחשבים 1.0	14080	38.0	+30	+2	+39.0
מ.ל.ל. 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
מ.ל.ל. 5.0	--- הפסקת מסחר ---				
משוב 1.0	679	653	+14	+2.1	+548
משוב אופ 1	538	480	-1	-2	-533
ביקוב 1שח	2490 תב	815	+130	+5.5	+850
ביקוב 5שח	1249	3047			+1766
ביקוב אופ 2	5930	447	+30	+5	+316
תים מחשבים 1.0	945	1854			-555

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בנוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אברהם ג'נדי 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
אברהם ג'נדי 5.0	--- הפסקת מסחר ---				
ארזן מבנים 1.0	700	537	+20	+2.9	+3093
ארזן מבנים 5.0	347				
אזורים 1שח	1526	49675	-14	-9	-34588
אזורים אופ ג	1145	11249			+17104
אזורים אגח 3	192.0	38506			+33549
אילת 1.0	453	4800			-6716
אל-רוב 1.0	1961	587	+40	+2.1	+2509
אמבנים 1ש"ח	--- הפסקת מסחר ---				
אפריקה 0.1שח	59200	21.0			+104
אפריקה 1שח	47501	1197	+600	+1.3	+1191
אפריקה אופ 5	40700	47.0			-27.0
אורים 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
ארלדן 1שח	5140 תב	925	-280	-5.2	-2205
ארלדן 5שח	3580	2222			-515
בן-יקר גת 1.0	9001	143	+1		+12.0
ברנוביץ 1שח	3601	410	+150	+4.4	+355
ברנוביץ 5שח	2717	462			-462
דנקנר 1.0	7680	345	+180	+2.4	+345
דרוקר 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
דרוקר 5.0	--- הפסקת מסחר ---				
דרעד 1שח	268	6280	-1	-4	-2720
דרעד 5שח	186.0	8667	-7.0	-3.6	-7464
המסלול 1.0	1799	340	-1	-1	-10.0
המסלול 5.0	* 1264	144	-13	-1.0	-202
* ביצוע חלקי 77.90%					
ת.ל.ב. 0.1	--- הפסקת מסחר ---				
ת.ל.ב. 0.5	--- הפסקת מסחר ---				
כלכלית י-ם 1שח	351	30144			+9561
כלכלית ים אופ 1	229	29536	+11	+5.1	+32708
גב-ים 0.1	6195	1608			+1003
גב-ים 0.5	5110	662	+100	+2.0	+1440
ישראלום 1.0	1888	4597			-1900

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
יקום וש"ח	22600	400	+500	+2.3	+701
כהן פיתוח 1.0	10300	285			-106
לקסטר 1.0	5910	5809	+10	+2	+418
לקסטר 5.0	* 3135	5240	+285	+10.0	+10475
* ביצוע חלקי 86.60%					
מ.ת.ב. 1.0	590	4684			-5196
מ.ת.ב. אופ 2	418	2437			-2437
מ.ת.ב. אגח א	134.5	14054	+5	+4	+19805
מאגרי בניה 1.0	905	3656			-112
מישנאל 5שח	407 תב	9692	+37	+10.0	+39225
משנאל אופ (1)	197.0	63241			-13108
מגרב 5.0	2650	1437	+50	+1.9	+1322
מר-לי 1.0	890	1999	+10	+1.1	+5089
לוינטון 1.0	540	902			-411
לוינטון 5.0	266	27088	+6	+2.3	+31033
ליפשיץ 1שח	2170	2277	-30	-1.4	-723
ליפשיץ 5שח	1730	2466	-20	-1.1	-2208
נאות אביב 0.5	14480	248			+303
נכסי אזורים וקה	366 תב	30487	+22	+6.4	+81138
סתר התקות 1.0	25550	129			-101
סתר התקות 5.0	25260	30.0	+1000	+4.1	+71.0
סתף 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
סתף 5.0	--- הפסקת מסחר ---				
עפר וסלע 1.0	690	4500			-1577
עיד 3.0	2590	5343			-5491
קיסריה 0.1	5400	340	+115	+2.2	+195
קיסריה 0.5	2180	2067			-1723
רוגובין 1שח	480	2100			-1277
רוגובין 5שח	250	15893	-6	-2.3	-15043
רוגובין אופ 2	1270	400	-130	-9.3	-909
רוגובין אגח א	133.0	27000	+4.0	+3.1	+335888
רסקו מבנב	4660 תב	120	-340	-6.8	-281
רסקו רג	4300	540			-201
נכסים ובנין 1.0	4161	611	-31	-7	-574
הכשרת הישוב 1.0	93582	101	+1007	+1.1	-52.0
ישפרו 1שח	* 4742	568	-38	-8	-294
* ביצוע חלקי 96.00%					
כלל בולין 0.1	845	5488	+12	+1.4	-6525

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
מטעי הדר 0.1	3820	367			-117
מטעי הדר 0.5	3560	528	+90	+2.6	+715
מהדרין 1שח	7000	1721	+53	+8	+3424
מהדרין אופ 1	4830	943	+50	+1.1	+902
נכסי הדרים 1.0	1880	1360	-10	-5	-1330
פריאור 5שח	2648	370			-16.0
פנ-הר 0.1שח	2870 תב	1484	-295	-9.3	-2029
פנ-הר אופ א	2113	509	-80	-3.7	-410

תעשייה

מזון ומבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אסאס 1.0	1579	479	-1	-1	-23.0
גולדפרוסט 1שח	3350	18.0	-20	-6	-32.0
גולדפרוסט 5שח	2621 תב	450	+238	+10.0	+3359
גולדפרוסט אופ 1	1619	186	+18	+1.1	+89.0
דובק מב ש	6620	2528	+220	+3.4	+2795
דובק מב ב	6600	944	+240	+3.8	+988
זבלכל 1.0	978	685	-40	-4.0	-988
זבלכל 5.0	799	373	-4	-5	-375
פרי-זה 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
פרי-זה 5.0	--- הפסקת מסחר ---				
סמפו בירה 1.0	36500	70.0	+800	+2.3	+104
סמפו בירה 5.0	33400	77.0			+42.8
יצהר 1שח	1525	1107	+24	+1.6	+740
יצהר א 5שח	894	969			-492
יצהר אופ 2	680	5504	+31	+4.8	+4139
מן 1שח	798	3552	-42	-5.0	-1695
מן 5שח	512	1685			+265
סנפרוסט 1.0	17950	39.0	-50	-3	-5.0
עסיס ב 5שח	506	14174	+6	+1.2	+16275
שלמה אבגל 1.0	3150	185			-65.0
שמן מבגד א' ס'	6180	765	+150	+2.5	+2623
עלית 0.1	22400	189	+411	+1.9	-188

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
ארגוד וש"ח	814	2095	+10	+1.2	+5624
אלפים 1.0	1022 תב	1750	+80	+8.5	+4444
אופנת ברוך 1 שח	720	1606	+15	+1.8	+2348
אופנת ברוך 5 שח	577	4516	+2	+4	+2468
אופנת ברוך אופא	529	3095	+1	+2	+165
ארגמן רג ש	* 20801	343	+1401	+7.5	+849
* ביצוע חלקי 92.40%					
דלתא-גליל א 3.0	4500	821	-50	-1.1	-1851
מטויות באותר 1.	2750 תב	146	-272	-9.0	-854
מטויות באותר 5.	1200	1361	-42	-3.4	-1192
ויסלגו 1.0	2361	751	+38	+1.6	+751
ויסלגו 5.0	1693	897	+30	+1.8	+315
חרדינגן 1.0	7360 תב	395	-570	-7.2	-420
זיקית 1שח	2580	1942	-25	-1.0	-1082
זיקית 5שח	2100	645	-30	-1.4	-534
לודזיה 0.1	3590	597			-449
לודזיה 0.4	2800	1080			+583
ליגת 1שח	381	3497	+6	+1.6	+1891
כים גליקו 1.0	1279 תב	786	-120	-8.6	-1299
מקס 0.1	5520 תב	697	+270	+5.1	+1171
מקס 0.5	3720	534			-207
עיט 1.0	743 תב	6662	+65	+9.6	+12615
עיט 5.0	330	8230	+10	+3.1	+15647
עמק 1.0	370	17168	+14	+3.9	+15385
עמק אופ 1	221	25547			+6128
פולגת א 1שח	2250	2120			-170
פולגת ב 4שח	1512	17901	-15	-1.0	-8632
פולימן א 0.5	12549	79.0	-350	-2.8	-162
פרגוד 1.0	5650	182			+4.0
גיבור ספורט	15800	294	-150	-9	-313
תעש רוגוזין 1.0	2510	865	-100	-3.8	-895
דלתא-גליל 1.0	5800	696	+51	+5	-1134

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אוקטגון 5.0	2949	318	+29	+1.0	+632
אורדן 10.0	11360	422			-97.0
אורדן 50.0	10120	304			-133
אלומית 1.0	7630	20.0	+30	+4	+6.0
אלומית 5.0	7100 תב	40.0	+350	+5.2	+40.0

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
כבלים ש	77000	94.0			-17.0
התכוף 1.0	8801	356	+325	+3.8	+480
התכוף 5.0	5800 תב	402	-396	-6.4	-565
התכוף אופ	5560	299			-74.0
דיקה 1.0	4871	141			+82.3
דיקה 5.0	2290	200			-6.3
קומפוגה פה 1.0	5610	1428			+1925
קומפוגה פה 5.0	5100	301	-280	-5.8	-455
מתכת טרום 1.0	336	5563	-4	-1.2	-364
כבלי ציון 1.0	3760	1399	-130	-3.3	-724
כבלי ציון 5.0	2060 תב	2767	-140	-6.4	-6491
כבלי ציון אופ 3	1255	3789			+2149
מורכו 1.0	1365	981			+684
מתכת קרמני 1 שח	344 תב	7873	-20	-5.5	-6541
מתכת קרמני 5 שח	211 תב	16404	-12	-5.4	-23582
נחושתן 0.1	45000	40.0			-4.0
נחושתן 0.5	16355	103	+153	+8	+166
סקר פלדה 1.0	21400	372	+100	+5	+168
קיגב 1.0	1251	460	+48	+4.0	+556
קיגב 5.0	780 תב	2966	+52	+7.1	+4699
קליל 1.0	2750	1132	+6	+2	+230
קליל 5.0	2500	528			-482
קליל אופ	1285	1377			+3017
קליל אגח	119.0	12943	-3.0	-2.5	-15443
שלדות 5.0	* 15908	190	+138	+1.0	+22.0
* ביצוע חלקי 94.20%					
תעשיות לכיש 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
תעשיות לכיש 5.0	--- הפסקת מסחר ---				

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אלביט 3.0	594000	28.0			-12.0
אלקו 0.1	11750	66.0	-100	-8	-11.0
אלקו 0.25 ש	5626	916			+155
אלקו 0.25 ב	5883	155	+280	+5.0	+262
אלקטרה 0.1שח	2473	2098			-1199
אלקטרה א 0.5שח	1770	5557	+22	+1.3	+10620
אלקטרה אופ 5	1540	1373			+504
אלקטרה אגח 3	175.0	24664	+5	+3	+22836
אלרון 3.0	444000	42.0			+1.0
ארית 0.02שח	29300	164	-200	-7	-175
כלל תעש אלקטרו	3300	7871			+6476
ספקטרוניקס 1.0	1674	1612	+52	+3.2	+2018
ספקטרוניקס 5.0	1297	1217	+24	+1.9	+791
פריכמגנר 1שח	789	1472			-958
פריכמגנר 5שח	720	1143	+20	+2.9	+1164
ציקלון 1שח	2564	229	-26	-1.0	-7.0
ציקלון 5שח	1455	572			-252
קנבשטין אילך 1.	10146	260	-150	-1.5	-222
קנבשטין אילך 5.	6830	197			+97.0
ת.א.ת. 1.0	1870	1080			-15.0
ת.א.ת. 5.0	922	8984			+461
ת.א.ת. אופ 1	26235	46.0			-39.0
תדאה 1שח	875	3601	-40	-4.4	-5877

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
א.ב.כללבנין 1שח	--- הפסקת מסחר ---				
א.ב. בנין אופ א	--- הפסקת מסחר ---				
א.ב.בנין אגח א	--- הפסקת מסחר ---				
אלקול 1שח	620 תב	1720	+40	+6.9	+11925
אקרשטיין 1שח	1387	7309	+27	+2.0	+7449
אקרשטיין 5שח	949	5008			-119
אקרשטיין אופ א	660	6473	+11	+1.7	+7330
אקרשטיין אג"ח 1	143.0	55883	+1.0	+7	+22141
בר-סון 1.0	1413	1226	-17	-1.2	-863
בר-סון 5.0	628	886	-22	-3.4	-2547
פרומאוכסוס 1.0	9800	5.0	-200	-2.0	-3.0
פרומאוכסוס 5.0	5001 תב	322	+500	+6.4	+482
כ.ל.ת. 1.0	1238	1724	+50	+4.2	+2862
כ.ל.ת. 5.0	* 881	9.0	-9	-1.0	-378
* ביצוע חלקי 91.00%					
מגדל השק 1שח	820	2332	-43	-5.0	-2957
מוזאיקה ולפמן 1	--- לא נסחר ---				
מוזאיקה ולפמן 5	20670				-5.0

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אליאנס ב 200.0	3550	664	+10	+3	+360
גל תעשיות 1.0	26700	127			+111
גל תעשיות 5.0	19700	161			+19.0
דקסטר 1.0	3350	16.0	-1		-216
רשנים 0.1	4999 תב	301	-400	-7.4	-251
רשנים 0.5	2150	1773	+30	+1.4	+1524
זיקה במיקל 10.0	1108	8896	-10	-9	-6664
ליפסקי 1.0	3050	298	+100	+3.4	+1265
מקסימה 1.0	8710	14.0	+60	+7	+32.0
מקסימה 5.0	7000	285	+180	+2.6	+117
נקה 1שח	9340 תב	811	+840	+9.9	+1596
סנו 1.0	27557	24.0	-300	-1.1	-60.0
סנו 5.0	23800	29.0	+500	+2.2	+76.0
פריקלאס 1שח	618	16254			-11126
פריקלאס אופ 1	251	25539			-1349
קים פל"ד וש"ח	7900	265	-125	-1.6	-355
ת.ב.ל. 1.0	3520 תב	51.0	-250	-6.1	-320
ת.ב.ל. 5.0	2890	59.0	-150	-4.9	-59.0
תיוס 5.0	16000	210			-425
פרוטארום 10.0	45405	143	+900	+2.1	+401
תדר א 5.0	11170	88.0	+480	+4.5	+287
[illegible] 5.0	2165	1312	+32	+1.6	+122
[illegible] ש"ח	14084	423	+105	+8	+469
ים המלח 1שח	5242	3477	+20	+6	+251
פטרוכימיים 10.0	855	10918	-11	-1.3	-25863

עץ ומוצרי נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
כתר 1שח	264	16676	-1	-4	-2753
רפרון 1.0	9700	33.0			+2.0
רפרון 5.0	6600	28.0	+300	+4.8	+50.0
ת.ד.ן. 1.0	12000	215	+450	+3.9	+88.0
יפה 1שח	6000	118	+100	+1.7	+181
לבידי אשקלון 1.	760	1175	+8	+1.1	+535
מולט ב 0.5	55580	25.0			-28.0
סקאטרה 1.0	--- הפסקת מסחר ---				
רים 0.1	2530	698			+9.0
רים 0.4	2022	795	+80	+4.1	+1558
רקל ב 0.2	21300	155	-700	-3.2	-169
מפעלי נייר 10.0	462000	19.0	+1561	+3	+34.0

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אבריון 1.0	14199	367	-100	-7	-374
אבריון 5.0	7990	190	+240	+3.1	+185
חמישה יוד 1שח	3810	128	+110	+3.0	+259
ה.ג.פולק 1שח	2289	155	+54	+2.4	+354
ה.ג.פולק 5שח	2020 תב	440	+100	+5.2	+360

השקעות תעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
כור בכ 1.0	19199	6199	+639	+3.4	+3846
מאגרי טכנולוגיה	500	1367			-2048
פרכיות ב 0.1	13999	153	-67	-5	-115
כלל תעשיות 1 שח	282	20775			-25407

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אמיס ש	9800	193	+45	+5	+22.0
איפקבה 1שח	98.0	16259			-14068
אלגר ש	18501	107			+40.0
אלגר ב	18500	52.0			-38.0
אלרן ב	* 7250	87.0	-135	-1.8	-87.0
* ביצוע חלקי 95.80%					
אמישר בכ 1.0	1661	690			-8
אמיק 1.0	424	7609			+2391
אמיק 5.0	300 תב	1313	-30	-9.1	-1453
גולת השקעות 1שח	1716	65.0	+16	+9	+5.0
דנבאר 1ש"ח	875	2950	-24	-2.7	-1203
דנבאר 5ש"ח	564	2287			-185
חברה לישראל 1שח	5030	4998	+80	+1.6	+8726
חברה לישראל 5שח	4760	3163	+50	+1.1	+404
הלפמן 0.1	140000		-1000	-7	-5
הלפמן פל"ד 1.0 ש	30435	79.0			-24.0
אבמא א 0.5	27351	145			-6.0
פועלים השק 1ש"ח	12380	545	-120	-1.0	-830
מוחזי השק ש	38000	115	+1000	+2.7	+63.0
כור השק אגח 124	13760		-100	-7	-83.0
חרדון מל"ד 1ש"ח	3580	790			-250
חרדון מל"ד 5ש"ח	1940	2054	+40	+2.1	+1949
ישום השקעות 1שח	291	24861			-2505
יבוא ש	16208	35.0			-45.0
ירדן א 0.1	2500 תב	96.0	+150	+6.4	+419
כלל ישראל 50.0	1526	2160	+17	+1.1	+1564
לגורק 1שח	2430	155	-60	-2.4	-223
לגורק 5שח	1210	585	-15	-1.2	-890
מגור 1שח	--- הפסקת מסחר ---				
מגור א 5שח	--- הפסקת מסחר ---				
מגור אופ ב	--- הפסקת מסחר ---				
מגור אג"ח 1	--- הפסקת מסחר ---				
עוז השק ב 0.1	4460	148	+60	+1.4	+645
עוז השק ג 0.5	3450	102			-402
מבה א 0.1	10660	43.0	+10	+1	+46.0
מבה 0.5	8950	307			-62.0
פרזין ב 0.2שח	16398	261			-10.0
קרדן 1שח	196.0	12771	-1.0	-5	-9558
קרדן 5שח	173.0	16354			+6880
אירית פתוח 2.0	11411	396	+196	+1.8	-254
אלרן ש	6783	475	-31	-5	-683
דיסקונט השק ש	7240	1966	+50	+7	-1935
כלל ישראל 10.0	1564	6979	+15	+1.0	-5801
טו השק ש	5893	641	-79	-2.0	-1373

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
נויה ם	210				-300

דלק ונפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
דלק חיפושים 1.0	4850	136	-150	-3.0	-641
דלק חיפושים 5.0	2861	889	+10	+4	+153
דלק נפט אופ 2	2180	441	-50	-2.2	-412
פז חיפושי נפט	41300	40.0	+1300	+3.3	+70.0
י.ה.ג.ל. 5.0	1001 תב	38979	+51	+5.4	+48540
מ.ב.ג. 1.0	7300	518	+354	+4.8	+3864
מ.ב.ג. 5.0	3500	1208			-441
סראויל ב 0.03שח	7661	188	-39	-5	-187
נפטא ש	--- הפסקת מסחר ---				

רשימה מקבילה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
גולן וש"ח	710	19441	+25	+3.7	+16120

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	6029.39	6004.82	דולב	235.25	228.52	לפיד	503.21	501.12	עידו	491.73	483.07
אבוקה	626.7	614.73	דורון	1470.21	1441.68	לקט	1739.48	1704.57	עמוד	1223.33	1197.34
אבת	245.55	240.84	דותן	259.90	254.87	לשם	323.50	317.25	עמית	3035.11	3018.53
אדיר	1612.08	1580.53	דליה	589.06	578.72	מבשר	1269.23	1244.84	עפרוני	450.77	440.95
אדם	3266.53	3204.91	דרור	458.41	450.16	מכבית	3680.12	3646.72	עינבל	136.44	133.83
אופיר	1830.66	1816.76	דקל	519.52	509.71	מגד	249.01	245.48	פאר	1772.65	1760.47
אור	426.33	417.33	הדס	478.43	476.65	מגן	3778.09	3742.64	פנר	564.51	553.35
אורון	153.02	149.94	הדר	527.51	518.53	מגל	395.84	393.42	צופית	519.97	513.63
אורלי	271.22	269.26	הבנית	2905.72	2843.73	מור	2364.96	2331.70	צוק	117.25	116.79
אורן	797.38	782.08	הוד	20319.81	20025.51	מורן	1020.61	1011.23	צמיד	1024.97	1003.81
אייל	3800.85	3724.51	זיו	18745.11	18472.48	משה	27945.95	27485.62	צביה	590.44	582.22
איתם	5499.77	5379.29	זמיר	633.95	621.23	מיטר	973.69	954.56	צמרת	1801.82	1766.43
איתן	720.67	706.22	זהרית	156.99	153.56	מעוף	5094.79	4998.21	קלע	2481.61	2469.24
אלון	585.49	573.50	חלוקי	129.46	126.89	מעין	775.94	759.27	רונית	21517.53	21337.61
אלמג	648.71	636.05	חלמיש	207.06	203.08	מקשה	336.36	329.82	רימון	122.55	122.10
ארז	425.07	417.03	חן	137.85	137.57	מרגלית	1714.06	1680.78	רקפת	825.06	809.42
אש	214.01	213.01	טופז	1390.13	1358.41	מרווה	119.32	118.92	רשף	394.81	386.24
אשל	177.36	173.34	טל	6054.61	5984.35	מרום	1267.09	1242.86	שביט	405.29	400.49
אתרוג	242.24	239.98	יובל	414.49	409.67	נגוה	28919.35	28602.87	שחם	325.93	317.91
בדולח	3104.00	3045.08	יהלום	2910.68	2835.71	נטיף	392.90	385.46	שירה	475.84	472.52
בדים	574.19	563.35	יסודות	450.07	445.85	נשר	547.57	536.35	שמיר	364.97	362.21
ברק	600.62	589.09	יערה	422.61	413.54	נילי	7919.85	7806.71	שנהב	1105.79	1089.91
ברקת	293.34	287.72	כוכב	419.84	411.86	סביון	697.43	684.42	ששון	1118.25	1091.54
בתים	1525.76	1515.16	כחל	133.67	131.05	סגולה	131.86	129.24	שקד	176.01	172.55
גבע	1063.77	1048.46	כלנית	646.19	634.55	סלע	335.87	327.35	תאנה	276.42	274.02
גדיר	418.72	413.90	כספית	249.54	247.09	סנונית	483.54	477.69	תדהר	647.09	645.81
גיא	9827.84	9682.55	כרמל	150.68	147.61	ספיר	416.80	412.26	תירוש	509.21	503.13
גיל	3398.87	3335.70	כתר	1180.02	1156.49	סתיו	181.55	180.65	תמר	218.06	213.99
גילת	614.55	607.28	להב	4815.47	4724.90	קידו	412.55	407.95	תפוח	185.29	184.08
דוגית	450.56	446.33	למשקיע	120267.00	118211.74	עדית	980.47	961.89	תרשיש	1380.03	1369.84
דוכיפת	520.04	513.90							תשרי	496.03	494.09

הלוח הכללי

דירות להשכרה

• בפתח-תקוה לזוגות צעירים 3 + 2 חדרים בתנאים נוחים 03-907737 (22747)

• בבית מציאה 3, מרכז בהדרות 03-917932 03-913198 42,000 (11815)

• בבית בבניה 103 [illegible] 65,000 [illegible] 03-917932 03-913198 (11803)

• ברמת-גן 2 [illegible] 03-708572 03-769635 (22764)

דירות בשכ"ח

• [illegible] 3 חדרים להשכרה מיידית [illegible] 270 דולר 03-258087 (17083)

• [illegible] 3 חדרים [illegible] 03-265294 (17051)

דירות מרוהטות

• [illegible] 03-438587 (27899)

עסקים

חנויות

• [illegible] 03-659053 (16974)

הצעות עבודה

[illegible]

מכוניות

[illegible]

רוצים לקנות

[illegible]

רהיטים

[illegible]

מקררים

[illegible]

ריפוי והרזיה

[illegible]

פוליש ונקיון

[illegible]

נרשמו לנישואין

[illegible]

שרותים

[illegible]

הכרזות

[illegible]

שוק המציאות

[illegible]

ירושלים

[illegible]

הצעות עבודה

[illegible]

ריפוי והרזיה

[illegible]

חוק הזדמנות שווה בעבודה תשמ"א 1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מעמדו האישי או הוריה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על פי החוק.

אמקור
למפעל תעשייתי בת"א דרוש
טכנאי קרור
לעבודות מעבדה
רצוי בוגר בי"ס מקצועי במגמת קרור
נא לפנות טלפונית: 03-627544
בשעות 14.00-17.00 (פרט ליום ו')

לחברה קבלנית
דרושים
נהגים
מקצועיים למובילות
שאיבה ושטיפה
בעלי נסיון מאותר
פתח תקוה
טלפון 03-9221017

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק מס' 550/87

בעניין: פקודת החברות (נוסח חדש) תשמ"ג – 1983

ובעניין החברה: י. ינאי ובניו בע"מ

ובעניין המבקשים: ישראל ועדינה פרידמן

מודעה בקשת פירוק

נמסרת בזה מודעה שבקשה לפירוק החברה הנזכרת לעיל י. ינאי ובניו בע"מ, בהשגחת בית המשפט המחוזי הוגשה ביום 23.3.87 לביהמ"ש הנזכר לעיל ע"י ישראל ועדינה פרידמן, וכן ניתנה הוראה שבקשת פירוק זו תבורר בפני ביהמ"ש היושב לדין בחיפה ביום 17.6.87 שעה 08.30 וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הרוצה לתמוך במתן צו בעניין הבקשה או להתנגד לכך, יכול להופיע לשם כך בשעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הדורש העתקה מן הבקשה הזאת יקבלנה מן החתום מטה בשלמו את התשלום הקבוע בעד העתקה.

יהודה פלק, עו"ד
רח' פבזנר 34 חיפה 33134

הערה: כל הרוצה להופיע בשעת בירור בקשת הפירוק חייב למסור או לשלוח ע"י הדואר לאיש החתום לעיל הודעה על רצונו זה. בהודעה יפורשו השם והכתובת של האיש או אם זוהי פירמה, השם והכתובת של הפירמה, והיא צריכה להיות חתומה ע"י האיש או הפירמה או ע"י עורך הדין שלו או שלה (אם יש להם עורך דין) וצריך למסרה או – אם היא נשלחת ע"י הדואר – צריך לשלחה, באופן שתספיק להגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה אחת אחרי הצהריים של יום 16.6.87.

דו"ח בנק ישראל לשנת 1968:

חוק שכר מינימום פוגע ביציבות המחירים במשק

הפיקוח על המחירים לא תורם לריסון האינפלציה

מחירי מוצרים שיש להם תחליפים מיבוא עלו ב־12% ושל אלו ללא תחליפי יבוא – ב־24%

החסכון הפרטי – לשפל חסר תקדים

מאת אמנון אטד

הפיקוח על המחירים אינו תורם לריסון האינפלציה והאיום ליציבות המחירים במשק מקורו בחוק שכר המינימום שחוקקה הכנסת לפני חודשיים.

כשורות אלה נכללות בדו"ח השנתי של בנק ישראל לשנת 1986 שהוגש אתמול לממשלה ולוועדת הכספים.

כלכלני מחלקת המחקר של בנק ישאל קובעים בדו"ח כי להמשך הפיקוח על המחירים אין כיום תפקיד חשוב בייצוב המחירים ולעומת זאת יוצר הפיקוח המתמשך עיוותים במשק וגורם לנזקים מצטברים ולפיכך ראוי לצמצמו.

לדברי מחברי הדו"ח הסיבה העיקרית להמשך הפיקוח היא דרישת ההסתדרות, כחלק מעסקת החבילה של ינואר 1987, כי מסגרת הפיקוח על המחירים תישמר.

גם חוק שכר המינימום, שאושר בכנסת בחודש מארס השנה, זוכה לביקורת נוקבת מצד כלכלני בנק־ישראל. לדעתם, עליות תלולות בשכר המינימום יגררו עליות שכר גם ברמות שמעליו ויש לכן חשש כי העליה החריגה בשכר הנמוך תפגע בעקיפין בעתידי עבודה בלתי מיומנת ותצמצם את התעסוקה של בעלי השכלה נמוכה. בנוסף לכך, טוענים אנשי בנק־ישראל, עלולים להיווצר לחצים מתורשים על מערכת השכר, ומכאן – על יציבות המחירים במשק.

בסקירת ההתפתחויות הכלכליות של השנה שעברה, מציינים מחברי הדו"ח את העליה הניכרת בשיעור 12 אחוזים שנירשמה ב־1986 בצריכה הפרטית לנפש. עליה זו לוותה בעליה מתונה של באחוז אחד בלבד שנירשמה בתקופה זו בהכנסה הפנויה לנפש. כתוצאה מכך נמשך תהליך הירידה של שיעור החיסכון הפרטי והגיע בשנה שעברה לשפל חסר תקדים בעשרים השנים האחרונות.

העליה החריגה בצריכה הפרטית מבטאת עליה של שמונה אחוזים ברמת החיים שהגיעה בכך לשיא חדש, גבוה אף מזה שנירשם בשנת 1983. לדעת כלכלני בנק ישראל נובעת העליה הגדולה בצריכה הפרטית משילוב של מספר גורמים: גידול ניכר בהכנסה הפנויה, התרחבות האשראי וירידת מחירו הריאלי, הקפאת המחירים ושער החליפין, הקלה במצב מאזן התשלומים והאטה מהירה של קצב האינפלציה.

נגיד ברונו: השכר המתאים על היציבות

ניתוח מעניין של הנתונים עורכים כלכלני הבנק בפרק הדן בהתפתחות רמת המחירים.

במשך שנת 1986 עלה המדד ב־19.7 אחוזים, אבל מידת השונות בין הקבוצות השונות המרכיבות את המדד היתה גדולה בביותר. מדד מחירי התוצרת החקלאית עלה ב־59 אחוזים, מחירי השירותים הפרטיים והעיקרי ב־51 אחוזים ואילו תעריפי החשמל והמים הוזלו ב־7 אחוזים.

מעניין במיוחד היחס בין מחירי המוצרים שיש להם תחליפים מתוצרת חוץ ובין מחירי המוצרים שלא ניתן לייבאם מחו"ל.

מחירים של המוצרים מהקבוצה הראשונה עלה ב־12 אחוזים בלבד ולעומת זאת עלה מחירם של המוצרים שאין להם תחליפים מחו"ל בכמעט פי שניים – ב־28.5 אחוזים. גם בקבוצה זו נירשמה שונות רבה במחירים.

מחיר השירותים עלה ב־44 אחוזים ואילו במחירי הדיור נירשמה עליה מתונה בשיעור 4 אחוזים בלבד.

שיעורי ריבית חובה חדשים על משיכות יתר מה־1 ביוני

מאת מאיר תדמור

שיעורי הריבית על משיכות יתר בחשבונות פרטיים ושל מקבלי שכר השתנו החל מהיום. הריבית הנמוכה ביותר על משיכת יתר מאושרת, היא בבנק הפועלים, במשיכת יתר של עד 500 שקלים 2.425% לחודש. הריבית הנמוכה ביותר במערכת על הדירוג, נהוגה בבנק הבינלאומי – תוספת 0.75%, בנק לאומי 1%, בנק הפועלים, דיסקונט והמזרחי 1.25%.

להלן שיעורי הריבית החדשים על משיכות יתר. בכל הבנקים, פרט לבל"ל, הריבית המצויינת היא החל מהשקל הראשון.

סכום משיכת היתר	בנק הפועלים	בנק לאומי	דיסקונט*	הבינלאומי	בנק המזרחי
עד 500 ש"ח	2.425%	2.5%	2.5–3.5%	2.5%	2.5–3.0%
עד 2000	מ־2.45%	*2.5–3	2.5–3.5	2.5–3.25	2.5–3
עד 3000	מ־2.95%	2.5–3	3.75–4.75	2.5–3.25	2.5–3
עד 5000	מ־3.45	2.5–3	3.75–4.75	—	—
עד 10,000	מ־3.45	3–3.5	3.75–4.75	—	—

* בבנק לאומי הריבית על משיכת יתר עד לסכום של 1700 שקל היא 2.5% ומ־1700 עד 5000 שקל 3%.
– מי שמנצל תוכנית אשראי אקסטרא במקום לחרוג ממסגרת האשראי בחשבון עו"ש, יחוייב בריבית של 2.75–3.25% בסכומים של אלף ש"ח ומעלה.

סיכומים ראשונים של פעילות קרנות הנאמנות בחודש מאי:

הציבור עובר בהדרגה לקרנות נאמנות מעורבות

מאת מאיר תדמור

המשקיע הישראלי הקטן ממסד את השקעותיו וככל שהשקל יציב יותר, השקעתו הופכת סולידית יותר, כך עולה מסיכומים ראשונים של ביצועי קרנות הנאמנות בחודש מאי.

הרכב תיק הנכסים של הקרנות השתנה מעט בעקבות אי הוראות הפוליטית, אולם בימים האחרונים של החודש התיצב. במהלך החודש עלה חלקם של הנכסים צמודי המדד בקרנות, לעומת ירידה משמעותית בערך המניות החופשיות בתיק זה. ברוב הקרנות נרשמה עליה קטנה באחזקות של מניות הבנקים שבהסדר "הבנקאיות", אך לא נרשם שינוי בנכסים בנט"ח. ירידה גדולה נרשמה בפקדונות השקליים והמזומנים יתרה לתשלום ליוצאים מהקרנות – הפדיונות, שהיו בחלק מן הקרנות.

מנהלי הקרנות מוסרים על ביקוש ליחידות השתתפות בקרנות מעורבות שבבולן מרכיב של מניות חופשיות. אחד ממנהלי הקרנות הגדיר את המצב: מעט ולאט בכיוון הנכון.

לדעת מנהלי הקרנות השוק מתאושש ומתייצב, מה גם שהאירועים הפוליטיים שטלטלו את הבורסה "גמרו לשוק". המחזור היומי במניות החופשיות שוב עלה בסוף החודש ונע סביב 17 מיליון שקל, מחזור המעיד על פעילות ערה, אך לא סוערת.

השנה צפוי גידול של 24% ביצוא מוצרי אופנה מישראל

מאת דני גוב

השנה צפוי גידול מרשים של 24% ביצוא מוצרי אופנה מישראל. ברבע הראשון השנה כבר הסתמנה התאוששות ניכרת ביצוא מוצרי טקסטיל, הלבשה ועור והיצוא בשלושת החודשים הראשונים הסתכם ב־31 מיליון דולר.

במכון היצוא מנסים בימים אלה לאתר יצרני אופנה חדשים ולבחון את פוטנציאל היצוא שלהם במגמה לחשוף אותם לקונים במסגרת אירועי שבוע האופנה הישראלי. במכון היצוא מעריכים כי השנה יסתכם יצוא מוצרי טקסטיל, הלבשה ועור לכ־570 מיליון דולר לעומת 460 מיליון דולר אשתקד. באוגוסט הקרוב יגיעו ארצה נציגי רשתות שיווק גדולות ו־120 קונים לתצוגה שתתקיים בירושלים. יצרנים שישתתפו השנה בשבוע האופנה יידרשו לשלם רק עבור שכירת חדרי התצוגה במלון, כל יתר התשלומים שהיו נהוגים בשנים קודמות בוטלו.

הבנקים מפחיתים הריבית על פק"ם ותפ"ס – ממחר

מאת מאיר תדמור

כל הבנקים יורידו החל ממחר ה־1 ביוני את שיעורי ריבית הזכות על פקדונות שקליים, בפק"ם והתפ"ס.

הפחתת הריבית נובעת בעיקר מהורדת הריבית הבסיסית שהבנקים גובים מלקוחותיהם. עד ליום שישי כבר הודיעו כל הבנקים על הפחתת הריבית הבסיסית, ה"פריים", והעמדתה על 1.5% לחודש (18% שנה).

ריבית הזכות על פקדונות שקליים עד לסכום של 1000 שקל ל־7 ימים, תהיה ברוב הבנקים 0.23% או בחישוב שנתי 12%. ל־14 יום ולחודש הריבית זהה בשיעורה.

הריבית על הפקדות שעד 5000 שקלים תהיה 0.27% (14% שנתי) לכל תקופה עד חודש. הריבית על סכומים שבין 5000 ל־10,000 שקלים תהיה 0.29%, או כ־15% לשנה. הריבית על הפקדות שבין עשרת אלפים שקלים לבין חמישים אלף תהיה 0.31% ל־7 ימים, או כ־16% לשנה. מי שבידו סכום העולה על 50 אלף שקלים יקבל 0.33% – שליש האחוז לשבוע ימים, או בחישוב שנתי 17.2%.

הריבית היומית על תפ"סים תהיה 10% לשנה על סכומים שעד אלף שקלים; סכומים שעד 5000 יזכו בריבית שנתית של 15%, עד עשרת אלפים שקלים ריבית של 16%, עד חמישים אלף שקלים – 17% והפקדה של יותר מחמישים אלף שקל תזכה את בעליה בריבית יומית של כחצי מאית האחוז, או 18% בחישוב שנתי ובחישוב אפקטיבי, על ידי חידוש שבועי, תגיע הריבית ל־19.7%.

סגן נציב מס ההכנסה בשבחי הרפורמה במס:

הרפורמה במס תיטיב עם בעלי ההון אך תגביר צמיחה

מאת דני גוב

הרפורמה במס בצורה הנוכחית מיטיבה עם כולם, אמנם יותר עם בעלי ההכנסות הגבוהות, אך בחלוקה אין היא פוגעת בחלשים – סבור סגן נציב מס הכנסה, אבי אלתר. לדבריו, כל רפורמה שיש לה פוטנציאל לשנות את עתיד מדינת ישראל תיטיב עם בעלי ההון, כאשר זו הדרך היחידה שבה ניתן להגיע לצמיחה – על ידי פיתוי הון שבעלי הון ישקיעו אותו חזרה בפרוייקטים של המדינה.

לדברי אלתר הצעתו של שר האוצר נתקלה בהתנגדות חריפה של ההסתדרות בעיקר בגלל ביטול סעיפי הפטורים והשלכותיהם על קרנות הפנסיה ההסתדרותיות.

האוצר ימשיך, מסתבר, "לעשות נפשות" לרפורמה במס ונדרש לסיסמאות המוכרות: "צמיחה דורשת השקעות בתעשיה ובשירותים הרשומות בשוקי ההון, הכספים. והמס"ח ובמסים מיועדות ליצור אקלים נוח לצמיחה", אומר אלתר.

גידול שיא ברווח הנקי של ברקליס דיסקונט ברבעון הראשון

מאת מאיר תדמור

הרווח הנקי של בנק ברקליס דיסקונט לרבעון הראשון של 1987 הגיע ל־6.5 מליון שקל, גידול של 216% לעומת הרבעון המקביל בשנה שעברה, כך עולה מן הדו"חות הכספיים של הבנק.

ראויה לציון מיוחד התשואה על ההון העצמי שהגיעה לשיעור שיא של 42%, וזאת לעומת 15.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

מנכ"ל הבנק, משה נוידרפר, מציין שהרווחיות הגבוהה היא תוצאה של יעילות, הרחבת הפעילות העסקית, הגדלת נפח האשראי והכנסה מעמלות, למרות הקפאת שיעורי העמלות וצמצום במרווחים הפיננסים.

משה נוידרפר: תשואת שיא

במאזן של הבנק נרשם גידול של 3% ל־1150 מיליון שקלים ובהון העצמי המתואם חל גידול של 10% ל־69 מיליון שקל. בסכומי הפקדונות לא חל גידול, אך בסך כל ההלוואות לציבור היה גידול של 11.6% והם הסתכמו בסכום של 367 מיליון שקלים.

"הפועלים" מצמיד תכניות חסכון למדד ולדולר ללא עמלות

בנק הפועלים מפעיל מסלול חסכון, המשלב הפקדה בתכנית חסכון עם הבטחה של הצמדה מלאה למדד או לדולר על חסכון נוסף בעתיד. הבטחת ההצמדה על כספי החסכון העתידי לא תהיה כרוכה בתשלום עמלה כלשהי על ידי החוסך.

התכנית החדשה קיבלה את אישורו של הממונה על שוק ההון במשרד האוצר. התכנית נותנת אופציה להפקיד עד אמצע נובמבר סכומים נוספים לתכנית החסכון, תוך הבטחה מראש של מלוא הפרשי ההצמדה למדד או לדולר – לפי הגבוה מביניהם – לגבי סכומי החסכון העתידיים.

כדי להצטרף לתכנית יש להפקיד לפחות 2,500 שקל

אוכלוסיית היעד הם בעלי מניות בבנקאיות הסמוכות, שכספם עומד להשתחרר בחודש אוקטובר הקרוב.

שיעורי הריבית שיקבלו המפקידים עכשיו בתכנית "מסמון תשואה" הם: 4.25% לשנה לתקופת חסכון של 3 שנים, 4.5% לשנה לתקופת חסכון של 4 שנים ו־4.75 לשנה לתקופת חסכון של 5 שנים. הריבית בתכנית מסמון "צמוד דולר" היא ביום 6.365% לשנה.

הבנק יוכל לבטל את התכנית או לשנות את תנאיה בכל עת.

רובינשטיין תשקיע בשנתיים הקרובות 170 מיליון דולר

המנכ"ל אברהם רובינשטיין: עליה בביקוש לדירות מגורים בעיקר במרכז הארץ ובערים הגדולות

מאת דני גוב

חברת הבנייה רובינשטיין תשקיע בשנתיים הקרובות סך של 170 מיליון דולר בהרחבת היקף הבנייה שלה בארץ. אברהם רובינשטיין מנכ"ל החברה מסר אתמול כי החברה מתחילה בבניית 6 בתי דירות בנווה אביבים עם 128 דירות בהשקעה של 23 מיליון דולר. כן נמצאות בבנייה 148 דירות ברמת אביב ג' ובקרוב יוחל בבניית 130 דירות נוספות בפרויקט זה בהשקעה של 20 מיליון דולר.

באזור גילה בירושלים בונה החברה 180 יחידות דיור בהשקעה של 15 מיליון דולר. במקביל תחל החברה לבנות שני פרויקטים נוספים קטנים בהיקפם ביבנה ובגילה בירושלים. החברה עוסקת בתכנון סופי של "עיר הקוטג'ים" במערב ראשון לציון והבנייה תחל ב־1988. החברה תבנה 900 קוטג'ים בשטח המתוכנן וההשקעה תסתכם בכ־100 מיליון דולר. בימים אלה, אומר רובינשטיין, תסתיים מכירת כל שטחי התעשייה שהוצעו למכירה באזור התעשייה של ראשל"צ ועתה החלה הכשרת שטח נוסף של 200 דונם לעיד בבעלות החברה המיועד לתעשייה.

הנהלת חברת רובינשטיין הנהיגה שיטת תשלומים חדשה בפרויקט "רובינשטיין אקסקלוסיב" בנווה אביבים, לפיו רוכשי דירות משלמים רק שליש בעת חתימת החוזה והיתרה בעת מסירת הדירה, או שליש בחתימה ושני שלישים בתשלומים חודשיים לשנה בלי ריבית והצמדה. למשלמים במזומן ניתנת הנחה של 15%. בכל מקרה ניתנת ערבות בנקאית צמודה. בפרויקט זה מחיר דירת 4 חדרים הוא 175 אלף דולר ודירת 5 חדרים מחירה 210 אלף דולר בתוספת מע"מ כ־43 אלף דולר לחדר.

שערי מטבע חוץ ביום 31.5.87

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב		1.56	1.63	1.56	1.63	1.63	1.56	1.5906	1.6104	1.5936	1.6134	1.5921	1.6121	1.6016
1 מארק גרמני		0.86	0.90	0.86	0.90	0.86	0.90	0.8737	0.8846	0.8763	0.8872	0.8747	0.8857	0.8786
1 ליש"ט		2.53	2.65	2.55	2.67	2.54	2.66	2.5911	2.6233	2.5935	2.6259	2.5855	2.6180	2.6026
1 פרנק צרפתי		0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2619	0.2651	0.2628	0.2661	0.2620	0.2653	0.2636
100 ינים יפניים		1.08	1.13	1.09	1.14	1.08	1.14	1.1046	1.1183	1.1047	1.1185	1.1040	1.1179	1.1111
1 גולדן הולנדי		0.76	0.79	0.76	0.80	0.76	0.80	0.7758	0.7852	0.7779	0.7876	0.7766	0.7863	0.7801
1 פרנק שוויצרי		1.03	1.08	1.03	1.08	1.03	1.08	1.0513	1.0644	1.0543	1.0674	1.0533	1.0665	1.0579
1 כתר שוודי		0.25	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2505	0.2536	0.2512	0.2543	0.2507	0.2538	0.2520
1 כתר נורבגי		0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.24	0.2353	0.2382	0.2359	0.2388	0.2356	0.2386	0.2370
1 כתר דני		0.23	0.24	0.23	0.24	0.22	0.24	0.2318	0.2347	0.2329	0.2358	0.2323	0.2352	0.2333
1 מארק פיני		0.35	0.37	0.35	0.37	0.35	0.37	0.3595	0.3640	0.3604	0.3649	0.3597	0.3643	0.3619
1 דולר קנדי		1.16	1.22	1.17	1.22	1.16	1.22	1.1870	1.2018	1.1892	1.2041	1.1858	1.2008	1.1952
1 דולר אוסטרלי		1.07	1.18	1.10	1.18	1.10	1.18	1.1349	1.1490	1.1377	1.1519	1.1357	1.1500	1.1430
1 ראנד דרא"פ		0.51	0.61	0.47	0.80	0.50	0.70	0.7850	0.7947	0.7875	0.7973	0.7872	0.7971	0.7910
10 פרנקים בלגיים		0.41	0.43	0.41	0.44	0.41	0.43	0.4197	0.4249	0.4222	0.4275	0.4222	0.4276	0.4240
10 שילינגים אוסטריים		1.22	1.27	1.22	1.28	1.22	1.28	1.2407	1.2562	1.2443	1.2598	1.2438	1.2594	1.2492
1 "סל" (ECU)		—	—	—	—	—	—	1.8109	1.8334	1.8175	1.8401	—	—	1.8234
1000 לירטות איטלקיות		1.18	1.24	1.19	1.26	1.18	1.26	1.2082	1.2232	1.2137	1.2279	1.2116	1.2268	1.2162
1 דינר ירדני		4.53	4.81	4.51	4.80	4.54	4.85	—	—	—	—	—	—	4.7247
1 לירה לבנונית		—	—	0.12	0.13	0.12	0.16	—	—	—	—	—	—	0.1232
1 לירה מצרית		0.68	0.72	0.71	0.76	0.70	0.77	—	—	—	—	—	—	0.7768

משק עולמי / ביל כספי

עליה חזקה בשער הדולר

כתגובה לצעדים הכלכליים החדשים ביפן למשקיעים במטבעות: נדרשת זהירות

שבוע סוער פקד את שוקי הכספים של העולם. במהלך השבוע האחרון עלה הדולר האמריקאי בצורה תלולה: ב־2.8 אחוזים יחסית לפרנק השוויצרי ב־2.2 אחוזים יחסית ללירה שטרלינג וב־2.05 אחוזים יחסית למארק.

קשה להסביר את עלית שער הדולר בסיבות כלכליות, עם זאת יתכן שהמדיניות המוצהרת של הממשל בארה"ב ושל הבנק המרכזי, לבלום את ירידת שער הדולר השפיעה על שוקי הכספים. גם הזהירות המשקיעים אשר סבורים ששערי הליש"ט גבוהים מדי, תרמה לעליית הדולר אף כי לא מסבירה את הקפיצות של השבוע האחרון. ההסבר העיקרי הוא גל ספקולטיבי שיצא מכלל שליטה. אף שמשקיעים רבים בארה"ב סבורים שהירידה בשער הדולר נבלמה קשה להעריך אם זה אומנם המצב ולפיכך דרושה מידה ניכרת של זהירות כשבאים להשקיע במטבעות שונים.

לקראת סוף השבוע הדולר שוב התחזק, לאחר שפורסמו שורת צעדים כלכליים חדשים ביפן. מדובר על הזרמה ממשלתית של 41 מיליארדי דולרים בשנה התקציבית הנוכחית שנועדה להמריץ את הפעילות הכלכלית ולהגדילה ב־2 – 2.5 אחוזים נוספים לשנה, להגדיל יבוא מארה"ב ב־6 – 10 מיליארדי דולרים.

השינוי בשער הדולר

מטבע	שער	שינוי
ליש"ט בריטי	1.63	+2.19
מרק גרמני	1.82	+2.05
פרנק שווייצרי	1.51	+2.83
פרנק צרפתי	6.07	+1.85
גילדן הולנדי	2.05	+2.75
יאן יפני	143.75	+2.06
דולר קנדי	0.75	+0.84
שקל ישראלי	1.60	+1.19

* השער ביחס לדולר

ירידה במחיר המתכות היקרות

ירידה חזקה נרשמה השבוע במחירי המתכות היקרות כתוצאה מעליית שער הדולר ובלימת הביקוש ההשקעתי להן. ירידת מחיר הכסף השפיעה גם מהעדר ביקוש תעשייתי לכסף.

מחירי המתכות הבסיסיות עלו בעקבות עליה בהיקף הפעילות היצרנית.

ירידה חזקה היתה גם במחירי הסוכר למרות ביקושים סיניים גדולים לסוכר אשר סופקו ללא קושי. מחיר הסוכר ירד ביותר מ־5 אחוזים השבוע לאחר שהתברר שהשוק האירופי המשותף מתכונן למכור חלק גדול מעודפי הסוכר שלו בהקדם. מומחים משוכנעים שהשוק במצבו הנוכחי אינו מסוגל לקלוט כמויות סוכר גדולות.

מחירי הקומודיטיס

זהב (אונקיה)	450.20	דולר
כסף (אונקיה)	7.62	דולר
נחושת (טונה)	925	ליש"ט
אלומיניום (טונה)	883	ליש"ט
קפה (טונה)	1366.5	ליש"ט
סוכר לבן (טונה)	184.5	דולר
גרעיני חיטה (בושל)	2.74	דולר
גרעיני תירס (בושל)	1.89	דולר
כותנה (ליברה)	0.73	דולר
נפט ברנט (חבית)	18.47	דולר
נפט דובאי (חבית)	17.07	דולר

ירידה קטנה בריבית הדולרית

שוקי האשראי הושפעו מאוד מהשינויים בשערי החליפין של המטבעות השונות. בניו יורק ולונדון הריבית הדולרית הגיעה ירידה במקצת בעקבות חיזוק המטבע האמריקאי ובעקבות הירידה בביקוש לאשראי דולרי קצר מועד.

מומחים בלונדון סבורים שירידת שערי הריבית הדולריים הם מוגזמים ואין להסיק מכך מסקנות מרחיקות לכת. עם זאת נגנזו לפי שעה התוכניות של הבנק המרכזי של ארה"ב להעלות את שערי הריבית הדולריים הקבועים, כדי לבלום את ירידת שער הדולר.

גם בשערי הריבית על המטבעות האירופיות נרשמו עליות קטנות. לעומת זאת עלתה הריבית ביפן ביום שישי, עליה המבטאת חשש שהמדיניות הכלכלית החדשה שנקטה הממשלה היפנית תגביר את האינפלציה.

ריבית דולרית

ריבית לגבין שטרות	5.5
ריבית לקרנות גדולים	6.56
ריבית בסיסית	8.25
ריבית יורו חצי שנתי	7.44
ריבית יורו – חצי שנתי	
ליש"ט בריטי	9
מרק גרמני	3.69
פרנק שווייצרי	3.81
גילדן הולנדי	5.19
יאן יפני	3.94

המצרים מגלים נפט בסיני

המצרים מגלים באחרונה פעילות ערה בתחום חיפושי נפט ומחצבים בחצי האי סיני. סגן יו"ר הרשות הכללית לחיפושי נפט, צאלח האפס, מסר באחרונה כי ברבע האחרון של 1987 יוצא מיכרז בינלאומי לחיפושי נפט וגז באזורים חדשים בצפון סיני. זו הפעם השנייה שמתפרסם מיכרז לחיפושי נפט בסיני מאז הפינוי הישראלי. עד כה גילו באזורים אלה גז בכמויות ניכרות והמצרים מעריכים שיש בכך סימנים מעודדים לגבי תגליות בעתיד.

בנוסף נודע כי חברת הנפט הלאומית של מצרים חופרת עתה באזור אבו־רדיס דרומית לרפיח באר ניסיונית בעקבות ממצאים מעודדים בבדיקות מוקדמות שנערכו במקום.

בבדיקות שנעשו בצפון מזרח סיני נתגלו שכבות גופרית ומספר חברות בינלאומיות כבר הגישו למצרים הצעות לניצול המרבצים. הגופרית נמצאה בבאר רגלה ולפי התכנית יופקו במליון וחצי טונות של חומר בשנה. מעריכים שניתן להפיק שם מדי שנה כ־220 אלף טונות גופרית מהאתר הזה.

עיתוני מצרים מוסרים גם ש[illegible] בסיני סגור מזה זמן מה "לאחר שהישראלים הוציאו ממנו את הציוד" (כך מוסר העיתון המצרי "אלוסר"). הוקצו לפרויקט זה 12 מיליון לי"מ, אך חברה אנגלית שבדקה קבעה שנחוצים לפרויקט 112 מיליון לי"מ. בעקבות זאת נחתם הסכם עם בריטניה שתלווה את הסכומים הנחוצים לנושא והשגריר הבריטי יהיה אחראי לכך שהעבודות במקום יבוצעו כמתוכנן.

דני גוב

בטוח אשראי

החברה הישראלית לבטוח אשראי (ב.א.) בע"מ

דין וחשבון מקוצר ליום 31 בדצמבר 1986
(מותאם להשפעת השנויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי)
(הסכומים בשקלים חדשים)

מאזן

	ליום 31 בדצמבר 1986	ליום 31 בדצמבר 1985
אגרות חוב ממשלתיות	938,697	1,335,256
הלוואות ופקדונות בבנקים	252,494	493,033
רכוש קבוע ומקרקעין	874,989	895,910
פרמיות לגביה	719,030	324,343
מזומנים ופקדונות בבנקים לפי דרישה	910,622	513,060
חייבים ויתרות חובה	81,528	105,918
	3,777,360	3,667,520

	ליום 31 בדצמבר 1986	ליום 31 בדצמבר 1985
הון, קרנות ועודפים	1,287,978	1,274,867
התחייבויות הוניות	405,242	484,913
עתודת בטוח כללי	139,879	156,615
עתודה לסכונים יוצאים מן הכלל	6,989	6,921
תביעות תלויות	37,500	95,129
חברות בטוח -		
פקדונות וחשבונות אחרים	882,578	797,218
התחייבויות אחרות ויתרות זכות	1,017,194	851,857
	3,777,360	3,667,520

דו"ח עסקי בטוח כלליים

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1986	1985
פרמיות	364,682	417,779
ירידה בעתודת הבטוח	16,410	30,190
הכנסות מהשקעות	105,929	1,876
תביעות לשנה	(154,134)	(198,713)
גדול בעתודה לסכונים יוצאים מן הכלל	(81)	(1,575)
דמי עמילות והוצאות הנהלה כלליות, נסו	(920,334)	(710,740)
דמי רשום ודמים אחרים	905,240	962,321
רווח מעסקי בטוח כלליים	317,712	501,138

דו"ח רווח והפסד

	1986	1985
רווח מעסקי בטוח	317,712	501,138
הוצאות מימון שלא נזקפו לדו"ח עסקי בטוח	(65,079)	(253,582)
הוצאות הנהלה וכלליות שלא נזקפו לדו"ח עסקי בטוח	(110,715)	(98,669)
רווח לפני מסים על הכנסה ורווח	141,918	148,887
מסים על הכנסה ורווח	(128,807)	(118,608)
	13,111	30,279
סעיף מיוחד - התאמת מסים נדחים על חשבון שנים קודמות	–	118,608
רווח נקי לשנת החשבון	13,111	148,887
רווח בלתי מיועד (הפסד) לתחילת השנה	52,684	(168,624)
התאמת ערך רכוש קבוע	–	72,421
יתרת רווח שלא יועדה לסוף השנה	65,795	52,684

מצב ההון הנפרע

	ליום 31 בדצמבר 1986	1985
ההון הנפרע המינימלי המתחייב על פי התקנות	1,055,800	884,400
ההון הקיים מחושב לצורך התקנות	1,225,907	1,014,086
עודף	170,107	129,686
הון מניות נפרע המתחייב על פי התקנות	1,055,800	884,400
הון מניות נפרע הקיים (נומינלי)	885,000	615,000
גרעון	170,800	269,400

הערות:
1. דין וחשבון מפורט מלא עם הבאורים של הנהלת החברה כולל דין וחשבון של מבקרי החשבונות יוגש במשרדי החברה ברח' נחלת בנימין 28, תל-אביב לכל דורש.
2. הפרסום הנ"ל נעשה בהתאם לחוק הפקוח על עסקי בטוח התשמ"א - 1981.

صكدا من الاهل

בחירה חופשית של הרופא הראשוני תונהג החודש בקופת חולים הכללית

תחילה בהרצליה, רעננה, כפר סבא, רמת השרון● אפשרויות בחירה: רופאי מרפאות, רופאים עצמאיים ופרקטיקות קבוצתיות עצמאיות

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

חברי קופת חולים הכללית במחוז השרון יהיו הראשונים שיוכלו להגשים זכות בחירה חופשית של הרופא הראשוני – רופא המשפחה ורופא הילדים. באופן הדרגתי תורחב זכות זו ליתר מחוזות קופת חולים – הודיע אתמול יו"ר ההנהלה המרכזית של הקופה, פרופ' חיים דורון, במסיבת עיתונאים שנערכה בבית סוקולוב בתל אביב.

הבחירה החופשית במחוז השרון תתחיל ב־14 לחודש ותכלול את הרצליה, רעננה, כפר סבא ורמת השרון. במרפאות המקומיות יוצגו רשימות רופאי ילדים ורופאי משפחה. החברים שירצו להחליף את הרופא הראשוני, שבטיפולו הם נמצאים עתה, יוכלו לבחור מן הרשימה ברופא המועסק במרפאה משכית אחרת במחוז, ברופא עצמאי שמקבל את הפציינטים בביתו או במרפאתו הפרטית וגם ב„פרקטיקות קבוצתיות עצמאיות". הכוונה היא לקבוצת רופאים־מומחים בתחום הרפואה המשפחתית, שהתארגנו יחד ועובדים במרפאה פרטית בפיקוחה של קופת חולים הכללית. המרפאות של הקבוצות העצמאיות יופעלו ברציפות כ־12 שעות לפחות.

כל הרופאים שיועסקו במסגרת זו, יעבדו על פי חוזה מיוחד. רובם יהיו רופאי בתי החולים של קופת חולים הכללית. ההנהלה המרכזית החליטה שאם הניסיון במחוז רמת השרון יעלה יפה, תונהג הבחירה החופשית של הרופא הראשוני במחוז נוסף כעבור חודש ובהדרגה, אך בקצב מהיר, בשאר המחוזות.

במקביל, כפי שמסר פרופ' דורון, מתחילה קופת חולים במרחב העמק והנגב בניסיון של מתן יותר סמכויות וגמישות תקציבית הן במחלקות והמכונים של בתי החולים הן במרפאות. הכוונה היא לביזור בניהול השירותים הרפואיים של המוסד, שעל פי ההנהגה יביא ליעול השירותים וגם לחיסכון שההנהלה המקומית תוכל לנצלו לצרכים המקומיים. הביזור והשלכותיו על העבודה הרפואית בבתי החולים ובמרפאות יהיו בין הנושאים שיעלו לדיון במועצה הרפואית של קופת חולים, שתכונס בסוף החודש ותעסוק גם בנושאי תכנון כוח אדם רפואי ובקרת איכות של הטיפול בבתי החולים ובקהילה.

פרופ' דורון מסר עוד, כי לאחר השיתוק הכמעט מוחלט בפיתוח בשנת הכספים שעברה, מגיש המוסד השנה הצעת פיתוח במסגרת רחבה יותר בסך של יותר מ־42 מיליון ש"ח, מזה יותר מ־28 מיליון מתקציב קופ"ח והיתר מתרומות המיועדות לשירותים מוגדרים מראש, בעיקר בבתי חולים. תקציב הפיתוח ללא כספי התרומות יופנה כ־60 אחוז לצרכים בקהילה ו־40 אחוז לבתי החולים.

סטודנט הצית עצמו למוות

מאת יוסי ליברביץ, סופר „דבר"

סטודנט בן 33 מחיפה התאבד אתמול בהצתה בביתו. המקרה נתגלה אתמול בצהריים, כאשר ידידתו הגיעה לביתו ברחוב מימון בחיפה. היא מצאה אותו מת בסלון.

חוקרי המשטרה הגיעו למסקנה שהסטודנט נכנס לחדר האמבטיה, שפך על גופו אלכוהול והצית את עצמו. השוטרים משערים שבכוחותיו האחרונים הצליח לזחול עד לסלון. הסטודנט לא השאיר אחריו מכתב המסביר את מניעיו, אולם נודע כי בדצמבר האחרון ניסה להתאבד בקפיצה מגג ביתו, אך נפצע.

קופ"ח בנגב עושה להחזרת תרופות למרפאותיה

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

קופת חולים הכללית במחוז הנגב פתחה בימים אלה במבצע להחזרת תרופות הנמצאות כיום ללא שימוש ברשות מבוטחיה. במהלך המבצע, שיימשך כשבועיים, יתנו פעילי הבריאות למבוטחים ערכת עזרה ראשונה, מתנת קופ"ח, וכן הדרכה כיצד להשתמש נכון בתרופות.

מנהל מחוז הנגב של קופת חולים, יהודה נווה, העריך אתמול כי בבתי המבוטחים באיזור נמצאות תרופות בשווי של מיליוני שקלים והם אינם נזקקים להן. לדבריו בתמורה לחיסכון שיושג על ידי החזרת תרופות אלה, ניתן לשפר את השירות למבוטחים. נמסר, כי עד כה הוחזרו תרופות (משומשות וחדשות) בשווי של עשרות אלפי שקלים.

מכשור קרדיולוגי חדיש ברמב"ם

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

ביחידה לטיפול נמרץ לב בבית החולים רמב"ם בחיפה נחנך אתמול ציוד חדיש בתחום הניטור הקרדיולוגיה, מהמתקדמים מסוגו בעולם. הציוד יוצר בידי חברת „מגן" ברחובות והוא כולל מחשוב ותוכנה מתקדמת. מערכת הבקרה והאתראה הממוחשבת מאפשרת גילוי מידי של כל הפרעה במצב החולה ומאפשרת פיקוח יעיל על הטיפול בו. הציוד, שערכו נאמד ב־200,000 דולר, נתרם על ידי קרן סילינקה בשיתוף עם אגודת ידידי בית החולים. הציוד יוצג במחלקה לטיפול נמרץ לב גם בפני קרדיולוגים שאינם נמנים עם הצוות הרפואי של רמב"ם ונמסר כי יוזמנו לצפות בסגולותיו גם מומחים מחו"ל.

נחנך ביה"ס לרפואת שיניים באונ' ת"א

(עש"ת). ביה"ס במעמד ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, הנשיא של האחווה הבינלאומית של רופאי שיניים יהודיים „אלפא אומגה", ד"ר ריצ'רד ויליאמס, ראשי אוניברסיטת תל־אביב וחברי חבר הנאמנים שלה, נחנך אתמול בניין בית־הספר לרפואת שיניים על שם מוריס וגבריאלה גולדשלגר. הבניין יאפשר להכפיל את מספר הסטודנטים לרפואת שיניים באוניברסיטה מ־24 ל־48 בכל מחזור ולהפוך את בית הספר מתלת־שנתי לשש־שנתי. כן תתאפשר הרחבת ההכשרה של בעלי מקצועות פרה־דנטליים.

● מרכז הסתדרות עובדי היהלומים בחר פה אחד בסוף השבוע, במעלות, ביהודה יעיש לכהונת המזכיר של הסתדרות זו. במעמד הבחירה השתתף מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, שאחל לו הצלחה בתפקידו לקידומם ורווחתם של כ־12 אלף עובדים בענף היהלומים. כן ברכו ראש מועצת מעלות שלמה בוחבוט ומזכיר מועצת הפועלים אברהם אסרף. קיסר הציע למרכז הסתדרות עובדי היהלומים לחדש את הסכם העבודה הקיבוצי לשנת 1987/8 בענף היהלומים על בסיס המקובל בענפי הייצור האחרים, כלומר לשנות את שיטת השכר הקבלני לשיטה המבוססת על שכר יסוד, נורמות ופרמיות.

התק"ם לוותיקי בית אורן: לא גירוש אלא הצעה לא מחייבת

מאת ארנון מגן, סופר „דבר"

אין אנו רוצים לעזוב את הקיבוץ; צריך לשקם את בית אורן – זו היתה הנימה הכללית בדברי חברי הקיבוץ בשיחה שקיימו במוצ"ש עם הנהגת התק"ם.

כזכור הציעו חברים ממעגן מיכאל, הקיבוץ המלווה את בית אורן, בשם התק"ם לוותיקי הקיבוץ לעבור לקיבוצים אחרים, אם ירצו בכך, לרגל מצבו החברתי הקשה של בית אורן. אולם כל המשתתפים בדיון, רובם מקרב הוותיקים היושבים בקיבוץ מאז היווסדו לפני 48 שנה, דחו אופציה זו על הסף, והיו גם שטענו, כי התק"ם מבקשת לנדח אותם מן הקיבוץ בעל כורחם.

שני המזכ"לים של התק"ם, אהרן ידלין וישעיהו פרי, ומזכיר הפנים דובי הלמן הסבירו שאין המדובר ב„גירוש", אלא בהצעה בלתי־מחייבת שכל מטרתה להקל על אותם ותיקים שירצו להמשיך את חייהם בקיבוץ אחר. עוד הדגישו כי מעולם לא עמדה על הפרק הצעה לפרק את בית אורן. אדרבא, התנועה עושה ככל יכולתה כדי לשקם את הקיבוץ בעזרת מלחים מטעם מעגן מיכאל וחברת „ייצור ופיתוח", שנטלה על עצמה באורח זמני את ניהול בית ההארחה וענף השלחין של בית אורן, כפי שמקובל בחברת קיבוצים צעירים עד להתבססותם המשקית.

יצויין שלמרות המשבר החברתי העמוק השורר את בית אורן והעזיבה המאסיבית של בנים, מוסיף הקיבוץ לתפקד מבחינה משקית, בכוחותיו הוא ובעזרת חברת „ייצור ופיתוח". יש בקיבוץ בית הארחה, מפעל תעשיה וחקלאות מבוססת למדי.

כושית עבריה (65) מיועדת לגירוש נישאה לבן עדתה (54)

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

טקס חתונה מיוחד במינו נערך בסוף השבוע במרכז הקליטה של שכונת „הניצחון" בדימונה בו מתגוררים בני כת הכושים העבריים: אמה אבי (65) נישאה לעקיבא בן ישראל (54) לאחר רומן שנמשך למעלה משנה. בין הנוכחים היו בנה מנישואים קודמים וחלק מנכדיה.

הסיפור שמאחורי החתונה הוא סכנת הגירוש שריחפה על ראשה של אמה בשל היעדר אזרחות ישראלית. היא נמנתה על חברי הקבוצה של 46 מבני הכת שנעצרו לפני כשנה בבית אריזה באזור רחובות, כשהם מועסקים בניגוד לחוק. לאחר תקופה קצרה של מעצר, גורשו רוב חברי הקבוצה מהארץ, אולם אמה ומספר נשים שהיו בהריון, הורשו בינתיים לחזור אל הכת בדימונה. טקס החתונה נערך בעברית על ידי אחד מתשעת כהני הדת של הקהילה.

„האם את מוכנה לשמור את המצוות, החוקים והמשפטים ולשרת באמונה את אדונך?" נשאלה הכלה על ידי הכהן. היא השיבה בחיוב.

ריח עז של קטורת נישא באוויר המחניק. מסביב ישבו בצפיפות רבה גברים, נשים וילדים, לבושים במיטב מחלצותיהם, אשר באו לחגוג את האירוע החגיגי עם הזוג. בלט בהיעדרו מנהיג הכת, בן עמי קארטר. „עכשיו מותר לך לנשק את הכלה", אמר הכהן. הגבר היסס קמעה ולבסוף הטביע נשיקה על שפתי אשתו לקול תשואות רמות וקריאות עידוד של חברי הקהילה. מחרוזת שירי אהבה להיטים, בביצוע חברי להקת הזמר של הכושים העבריים העניקה נופך חגיגי לאירוע.

הכלה אמה אבי והחתן עקיבא בן ישראל מתחת לחופה המאולתרת (צילום: גל בן אייל)

הוועדה המרכזת אשרה תוכנית החינוך לערכי תנועת העבודה

הוועדה המרכזת ציינה אתמול את חשיבותה של העידה הראשונה לקידום החינוך לערכי תנועת העבודה שנערכה בשבוע שעבר בירושלים וריכזה לדיונים מעשיים יותר מ־500 צירים נבחרים מתחומי החינוך, ההוראה, ההורים, האקדמיה ותנועת העבודה.

יו"ר המרכז לתרבות וחינוך, נחום פסה, הודיע כי תוקם מועצה ציבורית לקידום החינוך לערכי תנועת העבודה ליד כל מועצת פועלים בכל המגזרים (היהודי, הערבי והדרוזי). כן ימונה מחזיק תיק חינוך בכל מועצת פועלים להקים „מרכזיה פדגוגית ללימודי תנועת העבודה ומזכירות פדגוגית ליד המחלקה לחינוך. הוחלט לפתח את מערכת ההשתלמויות למורים בנושאים פדגוגיים רעיוניים (הרחבת מדרשת אלון, ויוזמות תנועתיות נוספות כגון: יד טבנקין, בית ברל, גבעת חביבה).

החלטות נוספות שנתקבלו: להמשיך ולעודד יוזמות מקומיות המבקשות לפתח מודלים שונים של בתי הספר ברוח תנועת העבודה על ידי הדרכה והקצאת משאבים, לתמוך בסמינרים בעלי „אוריינטציה תנועתית" וכן להוציא לאור רבעון חינוכי־רעיוני ולהרחיב את פעולתו של הפורום המשותף של המחלקה לחינוך של ההסתדרות עם ועדות החינוך של הקיבוצים.

סגן יו"ר המרכז לתרבות פיני שומר, עמד על המשבר במערכת החינוך, „משבר הקשר בדמות המורה והחינוך לערכים". הוא הציע ביקורים של תלמידים במפעלי חברת העובדים כדי לעמוד מקרוב על העבודה.

האיחור בבוא להקת „חסאן" המצרית – טכני

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

הלהקה האמנותית המצרית „חסאן", שהיתה אמורה להגיע אתמול מקהיר כדי להשתתף בפתיחת שבוע התרבות והספר הערבי בבית הגפן בחיפה, לא הגיעה. בשיחות של מארגני השבוע עם אנשי משרד החוץ בקהיר הוסבר כי האיחור נובע מסיבות טכניות הקשורות בעיד אל פיטר וכי היא אמורה להגיע לארץ כפי שתוכנן.

להקת „חסאן" היא הלהקה האמנותית המצרית הראשונה שהביעה את הסכמתה לבוא להופעות מאז חתימת הסכם השלום עם מצרים. היא מונה 20 מחוללים, זמרים ונגנים ובאחרונה הופיעה בצרפת ובאפריקה המזרחית. בארץ היא אמורה להופיע בשלוש הערים הגדולות וביישובים נוספים.

מחאה על העסקת טייסים זרים בארקיע

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

שירות התעסוקה מחה אתמול בפני משרד הפנים על הענקתם של רשיונות עבודה לצוות אוויר המורכב מבעלי נתינות זרה בחברת התעופה „ארקיע". המשנה למנכ"ל שירות התעסוקה, עו"ד דוד מנע, קבל במכתב ששלח למנכ"ל משרד הפנים, אריה דרעי, כי רשיונות העבודה לא קבלו את המלצת שירות התעסוקה.

מנע ציין שטייסים ישראליים רבים, שעבדו באל על, או יוצאי חיל האוויר, משוועים לעבודה ולא יתכן שחברת תעופה ישראלית תעסיק בנסיבות אלה טייסים זרים.

בינתיים התריע אתמול ח"כ אוריאל לין (ליכוד) על כי בישראל מתפתחת „תופעה מסוכנת המעודדת העסקת זרים במקום העסקת ישראלים". זאת, כדבריו, בגלל כשלון בהכשרת עובדים למקצועות נדרשים, מדיניות שכר בלתי מתאימה לצרכים החברתיים ומדיניות של דמי אבטלה הפוגעת בתמריץ לעבודה.

יצחק סינואני הובא למנוחות

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

מאות תושבי חיפה רבתי, פועלים, חברי ועדי העובדים ונציגי ההסתדרות ובראשם מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, השתתפו אתמול בהלווייתו של יצחק סינואני, שהיה חבר מזכירות מועצת פועלי חיפה ומבכירי פעיליה. קהל רב עבר על פני הארון שהוצג בפתח בית המועצה ומשם יצא מסע ההלוויה לבית הקברות.

קיסר ספד למנוח ואמר כי סינואני, יליד תימן, נשאר נאמן לשורשיו וכור מחצבתו, למרות שעלה לגדולות. ברוח דומה דיבר גם מזכיר מועצת פועלי חיפה משה ורטמן. כן השמיעו הספדים הרב הראשי של העדה הספרדית אליהו בקשי־דורון, יו"ר ועד העדה הספרדית יוסף פורת והרב משה תנ־עמי. שלושת בניו של המנוח אמרו קדיש.

זרי פרחים רבים הונחו על קברו של המנוח.

אזכרה לחללי גבעתי בגבעה 69

מאת דני צדוקי, סופר „דבר" בדרום

במלאת 39 שנים לנפילת 19 מלוחמי חטיבת גבעתי בכ"ג סיון תש"ח בקרב על גבעה 69, נערכה שם אתמול אזכרה צבאית לחללי החטיבה בכל התקופות.

אזכרה במשמר הירדן

(עט). – טקס אזכרה ממלכתי לזכרם של 14 מגיני משמר הירדן, שנפלו בכ"ג סיון תש"ח בהגינם על הישוב, נערך אתמול ליד האנדרטה לזכרם ליד הישוב. נכחו מרבית ראשי ישובי הצפון.

● לאה קלייט (25) מטירת הכרמל נהרגה במוצאי שבת אחר חצות על כביש תל־אביב הישן

ליד ושם אין כסף לסייע לחסידי אומות עולם בחוץ לארץ

לוינסקי מבטיח לפעול להגדלת התמיכה

מאת נתן רודעי, סופר „דבר"

ד"ר יצחק ארד, מנכ"ל יד ושם, אומר כי ארגונו לא יוכל לסייע בהקצבה חודשית לחסידי אומות עולם המתגוררים בחו"ל, למרות שברור לו כי הסכום שהם מקבלים מזערי ביותר. בתשובה ששלח ד"ר ארד לס.א. גלבוע מקריית חיים, הוא כותב בין השאר: „אנו בהחלט מודעים לבעיה שהעלית כדבר גובה סכום התמיכה בחסידי אומות עולם בחו"ל. זה סכום נמוך אם כי בפולין ערכו רב יותר, ואנו פנינו בענין זה אל „ועדת התביעות" כבר בעבר כדי שתימצא דרך להגדיל את הסכום. ידוע לנו שגם הוועדה מחפשת מקורות נוספים אך עד כה לא הצליחה בכך. לצערנו אנו ביד ושם לא נוכל לסייע מן התקציב השוטף לאנשים יקרים אלה שעשו כה רבות למען העם היהודי".

חסידי אומות עולם המתגוררים בחו"ל אינם מקבלים תמיכה ממדינת ישראל. כל חודש מועברים אליהם סכומים זעירים המגיעים ל־30 ש"ח בחודש (לכל אחד מהם). בעת האחרונה נעשתה פניה בעניין סכומים זעירים אלה לגזבר הסוכנות עקיבא לוינסקי אך בינתיים ללא הועיל. עם זאת הבטיח לטפל בהגדלת התמיכה.

● המשמר האזרחי נאלץ לסגור בסיסי הפעלה בשל מחסור חמור בסגל קבע שיפעיל אותם. ראש המשמר האזרחי, ניצב ברוך לוי, מסר אתמול בפגישה עם כתבי משטרה בירושלים, כי לסגל המשמר האזרחי חסרים כיום 35 מפקדי בסיסים. לדבריו הגורם העיקרי לכך הוא השכר.

הטיפוס השכיח של מנהל בי"ס נעדר יוזמה עצמאית

מאת יעל פישבין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

מנהל בית הספר המצוי הינו חסר יכולת להחליט בעצמו, נעדר יוזמה ומעוף, אינו חותר לחידושים ומפנה את עיקר מרצו ל„התגונן" במערכת הביורוקרטית של משרד החינוך. רוב המפקחים מסכלים גישות חדשניות של מנהלים ומורים ובולמים כל התפתחות ליתר עצמאות בבתי הספר. הסיכוי שמערכת כזאת תצמיח ילד אוטונומי ער וביקורתי, שהוא הטיפוס הרצוי למשטר דמוקרטי, הוא קלוש. דברים ברוח זו נשמעו אתמול בכינוס של מנהלי בתי ספר אוטונומיים, שנערך במכון ון ליר בירושלים.

בכינוס השתתפו כ־50 מנהלי בתי ספר שהוגדרו על ידי רשויות החינוך כ„אוטונומיים", שיעור המהווה כשלושה אחוזים מתוך כ־1600 מנהלים. המנהלים ה„אוטונומיים" השמיעו ביקורת נוקבת על מערכת החינוך במתכונתה הנוכחית.

„משרד החינוך מפעיל עלינו „מגרסה" המתישה את כוחנו. איננו זקוקים לכם, איננו רוצים אתכם, איננו רוצים את הביקורת שלכם ואיננו רוצים את המעורבות שלכם. אם אתם רוצים לעזור לנו, אל תתנו לנו לעבור את המגרסה הזאת", אמרה ציפי גבעון מנהלת בית ספר יצחק שדה בכפר סבא לנציגי משרד החינוך שנכחו בכינוס. לדבריה המנהלים הביורוקרטיים המנהיגים במשרד מייאשים ושוחקים ואין אפשרות לפרוץ אותם.

אברהם אורן, מנהל בית הספר המקיף מגדל העמק, האשים את מפקחי משרד החינוך בבלימת כל התפתחות חדשנית מתוך חרדה למעמדם. מטעמה קשתי, מפקחת באיזור תל אביב, הודתה כי „ממסד משרד החינוך מפגר אחרי החידושים שקיימים בבתי הספר".

אפרים נתנזון, מנהל בית ספר על יסודי מחיפה, טען כי „מסגרת הברזל" של בחינות הבגרות בולמת כל יוזמה עצמאית בבתי ספר תיכוניים.

פרופסור שמעון רשף מאוניברסיטת תל אביב תמך בדעה כי המפקחים בולמי חידושים, אך גם היעדר מדיניות התומכת בעצמאות בתי הספר תורמת לכך שמערכת החינוך אינה מתחדשת.

ד"ר דוד גורדון מבאר שבע טען שמערכת החינוך מטשטשת את ההבדל הקיים שבין משמעת בבתי הספר להחלטות על מדיניות החינוך של בית ספר ומודדת את „הצלחתו" לפי מידת הסתגלותו על המערכת הביורוקרטית.

„אנחנו חיים במשטר של מבנה ביורוקרטי, מגבלות תקציביות ואידיאולוגי מורים מיליטנטיים", סיכם יו"ר המזכירות הפדגוגית במשרד החינוך, ד"ר פרי. שיום את הכינוס הודיע כי משרדו יעודד מנהלים עצמאים, בעלי יוזמה ומנהיגות חינוכית.

קוצב לב חדיש הפחית התמותה מ־35% לשניים

התפתחות הטיפול בהפרעות קצב תסוכם בסימפוזיון בינלאומי

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

מכשיר חדיש לוויסות קצב פעילות הלב הפחית תמותה בגלל הפרעות בקצב לב, שנעה בין 30 ל־35 אחוזים, לשני אחוזים בלבד – כך מוכיח המחקר שנערך במשך השנתיים האחרונות וממצאיו ייכללו בדיוני הסימפוזיון הבינלאומי לקוצבי לב ואלקטרופיסיולוגיה, שייערך בשבוע הבא בירושלים.

המכשיר החדיש, המאפשר התאוששות מהפרעות קצב קטלניות, פותח על ידי פרופ' מישל מירובסקי, ישראלי לשעבר, החי זה שנים בארצות הברית. המכשיר הושתל עד כה ב־800 חולים בעולם, מהם כ־40 אחוז בארצות הברית ושלושה חולים בישראל. מארגני הסימפוזיון מקווים, כי הדיונים יספקו מידע רחב לקרדיולוגים על כל מה שנעשה בפיתוח ושימוש בקוצבי־לב.

במסיבת עיתונאים בבית סוקולוב בתל אביב מסר אתמול ד"ר שלמה פלדמן ממכון הלב בתל השומר, כי יותר מ־5000 אנשים בארץ, שממוצע הגיל שלהם בין 50 ל־75, נעזרים בקוצבי לב וכל שנה מתווספים כ־650 נזקקים.

למעלה מ־2500 רופאים־קרדיולוגים ואנשי המדע, כולל נציגי 40 החברות הגדולות בעולם המייצרות קוצבי לב, ישתתפו בסימפוזיון. המשתתפים מגיעים מצפון ודרום אמריקה, מזרח ומערב אירופה, כולל ברית המועצות, פולין והונגריה, מאפריקה ומהמזרח הרחוק כולל סין ויפאן. לדברי ד"ר פלדמן „זהו אחד מן הקונגרסים הרפואיים היוקרתיים ביותר שנערכו בישראל אי פעם" וקיומו בארץ התאפשר בזכות תרומתו הגדולה של פרופ' הנרי נויפלד המנוח בתחום הקרדיולוגיה.

דיוני הסימפוזיון יכללו אמצעים חשמליים ותרופתיים לטיפול בהפרעות קצב הלב והחייאה, טיפול באמצעים כירורגיים בהפרעות קצב, כריתת ריקמות הלב למניעת הפרעות קצב קטלניות, השתלות קוצבי לב, השתלות לב, פיתוח קוצבי לב שונים לצרכים שונים, פיתוח שיטות חדשות ומתוחכמות, מוצרים תרופתיים חדשים ועוד.

במסיבת העיתונאים השתתף יו"ר החברה הקרדיולוגית הישראלית פרופ' יחזקאל קישון מבית החולים וולפסון וד"ר ברנרד בלהאסן וד"ר יצחק קופרמן, שניהם קרדיולוגים מאיכילוב וממארגני הסימפוזיון.

תושבי בית ג'אן פרקו מחסומים בשמורה

ראש המועצה ביקש סליחת העיתונאים המוכים

מאת יוסי ליברביץ סופר „דבר"

מפקד משטרת מרחב הגליל, ניצב משנה יעקב גנות, אמר אתמול כי למשטרה ידועה זהותם של עשרות מתושבי הכפר בית ג'אן אשר עלו ביום שישי בלילה עם טרקטורים על אדמות של רשות שמורות הטבע הר מירון והכשירו אותה למגרש כדורגל.

אתמול הגיעו מספר תושבים מהכפר לחקירה במשטרת כרמיאל. אחרים יוזמנו לחקירה בימים הקרובים. אשר לטענת מנהל רשות שמורות הטבע, אורי ביידץ, שהמשטרה גילתה אזלת יד בכל הטיפול בשמירת הסדר בשמורה, אמר גנות כי הוא דוחה אותה מכל וכל. לדבריו ברגע שהתקבלה הודעה על עבירות שבוצעו בשמורה, יצא למקום כוח מתוגבר של מרחב הגליל. מפקד המרחב כינס את חברי מועצת בית ג'אן וביקש מהם להפסיק את העבודות הבלתי חוקיות.

אתמול נאותו תושבי בית ג'אן לבקשת המשטרה ופרקו את המחסומים שהציבו במספר שבילים המובילים לשמורות הטבע. מחסומים אלה היוו את העילה להתפרעות צעירי הכפר שבמהלכה הוכו פקחי הרשות ועיתונאים. ראש המועצה, שפיק אסעד, ומנהל מחלקת החינוך במועצה, סמיר וזהבה, התקשרו אתמול לשני העיתונאים שהוכו וביקשו סליחה בשם תושבי הכפר ומועצת העיירה.

לדברי אסעד תקיפת העיתונאים קרתה משום שירדו באותם רגעים מג'יפ של אנשי רשות שמורות הטבע, והמכים, שהוגדרו כ„חמומי מוח", לא הבדילו בינם לבין הפקחים.

תושבי בית ג'אן אינם מסתפקים במאבקם האישי נגד הרשות. הם מגייסים לכך את כל בני עדתם. בכפר מרר, שהושבת בשבת להזדהות עם בית ג'אן, הובעה הזדהות מלאה עם המאבק. כינוסים דומים צפויים בשאר המועצות הדרוזיות.

השר לענייני מיעוטים, משה ארנס, הבטיח לבוא היום לבית ג'אן כדי לנסות ולהרגיע את הרוחות.

חקירה נגד תושבים במגאר

שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון, מוסר: משטרת מרחב העמקים תפתח בחקירה נגד תושבים ממגאר שארגנו את הפגנת ההזדהות עם בית ג'אן. ההפגנה היתה ללא רשיון. בין השאר השמעו קריאות גנאי נגד המדינה.

קנס של 10,000 ש"ח נגזר לפרופ' יוחנן רמון

(עט). – קנס של 10,000 ש"ח נגזר אתמול על פרופ' יוחנן רמון, לשעבר מנהל מחלקת פה ולסת במרכז שיבא בתל השומר, לאחר שהורשע בעבירת בדיקות ביופסיה במרמה לפציינטים הפרטיים שלו במעבדות בית החולים. שופטת בית משפט השלום בתל אביב, אסתר קובו, הכפילה קנס של 5,000 ש"ח שהוצע לגזור לנאשם בעקבות עסקת טיעון בין התביעה לסניגוריה.

השופטת מציינת, כי שקלה להטיל על הנאשם, נוסף לקנס, גם תקופת שירות למען הציבור. „מה שהביא אותי למחשבה זו היתה העובדה, שעסקת הטיעון אינה מכסה את ההיבט הציבורי שבמקרה זה וכי מי שלקח מקופת הציבור ראוי לו שיעשה לתועלת הציבור". אולם, מציינת השופטת, הוכח לה שהשירות לתועלת הציבור לא חל ולא יחול בעתיד הקרוב

חוזרים לעתונות טובה

דבר

קרא

בגליון חג השבועות

פרסום ראשון: כך התנהל הדיון הראשון בממשלה לאחר מלחמת ששת הימים. אשכול בגין – דיין – אלון – ספיר / מאיר אבידן –

ירושלים בין חילוניים ודתיים / טובה צימוקי, שלמה גינוסר

מושג הגוי בשיח היהודי ההלכתי: היינו באושוויץ, לא היינו במעמד הר סיני / עדי אופיר

סמי מיכאל, דיוקן: חצוצרה בוואדי מי לא ירא / יעל פישביין

חומה ומגדל. תותחנים „מורעלים" בגבול הצפון / טלי זלינגר

„דבר אחר": לרגל החג נזכרו העורכים כי כבר שבועות אחדים מונח במגרה מוסף מיוחד לענייני בריאות, פרי ביכורים של רופא המשפחה דר' בנימין זאב הרפס / הוריד לוחות והוריד לדפוס: מתן תורה

להשיג בכל הקיוסקים בארץ

במלאת עשרים שנה לנפילתו של בעלי, אבינו ואחינו היקר

סרן יוסי רוזן־טרנרידר

ואולי נתראה
אבא בני
שב והקשיבה
לאביך היוצא היום
ואולי נתראה...
בתי, הו, בתי
פרח אביא לך
כאשר אחזור
ביום היפה
אז את לי תגידי
אבא יקירי,
אבאלה שלי
אל תלך שוב,
אני בלעדיך
לא אהיה
לא אהיה בלעדיך
אבי האהוב.

יוני 1967

סרן יוסי רוזן־טרנרידר ז"ל נפל בקרב ליד קבר יהושע במלחמת ששת הימים.

המשפחה

מפלגת העבודה הישראלית
מחוז חיפה
אבלה על מות חברנו
יצחק סינואני ז"ל
מפעיליה המרכזיים של המפלגה
ומשתתפים בצער המשפחה
דב גרפונקל
מזכיר המחוז

לחברתנו ברוריה יפרח
אתך באבלך הכבד בהילקח ממך בעלך
יצחק ז"ל
בנק מסד בע"מ
ההנהלה והעובדים

מפעלים פטרוכימיים לישראל בע"מ
משתתפים בצער המשפחה
ומועצת פועלי חיפה
על פטירתו של
יצחק סינואני ז"ל
ההנהלה
וציבור העובדים

לחבר **משה גרוסמן**
זר ברכות
ויישר כוח
עם פרישתך לגמלאות
לאחר 35 שנות פעילות ענפה
בהסתדרות וכמנכ"ל רשת מישלב.
יאיר כהן, צוות העובדים והמורים
בחברת מפעלי תרבות וחינוך
וברשת בתי ספר מישלב

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	9	14 –	מעונן
אמסטרדם	9	15 –	מעונן
בואנוס איירס	11	15 –	מעונן
הלסינקי	4	16 –	בהיר
הונג קונג	25	29 –	מעונן
וינה	5	21 –	מעונן
זנבה	5	19 –	בהיר
טוקיו	18	27 –	בהיר
טורונטו	22	30 –	גשם
יוהנסבורג	7	22 –	בהיר
לונדון	12	20 –	בהיר
ליסבון	13	26 –	בהיר
מאדריד	10	31 –	בהיר
מונטריאול	19	28 –	מעונן
ניו יורק	23	36 –	בהיר
סאן פאולו			לא נמסר
פאריס	14	20 –	מעונן
פרנקפורט	11	16 –	מעונן
ציריך			לא נמסר
ריו דה ז'נרו	15	23 –	מעונן
שטוקהולם	9	5 –	מעונן
שיקגו	20	30 –	בהיר

תל־אביב: רח' בן־יהודה 1, טל. 5102620
ירושלים: רח' יפו 30, טל. 231373
חיפה: דרך הים 2, טל. 384655
באר שבע: רח' האבות, טל. 35282

swissair

מפלגת העבודה הישראלית
המרכז
לחברי הועדה המתמדת
ישיבת הועדה המתמדת
שנועדה ליום ה' 4 ביוני
נדחית
ותתקיים ביום ה' 18 ביוני שעה 14.00 באולם הישיבות במרכז המפלגה
ח"כ דוד ליבאי
יו"ר הועדה

דבר היום

אחריות מיניסטריאלית או: הכיכר המסמיקה

אנשי ההגנה האווירית של ברית המועצות רשאים להיאנח בתסכול ולטעון כי אוי להם מיוצרם ואוי להם מיצרם. כאשר הפגינו להיטות מופרזת למילוי הוראות מבצעיות, והפילו מטוס נוסעים קוריאני על מאות נוסעיו האזרחיים, ספגו גינויים עולמיים לרוב ונחשדו בכוונות זדון. כאשר נמנעו מיירוט מטוס קל ותמים והניחו לו להמוק תחת לכיפות הקרמל ולנחות בכיכר האדומה, מיהרו להדיח את מפקדיהם וללעוג לוּם במערב.

הלגלוג המערבי כובן יותר ממוצדק. לאחר סידרת מחדלים מערביים, ביניהם עריקתו המחודשת של עריק הק.ג.ב. יורצ'נקו והיפגעות הפריגאטה סטארק, סוף סוף הגיעה לאוזלת יד גם בקו ההפוך (אם כי צפוי שבדיוני הקונגרס על תקציב ההגנה האמריקאי יכבשו נציגי הפנטאגון את גיחוכיהם וישובו לספר על אימי מכונת המלחמה הסובייטית). אבל פרצות דומות במערכת ההגנה האווירית ניתן למצוא כמעט בכל מקום אם יש טייס נועז או פתי המחליט להתעלם מהוראות כי יופל ומחליט לנסות בכל זאת. מטוסים מקובה חדרו למרחב האווירי של פלורידה בלא שהתגלו בעוד מועד; במלחמת ההתשה חדר לכפרץ חיפה מטוס קרב סורי, השמיע רעם על־קולי והצליח לברוח הביתה בשלום.

המשמעות האמיתית של פרשת ה"ססנה" שחדרה לכיכר האדומה אינה בטחונית אלא מדינית. הדחתו המיידית של שר ההגנה סרגיי סוקולוב שיקפה את שליטת הפוליטביורו והמזכ"ל מיכאיל גורבצ'וב בזרועות הצבא, שההגנה האווירית היא אחת מחמישתן, במעמד נכבד מזה המיוחס לה בצבאות המערב. אפשר היה להסתפק בהדחת מפקד ההגנה האווירית, אך גורבצ'וב הרחיק לכת והדיח את סוקולוב, שמעמדו היה רופף כלאו הכי – הוא נשאר מחוץ לפוליטביורו גם לאחר שנתמנה לתפקידו במות קודמו דימיטרי יוסטינוב ולפיכך היה חבר משני בלבד בצמרת הסובייטית. לעומת נוחיותה פוליטית זו של הצבא, העשויה להימשך בתקופת שר ההגנה החדש דימיטרי יאזוב, במשיך הק.ג.ב. לזכות בייצוג ניכר בפוליטביורו, אף שניתן לטעון כי גם שירות בטחון ודיכוי זה שותף למחדל שאיפשר לטייס הגרמני לשהות בכיכר האדומה באין מפריע שעתיים לאחר נחיתתו שם.

חדירת ה"ססנה" היתה מביכה כל משטר טוטאליטרי. היא הביכה שבעתיים את משטרו של גורבצ'וב, הממשיך להתמודד מבית עם התנגדות לרפורמות. ייתכן שלולא הודח סוקולוב, היה הסומק שעל לחיי הרוסים מאיים על גורבצ'וב עצמו. הוא הנחית מכת נגד מקיימה על יריביו – ובה בעת, שלל מאישים אחרים בעולם את הזכות לטעון כי שרים אינם משלמים בראשם הפוליטי על מחדלי הכפופים להם.

לו יהי

מאת נתן רוטנשטרייך

יציאת ברה"מ מחוץ־צדדיות עמדתה בסיכסוך שבינינו לבין העולם הערבי – אם היא אפשרית – היא יעד ראוי למדיניותנו. בעניין זה אין האינטרס של ישראל עולה בקנה אחד עם האינטרס האמריקאי. לא קל להיות באי־התאמה עם ארה"ב, אבל ההכרח לא יגונה

כאשר אחד מן הקווים המדריכים את המדיניות הישראלית – ולאמיתו של דבר הלך רוח תפש של החברה הישראלית – הוא תתירה פעילה לשלום עם העולם הערבי, מן ההכרח לשים לב לדברי אזהרה כפי שנוסחו על ידי ד"ר הנרי קיסינג'ר. דברים אלה ראויים לתשומת לב משום שמשמיעם הוא מדינאי ותיאורטיקן של מדיניות ומעורבותו בענייני מדינת ישראל והמזרח התיכון אינה עניין של ביוגראפיה בלבד. על דרך ההכללה ניתן לומר, כי נסיון לתת דמות לתהליכים מן ההכרח שיקלוט לתוכו קריאה נכונה של התהליכים שבהם מדובר ויודרך על ידי ריאליזם. הגשמת מטרות מתרחשת במציאות כמות שהיא, אף שההגשמה מבקשת לשנות מציאות. על כן ראיית המציאות, מבחינה זו, היא צידו השני של מאמץ המרצה לקראת מטרות.

אוזן קשובה אין משמעה הליכה אחרי משמיע. ריאליזם הוא קריאה נכונה של תהליכים עובדתיים – קריאה מקפת וחודרת, הרואה את התהליכים מכל צדדיהם – ובמקרה שלפנינו, הרואה ראיה נכונה את האינטרס של מדינת ישראל בחינת כאות, ולא כמדינה השייכת לעולם המערבי אף כי היא במוזת, כלפי מדינאים וכלפי מי שעושה מעשים בעלי משקל עומדת השאלה שנוסחה כלפי גנראלים. האין הם דבקים בדפוס של העבר? האם הריאליזם שלהם הוא קריאת תהליכים כאן ועכשיו או שמא דבקות במערכת שגובשה בנסיבות של העבר כמו במקרה שלפנינו מלחמת יום הכיפורים ומה שבא בעקבותיה? אנו נתונים בתוך תוכו של תהליך מסובך ונסיונות למיתון הסיכסוך הגלובאלי בין ארצות־הברית לבין ברית־המועצות. לפיכך, ראיית היעד עשויה להביא להסחת דעת מראיית העצים אשר בו. אנו רואים – אם מותר להשוות – מבנה זה של הסוגיה שלפנינו בניגוד מסויים בין האינטרס של ארצות־הברית לבין זה של מדינות אירופה המערבית לגבי שמירה על מעמדו של הנשק האטומי באירופה, על רקע אפשרות של שינויים בהצבת נשק זה, בזיקה להסכם האפשרי בין ארצות־הברית לבין ברית־המועצות.

יש להבליט את האינטרס שלנו ולנסחו. אנו מעוניינים, כמובן, בחידוש של יחסים דיפלומטיים בינינו לבין ברית המועצות, וזה דבר אלמנטארי על רקע מערכות של יחסים בין מדינות. אולם מעמדו הסבוך של העם היהודי במציאות ההיסטורית מחדד שאלה נוספת, שאינה זהה עם חידוש היחסים: שאלת מעמדם של יהודים בתוך ברית־המועצות וזכותם הממשית לצאת משם בתקווה שכמימושה הסבוך יגיעו למדינת ישראל ויצטרפו לבנייה ולבניין חברתה.

התביעה המופנית לברית־המועצות למתן רשות יציאה ליהודים מתבססת על זכות אדם לחיות במקום שהוא בחירתו ועל היענות לאותם יהודים, המזהים זכות זו במימושה עם ישיבה במדינת ישראל. זה מצב סבוך כיוון שיהודים רבים היוצאים מברית־המועצות מעדיפים שלא לממש את זכותם במדינת ישראל. אנו תובעים היענות לזכות הגם שאנו יודעים כי אין ההיענות פועלת, ברוב המקרים, לטובת מדינת ישראל. נסיבות המימוש שוררות בתהליך שאין לנו אפשרות לעצבו. ובכל זאת, אין מפלט אלא לתבוע את תביעותינו, מה גם שלנו עניין מיוחד – מעבר לזכות האנושית – בנסיון לפתור את שאלת היהודים בברית־המועצות בדמותה החדשה. הבעיה אינה מה שידענו מתולדות עמנו באופן כללי ולא מה שמצוי עתה ביהדות המערב. שאלת היהודים בברית־המועצות תוכנה הוא באי־התאמה בין משטר מושתת על טוטאליטאריות אידיאולוגית לבין אפשרות לקיים קיבוץ יהודי בגבולותיו. כשלון תוכנית בירוביג'אן לא הסיט את מדיניות ברית־המועצות לכיוון אחר של קיום יהודי, כי ברית־המועצות אינה נוטה לאמץ פתרונות שהם מעבר לתחומיה. הנסיון לפתור את הבעיה של יהודי ברית־המועצות בכיוון הציונות נפגש עם הצורך של מדינת־ישראל ותברתה בקליטת אנשים שיעמיקו את יצירתיותה ויגבירו את פעילותה. האינטרס שלנו אינו נדלה אפוא במימוש זכות האדם לחיים במקום בחירתו. לנו אינטרס מיוחד, שאפשר להכלילו בתוך זכות יסודית, אולם הוא בעל מעמד משל עצמו.

אולם במסכת היחסים בינינו לבין ברית־המועצות מצוי גורם נוסף – הסיכסוך הישראלי־ערבי. אנו לומדים לדעת שיישוב סכסוך זה הוא תהליך ארוך וסבוך, ומיתונו הוא שלב הכרחי וממושך לקראת יישובו. ארצות־הברית עומדת לימין מדינת ישראל ומשיטה לה עזרה רבת מרכיבים, ככל שהיא מקיימת קשרים גם עם מדינות ערב ובייחוד עם אלה הקרויות "מתונות". לעומת זה ברית־המועצות מסייעת למדינות ערב בלבד ובהקשר זה לקיצוניות שבהן כמו סוריה. לנו עניין בכך, שהמתיחות בין המעצמות הגדולות לא תזוהה עם הצדדים בסיכסוך הישראלי־הערבי ושהתמיכה הסובייטית במדינות ערב תתמתן.

מדינות אירופה המערבית, ככל שהן קשורות למערב בדמות שונות, מקיימות יחסים במישור זה או אחר עם ברית־המועצות. זה כולל אפילו את גרמניה למרות היותה מחולקת לשתי מדינות בעלות משטרים שונים בתכלית ואוריינטציות מנוגדות. יציאת ברית־המועצות מחוץ־צדדיות עמדתה בסיכסוך שבינינו לבין העולם הערבי, אם היא אפשרית, היא יעד ראוי למדיניותה של מדינת ישראל. הכיוון מכריע כאן ולא הטכניקה, למשל ועידה בין־לאומית. אולם אם קיומה של ועידה זו הוא אמצעי למיתון עמדתה של ברית המועצות, אז יש לנו עניין בוועידה כאמצעי למטרה.

אפשר שבעניין זה האינטרס של מדינת ישראל אינו עולה בקנה אחד עם האינטרס של ארצות הברית. שיקוליה של ארצות־הברית גלובאליים, אולם גלובאלי אינו בהכרח אוניברסאלי וחלקי אינו בהכרח אנוכיי. לא קל להיות שרוי במצב שאין בו התאמה עם ארצות הברית, אולם ההכרח לא יגונה, והמצב של אירופה המערבית הוא דגם וגם נימוק למצבים של היעדר התאמה עם ארצות הברית. ומי אמר שמחר לא תסכים ארצות־הברית לכך שברית־המועצות יהיה לה חלק משפיע מוסכם גם במזרח התיכון?

בדברים כאלה יש מרכיב בולט של משאלת לב הקשורים למצבו של העם היהודי ומדינתו. וכיוון שכך מותר להיאחז בדברי השיר ולהציג את הטיעון תחת הכותרת "לו יהי". אולם יש כאן גם נסיון להאחיז את משאלת הלב בהתבוננות במצב. ד"ר קיסינג'ר נתן ביטוי לזיקתו להשקפתו של עמנואל קאנט בעניין שלום עולם. לפיכך יהיה זה מן העניין להביא מדברי קאנט ("לשלום הנצחי", תרגום עברי, תשל"ו עמ' 63) קטע שבו קאנט מדבר על רוח מסחר, שאינה יכולה לדור בכפיפה אחת עם המלחמה, שכן רוח המסחר כמוה כבקשת תועלת הדדית: "באופן זה ערב הטבע, על־ידי המיכאניזם של הנטיות האנושיות עצמן, לשלום הנצחי, אמנם מתוך בטחון שאינו מספיק לחזות באורח עיוני את עתידו של זה, אולם בכל זאת די בו מבחינה מעשית לחייבנו לפעול למען תכלית זו (שאינה תעתוע־מוח בלבד)".

אפשר שהמיכאניזם פועל. אולם אין מפלט גם מפעילות מכוונת של בני אדם המופקדים על ניווט התהליכים.

הנכה והעיר

מאת דני צדקוני

בית משפט שפסק פיצויים בסך מיליון דולר לתושב שנפגע מהתהפכות עגלת אשפה עירונית לפני 19 שנה, בהיותו ילד, הוציא את הסוגיה מהתחום המקומי והפך אותה לארצית: מי ישלם – ומאיזה [illegible]

פרשת הפיצויים בסך מיליון דולר, שבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע חייב את עיריית אשדוד לשלם לתושב העיר, משה זכאי, חורגת מגבולות העיר אשדוד. אין ספק שמשרד הפנים, מרכז השלטון המקומי, והרשויות המקומיות יצטרכו להסיק ממנה מסקנות.

לפני כ־19 שנה התהפכה עגלת־אשפה על ילד בן שמונה, משה זכאי, מאשדוד. הילד נפגע והיה לנכה. במשך שנים התגלגלה בבית־המשפט תביעתו של זכאי נגד העירייה, לקבלת פיצויים בגין התאונה. לפני חודש וחצי פסק סוף־סוף בית־המשפט, שעל העירייה לפצותו בסך מיליון דולר.

סכומים בסדר גודל כזה אינם מתגלגלים בקופות העיריות, אף לא עיריות גדולות כמו של חיפה ותל־אביב. ישאל הקורא: ומה על הביטוח? ובכן, עיריית אשדוד, ככל רשות מקומית אחרת, ביטחה את תושבי העיר כנגד סיכונים שונים. חברת הביטוח לא התכחשה לאחריותה. על־פי חוזה הביטוח עם העירייה היה עליה לשלם במקרה כזה 50,000 דולר. את הסכום הזה אמנם שילמה. תשאלה: מדוע לא מיליון? משום שכדי שתושבי העיר או באיה יהיו מבוטחים בסכומים גדולים כאלה יצטרכו העיריות לשלם מתקציבן המוגבל, ובמקרים רבים הגרעוני, פרמיות גבוהות לחברות הביטוח.

פסקדין הוא פסקדין ולא הסכם קואליציוני בין מפלגות, ועל כן יש לכבדו. העירייה עירערה על פסקדין לבג"ץ. ראש העיר אריה אזולאי פנה בבקשת עזרה אל משרד הפנים, כדי להכין בכל מקרה מקור מימון לתשלום הפיצויים. תשובת מנכ"ל המשרד אריה דרעי היתה חד־משמעית: על העירייה לממן את הפיצויים מתקציבה השוטף; אם תתקשה, הדרך פתוחה לפניה לחייב את התושבים בתוספת מיוחדת, שתהיה כלולה במסי הארנונה.

"פסקדין מכוון לעיריית אשדוד ונעשה בגין פעולותיה", כתב דרעי, "לכן הרשות המקומית אחראית לפעולותיה ולכל תוצאותיהן, ועליה לנהל את העניינים כך שיימנעו נזקים". אריה דרעי הורה איפוא לעירייה "לעשות את כל הסידורים כדי לשלם את סכום הפיצויים שהוטל עליה וזאת במועד", כדי שלא תסתבך בהוצאות נוספות בגלל העיכוב. את התשלום יש להביא לאישור המועצה כתוספת לתקציב.

תקציבה השנתי החדש של עיריית אשדוד הוא 43 מיליון שקל. זה כמה שנים אין העירייה מקבלת עוד מענקים ממשרד הפנים. תקציבה מאוזן ואינו מכיל גרעון למפרע. הפעם, ברגע האחרון, הוכנס לתקציב הסכום הנוסף, סכום הפיצויים – מיליון ושש מאות אלף שקל – מה שהפר את האיזון.

מותר לשאול כיצד היתה מתמודדת עם גזר־דין דומה רשות מקומית אחרת, שתקציבה הוא כמה מיליוני שקלים בלבד? הרי הדעת נותנת שמה שקרה לזכאי עלול לקרות גם בתחומן. מובן שאפשר לקדם את פני הרעה באמצעות ביטוחים יקרים. השאלה היא, אם אפשר להעמיס על תקציב הרשויות את תשלום הפרמיות המתחייב מכך או שיש להגדיל את מסגרת תקציבן ואת ההוצאה הלאומית על ביטוח.

מרכז השלטון המקומי יצטרך להידרש לסוגיה בעקבות המקרה הנ"ל. ראש עיריית אשדוד, אריה אזולאי, שהמקרה קרה שנים רבות לפני שנבחר לראשות העיר, אומר: "העירייה תמצה את כל הדרכים לפצות את זכאי במסגרת התקציב". את מיסי הארנונה היא העלתה השנה ב־22% ואין לה כוונה להעלותם יותר בגין המקרה. היא תנסה לפרוס את התשלומים על פני מספר שנים ולגבות השתתפות של חברת הביטוח בהוצאות המשפט. אחת הטענות שהועלו, במסגרת תביעת הפיצויים, היתה שזכאי, שהוא נגר במקצועו, אינו מסוגל למצוא עבודה. אם העירייה תנסה לקלוט אותו בעבודה במקצועו בחצי משרה. הנסיון יצליח, יקטן סכום הפיצויים שעליה לשלם לו בגין סעיף זה ב־150,000 ש"ח. גם משרד הפנים ישתתף, כך מבטיח דרעי, במימון ההוצאות.

אריה אזולאי, שהוא סגן יו"ר מרכז השלטון המקומי, יציע למרכז, בעקבות התקדים האשדודי, להקים קרן ארצית של הרשויות המקומיות ושל גורמים אחרים, שתממן את תשלום הפיצויים במקרים יוצאי־דופן, כמו המקרה של זכאי.

הלייבור עולה – הלירה יורדת

מאת טדי פרויס, לונדון

עד כה התמקדו השמרנים בשאלות ביטחון וניסו להתעלם מהבעיה האמיתית: שלושה מיליון מובטלים. הלייבור מבטיח להעלות אותה למרכז זירת הוויכוח, "ואז נראה אותם!"

המפלגות בבריטניה פתחו בינתיים רק במכות גישוש, שכמה מהן ניתחו מתחת לחגורה, בעיקר מתחת לחגורת הלייבור. יו"ר המפלגה השמרנית, נורמן טאביט, כינה את מנהיגה ניל קינוק "עריק" ו"משתמט": קינוק – הבריון המנהיג השמרני – אינו מעז להתייצב מול הציבור והעיתונות ולהשיב על שאלותיהם; הוא גם אינו מעז להתייצב מול שאיפות השמאל במפלגתו. בפני סלם מרים קינוק ידיים. בהנהגתו תצטרך בריטניה לחיות תחת הדגל האדום של הסוציאליזם ותחת הדגל הלבן של הכניעה.

נחמד? לאוזניים. יעיל? אולי. התותחים האדומים בלייבור משמשים זה כבר אמצעי בדוק להפחיד את הילדים הקטנים והגדולים בממלכה המאוחדת. המפלגה השלישית, המערך הסוציאל דמוקראטי ליבראלי, בהנהגת שני הדייווידים (אואן וסטיל) משתמשת בצבע הארגמן כדי לנגח את ידידתה משמאל. זה עתה ניפנף המערך ברשימה בת 101 "שמאלנים מסוכנים", שמכרסמים בלייבור מבפנים, בלי שקינוק וההנהגה המתונה והמיושבת יעשו משהו לסילוקם.

למען האמת, השמאלנים בבריטניה הם שמאלנים של ממש, חלקם טרוצקיסטים, לאורתודוקסים שוחרי דמוקראטיה, ולא "אדומים" על־פי גזרה מקארתי, רוני מילוא או אהרון פאפו. השמאלנים, ביניהם כמה מפעילי האיגודים המקצועיים, דחפו פועלים לשביתות מטורפות שהסתיימו בכי רע. למשל, שביתת הכורים הגדולה מלפני שנתיים, שכיוון אותה השמאלן ארתור סקארגייל, נמשכה חודשים רבים והסתיימה בסגירת מכרות רבים ובאובדן עשרות אלפי מקומות עבודה; שביתת פועלי הדפוס הוליכה לפיטורי אלפים בעיתוניו של רופרט מרדוק.

אצל המעבידים הנוקשים, הנתמכים על־ידי ממשלה נוקשה לא פחות, קצרו המיליטאנטים לא הישגים אלא כשלונות אסטראטגיים. אולי מותר להזכיר כי השמאלנים, רובם ככולם, הם אנטי־ישראלים מושבעים, כמו קן ליווינגסטון, לשעבר ראש מועצת לונדון הגדולה. משהחליט לרוץ לפרלמנט, מהל האיש במעט מים את הרעל שהתיז על ישראל (הוא גם ביקר בארץ לאחרונה), אך עודנו מפגר אחרי רק"ח באהדתו לישראל.

עד תחילת השבוע היו האיומים והגידופים שהשמיעו השמרנים, לרבות ראש הממשלה תאצ'ר, תיאורטיים. המשאלים ניבאו להם יותר מ־42 אחוזים מכלל הקולות, שיעור שמבטיח רוב מוחלט בפרלמנט, על־פי שיטת הבחירות האזורית, ההנהגה בממלכה המאוחדת. שאר הקולות אמורים להתחלק כך – פחות מ־30 אחוז ללייבור ו־25 אחוז למערך. זה נשמע מאיים מאד מבחינת ניל קינוק ומפלגתו, כי בבחירות ב־1983 הם גרפו 36 אחוז מקולות המצביעים. אם תתממש הירידה החזויה בשיעור המצביעים בעדם, עלול מספר מושביהם בבית הנבחרים להצטמצם בכחצי – מפלה קשה. היו משאלים שאף היקנו את המקום השני למערך והורידו את הלייבור למקום של מכבי ת"א ובית"ר נתניה במשולב – המקום השלישי האחרון. אם תחזית זו תתאמת, תהיה זו שקיעתה של מפלגתם של אטלי וגייטסקל. כך היו פני הדברים עד יום שלישי האחרון.

ביום שלישי האחרון הורו המשאלים למיניהם על מפנה לטובת מפלגת הלייבור. אחוז המצביעים בעדה אמור, על־פי משאלים אלה, לעלות עד 35, בדומה לשיעור ב־1983. אמנם המפנה בא בעיקר על חשבון המערך ולא כל־כך על חשבון מפלגת השלטון, אך התחזית החדשה הספיקה כדי להוריד את שער הליש"ט בשלושה סנט לדולר ולעורר חששות בבורסה. ברחוב וולוורת 150 בדרום לונדון, מטה הבחירות של הלייבור, ניסו להפגין קור־רוח, כאילו הבשורה הטובה מובנת מאליה: השמרנים הם באמת חבורה אטומת־לב השוכחת את הפרט, העם באמת רוצה שינוי אחרי שמונה שנות תאצ'ריזם ("זו השקפת עולם, לא מדיניות גרידא", דברי פעיל במטה הלייבור). "ניהלנו תעמולה מרוסנת אך אפקטיבית מאד, שהיתה מובנת לכל נפש", הסביר אותו פעיל.

כשהם יושבים מתחת לדיוקן מצוייר של

מנהיג הלייבור ניל קינוק במסע בחירות – צילום א.פ.

קלימנט אטלי, מציינים אנשי מטה הבחירות כי התנופה, כפי שהיא משתקפת בסקרים האחרונים, עדיין אינה מבטאת את מלוא יתרונם. באזורי הבחירה השוליים, שם היה יתרון השמרנים קל בלבד, דווקא בהם חל השינוי שהסתמן לאחרונה. כלומר, גם אם באחוזי מצביעים המפנה היה קטן יחסית, הרי בתרגום למספר מושבים בפארלמנט, הוא גדול מאד ואזורי בחירה רבים עתידים ליפול בידי מפלגתם. רק עתה – הם אומרים – תתחיל מערכת הבחירות האמיתית, והם יחשפו בה את פרצופם האמיתי של תאצ'ר ואנשיה.

עד כה עמלו השמרנים לדחוף למרכז הזירה שאלות של מדיניות בטחון, טילים ונשק גרעיני, וניסו להתעלם מהבעיה האמיתית של בריטניה בשנות ה־80: האבטלה ההמונית, המתבטאת בשלושה מיליון מחוסרי עבודה, הנמקים ברחובות ומתנוונים מבחינה רוחנית־מוסרית. "עד לבחירות", כך במטה הלייבור, "נעלה לזירה את הקיצוצים בחינוך ובבריאות ואת האבטלה, ואז נראה אותם".

לא אמצע אלא ייחוד

מאת מאיר בראלי

יש נושא אחד המוכיח שהמקסימליזם בתנועת העבודה אינו "באמצע, בין" אלא דרך שונה מעיקרה, וזה שלילת דיכויה של האוכלוסיה הערבית

העמדה המדינית האקטיביסטית המקסימליסטית בתנועת העבודה אינה עמדת ביניים, בין זו של הליכוד והתחיה לזו של חסידי הנסיגות שבתנועת העבודה. זו עמדה שונה. אין לה חלק ונחלה בתפיסה המשיחית השכתאית של חלק ניכר מגוש אמונים ואין זו תפיסה של תשכח ימיני אם אשכחך שמאל הקו הירוק; ומצד שני [illegible] חלקי ארץ־ישראל, שנכבשו אחרי מלחמת הקוממיות במלחמת ששת הימים. אין לבעלי התפיסה הזאת חלק ונחלה ברגשות האשמה של חסידי הנסיגות, כאילו עשינו עוול כשבמהלך ההתגוננות ב־1967 עברנו את הגבול הישן, תקפנו את המתנכלים לנו והגענו עד הירדן, שחררנו את הארץ ותוך כדי כך כפינו את שלטוננו על אוכלוסיה שאינה רוצה בנו. אכן, היא אינה רוצה בנו משני עבריו של הקו הירוק.

עמדה זו אינה עמדת ביניים, לא "אמצע הדרך" – זו תפיסה מדינית ריאליסטית, היודעת לא רק למה הערבים לא יסכימו, אלא גם למה אסור ליהודים להסכים. ההבדל בין מקסימליזם ציוני בתנועת העבודה מזה והימין מזה הודגם יפה בתום מלחמת ששת הימים. כשהיה ברור לפחות לרובנו המכריע, שמלחמת ששת הימים היא תוצאה של תוקפנות ערבית – וזו האמת, כמובן – טענו שני אלופים, כיום שרים בקבינט, בשני חלקיו, שמלחמת ששת הימים היתה פרי כמיהתנו לשלוט בארץ מולדתנו. האלופים היו עזר וייצמן (לפני המהפך בדעותיו ובזיקתו המפלגתית) ואריאל שרון (אחרי המהפך בזיקתו המפלגתית). כאשר משה דיין אמר "חזרנו אל ערש תרבותנו" נאמרו הדברים מתוך לבו של העם, אולם כששני האלופים הנזכרים אמרו שלשם כך יצאנו למלחמת ששת הימים, הרגשנו אי־נוחות, מפני שזה היה שקר מזיק, כיוון שרק בזכות היותה מלחמת מגן יש לנו סיכוי להחזיק במה שהשגנו במלחמת ששת הימים, בהרי יהודה ואפרים.

שני האלופים של אז ואתם "חירות" של אז וה"ליכוד" ו"התחיה" של היום יכולים היו לחשוב את עצמם לקיצוניים שבקיצוניים בתביעה ל"ארץ ישראל השלמה" – עמדותיהם וגישותיהם תפיסתם והבנתם, אין בהם כדי להבטיח שמירה על הפירות הטריטוריאליים של מלחמת ששת הימים.

יש נושא אחד, שמרבים לדבר בו באחרונה ושמוכיח טוב יותר מכל נושא אחר שהמקסימליזם בתנועת העבודה אינו "באמצע", אלא דרך שונה מעיקרה. הנושא הוא דיכוי והתעללות באוכלוסיה הכבושה. אמרנו: הארץ משוחררת, האוכלוסיה כבושה.

חסידי הנסיגות וכמוהם רובו הגדול של הימין בארץ מאמינים שאין דרך אחרת לשלוט באוכלוסיה הערבית שמעבר לקו הירוק, אלא דרך הדיכוי, ההתעללות והברוטליות. אין ברירה – הם אומרים, ומסיקים מסקנות מנוגדות. אלה מקבלים את דין ההתעללות ואומרים שהדבר הכרחי והכרח הרי לא יגונה, ואלה תובעים פינוי ויהי מה, כדי שלא תסתאב החברה היהודית. הם יודעים שבארצות ערב יש התעללויות, דיכוי וכל היתר, אבל שם אנחנו איננו אשמים וזה העיקר.

המקסימליסטים בתנועת־העבודה משוכנעים כי שקר הדבר. אין שום צורך בברוטליות בהתבהמות ובהתעללות. יתר על כן, כל אלה מזיקים לשליטה יהודית, אף משניאים את השלטון היהודי. נחוצה יד ברזל נגד הטרור – אבל אך ורק נגדו. נחוץ ליצור הבדל ברור בין יחסו של השלטון אל ערבים שלווים ויחסו אל מחבלים ורוצחים. טרור שלטוני אינו מבחין, אינו משקיט את הארץ. להפך, הוא מבטל מוטיבציה להימנע מרצחנות וחבלה. בשנים הראשונות לשליטתנו באיזור נהגנו כך, פחות או יותר. המצב נשתנה לרעה אחר־כך.

הוויכוח הזה הוא בעצם המשך לויכוח ישן נושן, משנות השלושים. מה היתה ה"הבלגה"? קורות העתים סולפו ועוותו – לפעמים באי־ידיעה ולפעמים בזדון. ארגון ההגנה העברית פעל פעולה יזומה לגילוי חוליות של מחבלים (אז קראו להם אנשי כנופיות) ותפשו אותם במקומות המחבוא שלהם, ארב להם בדרכים שהם היו אמורים לעבור בהן ופעל נגדם ונגדם בלבד. אצ"ל לא עסק בכל הפעולות הקשות האלה, חסרות התהילה (רובן היו עלומות, שיתרונן היחיד היה יעילותן). אצ"ל "שבר את ההבלגה", בהטילו פצצות אל המון ערבי שלו, בשוק בחיפה ובשוק ביפו. שם לא היו אנשי כנופיות. הללו היו בהרים. בפעולות אצ"ל נפגעו רק ערבים שעשו מה שרצינו שיעשו – שיעסקו בחיי היומיום שלהם. הכינוי "הבלגה" היה מצויין כלפי חוץ, הביא ליישוב העברי יוקרה רבה ותדמית מצויינת בעולם, שהיינו זקוקים לו עוד יותר משאנו זקוקים לו אף היום.

(המשך בעמ' 8)

פצצת זמן בדימונה

מאת אמיר רוזנבליט

במרוצת השנים נולד בארץ דור חדש של כושים עבריים, מאות ילדים ובני נוער דוברי עברית, שאינם מכירים את ארה"ב. מספר בני הכת מגיע ל־2000 ואולי ל־3000 נפש. הם עצמם מעדיפים שתיקה בעניין זה, כבכל ענייניהם האחרים, והמתח ביניהם לבין סביבתם אינו פוחת אלא גואה

ימים עצובים עוברים על חברי כת הכושים העבריים בנגב. בגלל האיסור המפורש להעסיק אנשים שאינם אזרחי המדינה הם חיים בצל חרפת רעב. אם לא די בכך, בלי הרף נשמעים דיבורים על תוכנית לגרש את חברי הכת מן הארץ. לא כך חזה בן־עמי קארטר, מנהיג הכת, את עתיד צאן מרעיתו. זה 18 שנה הוא חולם על ישוב קהילתי או על כפר חקלאי בנגב, שבו יוכלו הוא וחבריו להגשים את חלומם – ייסוד ממלכת כושים עבריים בארץ.

לפני כשבע שנים נראה, שמטרה זו היא בת השג: חבר הכנסת לשעבר מהמפד"ל דוד גלאס עמד בראש ועדה פארלמנטרית, שמונתה לחקור את מצבם של הכושים העבריים. חצי שנה חקרו חברי הוועדה את כל הגורמים המעורבים ולבסוף פירסמו דו"ח עב כרס. השורה התחתונה באותו דו"ח דיברה על הצורך לפתור את בעייתם של בני הכת באמצעות הקמת ישוב קהילתי בנגב, שיהיה אמנם נתון לפיקוח המוסדות המיישבים, אך יעניק מידה מסויימת של אוטונומיה לבני הכת.

קארטר וחבריו לצמרת הכת קיבלו בשמחה את עיקרי הדו"ח וציפו ליישומם המהיר, אולם היתה זו ציפיית שווא: בלחץ גורמים פוליטיים וציבוריים (ובראשם הגוף הציבורי שקם בעיקר למען החזרת הכושים העבריים לארה"ב), קמה אופוזיציה רחבה לדו"ח גלאס. שר הפנים דאז, יוסף בורג, שהוקים בימי כהונתו עשרות ועדות, הוליס בשלב מסויים לגנוז את הדו"ח הבעייתי. מאז לא שב איש לדון בממצאיו.

חלפו השנים ובעיית הכושים העבריים שקעה בתודעת הציבור. מפעם לפעם עוררו אותה כותרות בעתונים, שדיווחו על תקריות מקומיות בין הכושים לתושבים בדימונה ובערד, שלא רצו לגור בקרבתם. בתוך כך התריפו גם בעיות המנהיגות של קארטר בתוך הכת עצמה. אחדים מחברי הכת – וביניהם מהמקורבים ביותר לבן־עמי קארטר – מרדו בו. בשלב מסויים פרשו מהכת ונאבקו במי שהיה מנהיגם הנערץ. רוב "פורשי הכת" נמצאים היום בארה"ב. לאחר שפרשו מהכת שיתפו פעולה עם המשטרה ועם שלטונות ההגירה, והדליפו לעתונות סיפורים מחיי הכת, שלא הוסיפו בריאות למנהיג הכל־יכול. בסופו של דבר גילו רובם, כי גם חייהם אינם חיים מחוץ לכנפיו המגוננות של בן־עמי קארטר. מדינת ישראל התייחסה גם אליהם כאל זרים לא רצויים. הם התקשו למצוא עבודה, לא ניתן להם לעבור גיור, ורובם הותירו מאחוריהם, בתוך מסגרת הכת, נשים וילדים. הבדידות והמחסור הכריעו אותם והם חזרו לארץ האפשרויות הבלתי־מוגבלות, שכל־כך שנאו אותה והרבו להשמיצה.

בן־עמי קארטר המשיך, בעקשנות ובהתמדה, לנהל את חיי הקהילה שלו, הרחק ככל האפשר מעיניהם החקרניות של עתונאים לא־אוהדים וסתם זרים. המשטרה, משרד הפנים, שגרירות ארה"ב בישראל – כל אלה יודעים מעט מאוד על מה שבאמת מתרחש בתוך הגוף הסגור והמיסטי הזה. בינתיים נולד בארץ דור חדש של חברי הכת, מאות במספר. הם חיים בדימונה, בערד, במצפה־רמון ובריכוזים קטנים ברחבי הארץ, דוברים עברית ואינם מכירים את ארה"ב, לבד ממה שמחנכיהם בכת מטיפים להם. היום אומרים אנשי משרד הפנים את מספר חברי הכת ב־2000 עד 3000 נפש. אנשי הכת עצמם מעדיפים לשמור בעניין זה על שתיקה. כל השנים הללו המשיכו אנשי הכת בארה"ב לנסות להסתנן לארץ בכל דרך אפשרית. מעריכים כי מספרם של חברי הכת בארה"ב מגיע ל־30,000. רבים מהם מצוים, וכנראה גם מעוניינים, להצטרף לחבריהם בדימונה. שיטות החדירה לארץ הן רבות ומגוונות: אחדים מתחזים לצליינים שחורים, הבאים לבקר מקומות קדושים בישראל; אחרים נכנסים כסתם תיירים, ויש הבאים דרך מסוף הגבול ברפיח או דרך גשרי הירדן. שלטונות ההגירה עושים מאמצים ניכרים למנוע הסתננויות כאלה, אולם אין זו משימה קלה.

חברי הוועד לגירוש הכושים העבריים מהארץ חידשו באחרונה את פעילותם. עמית קרני, דוד מימון ואלקנה אייזנברג, מראשי הוועד, הודיעו כי הם מתכננים שורה ארוכה של צעדי מחאה שיזרזו את הגירוש. "שהותם בארץ אינה חוקית. הם אינם אזרחי המדינה, הממשלה חייבת לפתור את הבעיה על־ידי גירושם", אומר עמית קרני. "אין לנו שום דבר נגדם כבני־אדם: אנו נגדם ככת מגובשת, אנטישמית, ששמה לה למטרה לכבוש את הארץ ולסלק אותנו מכאן. למדנו זאת מפרסומים פנימיים שלהם ומחומר הלימודים שהם מעבירים בבתי־הספר של הכת". חברי הוועד נפגשו לפני כחודש עם ממלא מקום שר הפנים, רוני מילוא. הם הציגו לפניו את עמדתם ואישרו את טענותיהם במסמכים המצויים ברשותם.

ראשי הכת בדימונה אינם מגיבים בינתיים על ההתארגנות המחודשת נגדם. אדרבא, מנהיג הכת אפילו מגלה אופטימיות זהירה לגבי עתידה של הכת בארץ. "בתקופה האחרונה", אומר קארטר, "אני רואה אור בקצה המנהרה. זאת אחרי מאבק קשה שניהלנו לפני כשנה, לאחר גירושם של 46 מחברי הכת, שהורשעו בשהייה בלתי־חוקית בארץ. אני מרגיש שיש יותר פתיחות מצד השלטונות. אף הגיעו אלי שמועות, שאושרו על־ידי פקיד בשגרירות האמריקאית בישראל, שכל חברי הכת שאין להם עבר פלילי יורשו לקבל אזרחות ישראלית".

עוד סימן לפתיחות רואה קארטר בביקור שערך לאחרונה אצל אנשי הכת הקונסול הכללי של ארה"ב בארץ ונציג ארגון הקונגרס היהודי האמריקאי בישראל, דוד קליימן. "אני מקווה שיעזרו לנו גם כלכלית ובעיקר פוליטית", אומר קארטר. "במציאות הקיימת, כשבני הכת משוללי כל זכויות בארץ, איני רואה כל פתרון. הבעיה שלנו נובעת מאטימות ודתית. אין עם מי לדבר. האנשים בארץ פוחדים משחורים, פוחדים שנתרבה".

אין לדעת כיצד יתפתחו הדברים בעתיד. לפי שעה המתיחות בין אנשי הכת לבין שכניהם והשלטונות שרירה וקיימת. 18 שנה מתגוררת בישראל קהילה שלמה, ללא מעמד חוקי כלשהו. אי־אפשר עוד להוסיף לטאטא את הבעיה מתחת לשטיח. על מדינת ישראל להכריע בנושא זה, לכאן או לכאן. אם לא כן, תצוץ הבעיה בעתיד בכל חומרתה והדיה יישמעו בחברה הישראלית ובעולם כולו.

هكذا من الأهل

• אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

צניחה חופשית

משלחת המפלגה הליברלית מבלגיה בראשות סגן ראש הממשלה היהודי ז'אן גול סיירה בסוף השבוע בצפון והתארחה בכפר בלום. אתמול נפגשו חברי המשלחת עם הנשיא הרצוג. לגול אין זה הביקור הראשון בישראל וגם בתו לא שכחה עדיין את הבלינצ'ס שאכלה לפני שנתיים במלון לרום־ירושלים, בו מתאכסנת המשלחת. גול נאלץ לקצר את ביקורו בישראל לאחר שנקרא לחזור לבלגיה בדחיפות. אחד מחברי המשלחת שרל פוסוויק (63), חבר הפרלמנט ובעבר שר ההגנה הבלגי, ביקש לצנוח בעת שהותו בישראל. אתמול ארגנו לו השלטונות צניחה באחד הבסיסים ובסיומה קיבל כנפי צניחה ותעודה ואת מארחיו הזמין לצנוח בבלגיה.
ירום לוי

בתיאבון

מיילס דייויס, נגן הג'ז הנודע המתארח בארץ במסגרת פסטיבל ישראל, הספיק כבר לגלות את ההנאות הקטנות של תל־אביב. בתמונה, בסעודה בזוהר־התנ"ך.

מודה אני

חבר קונגרס אמריקאי שני, הדמוקרט בארני פרנק ממדינת מאסאצ'וסטס, הודה כי הוא הומוסכסואל, בראיון שפורסם בשבת בעתון „בוסטון גלוב". ב־1983 הודה חבר דמוקרטי אחר ממדינה זו, ג'רי סטאדס, כי הוא הומוסכסואל, לאחר שפורסמו גילויים על קשריו עם עובד צעיר בבית הנבחרים. „אם אתם שואלים אותי: האם אתה הומוסכסואל, התשובה היא כן" – אמר פרנק – „תשובה שלילית על שאלה זו תעורר את הרושם שיש לי משהו להסתיר, ואין לי מה להסתיר". חבר בית הנבחרים בן ה־47 אישר, כי הפרשה האחרונה של גארי הארט ומותו של חבר בית הנבחרים סטיוארט מאקיני בחודש שעבר כתוצאה ממחלת האיידס, השפיעו על החלטתו לפרסם את נטייתו ההומוסכסואלית. עמיתיו של פרנק אמרו כי לא הופתעו מההצהרה והוסיפו כי אין הם סבורים שהגילוי ישים קץ לקריירה הפוליטית שלו.

קהל רב, שכלל גם את שגרירי יפן, צרפת וספרד ונשותיהם, הריע בקול וברגליים לרקדנית הפלמנקו דליה לאו (משמאל), לתזמורת ולזמר הצועני שהובאו במיוחד מספרד כדי ללוות אותה. במהלך המופע קמו חברי התזמורת ממקומותיהם וירדו אל הקהל. *מה שיצא לנו מכל ההתלהבות ההדדית* היא הבטחה של הספרדים לחזור עוד השנה לקונצרט פלמנקו ענק בחסות עיריית תל־אביב, שייערך בגן הפסגה ביפו ויקרא „מחווה לפלמנקו".

32 במספר

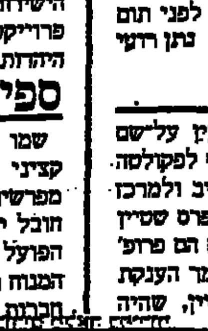

חבר הכנסת שבח וייס (מערך) (בתמונה), המחזיק בשיא בין חברי הכנסת בכתיבת ספרי־עיון (32), הוציא בימים אלה ספר חדש הנושא את השם „המשיח לא בא...". זהו ספרו הראשון בנושא שואה וזאת למרות שהוא נמנה על ניצולי השואה ונחשב למומחה בתחום עליית הנאצים לשלטון ותקופת הרייך. הספר, בהוצאת „רנסנס" חיפה, מבוסס בעיקר על התנסויות אישיות, ובו התייחסות למשפט דמיאניוק. כפי הידוע זו התייחסות הראשונה למשפט מן הדיכס האישי, ואת עוד לפני תום המשפט.
נתן רועי

עין בעין

שני חוקרים מן המכון לחקר העין על־שם מוריס וגבריאלה גולדשלגר, המשותף לפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר באונ' תל־אביב ולמרכז הרפואי ע"ש שיבא, קיבלו אמש את פרס שפיין על חידושים ברפואת עיניים. השניים הם פרופ' אורי יגון וד"ר נחום לנדשמן. במעמד הענקת הפרס על שם פרופ' ריכרד שפיין, שהיה מחלוצי רפואת העיניים בארץ, הירצה פרופ' ביורן סנגרות מהמרכז הרפואי קרולינסקה בשטוקהולם וחבר ועדת פרס נובל לרפואה. פרופ' סנגרות התמחה ברפואת עיניים תעסוקתית ובסיכוני קרינה, והרצאתו בטקס היתה על „בריאות עיניים בעבודה ומחלות עיניים תעסוקתיות".

אביב הגיע

כמאה מנהיגות יהודיות צעירות של ויצ"ו מרחבי תבל מבלות השבוע בארץ, במסגרת סמינר אביב. הסמינר נערך מדי שנה בתאריך הקרוב ליום ירושלים והוא מביא ארצה נשים בגילאי 25־45, ממדינות בהן יש פדרציות ויצ"ו. בזמן הסמינר נערכים סיורים במוסדות ויצ"ו ובאתרים חשובים בארץ וכן סדנאות בנושאים הקשורים לעבודת הארגון בתפוצות, חינוך, עלייה, ארגון כספים וכו'. רוב המנהיגות הצעירות כיום בגולה הן בוגרות סמינר אביב. כיום יש דרישה גדולה להשתתף בסמינר, אליו מגיעות בעיקר נשים עובדות ובעלות משפחה. הנפגשות כאן גם עם קבוצות דור המשך של ויצ"ו ישראל, חברות הנהלה וכו'. התוצאות הישירות הן הגברת העלייה וגם ביסוס הקמת פרוייקטים של ויצ"ו בישראל, הנתמכים ע"י היהדות הצעירה בתפוצות.

ספינת אדם

שמו של אדם צ'יז'יק המנוח, מזכיר ארגון קציני ים לשעבר, הונצח שלשום על סירת מפרשים אשר נבנתה על־ידי חברו לאיגוד, רב חובל ישעיהו גרומר. הסירה נמסרה לקבוצת הפועל נהריה, בטקס שנערך בנוכחות רעיית המנוח רחל, ילדיו, חבריו מקרב יורדי ים, נציגי חברות הספנות, מרכזת פועלי נהריה ועיריית נהריה. צ'יז'יק מת בדצמבר 1981, כהיותו בתפקיד בפורטוגל. הוא ייצג בכבוד את הימאים הישראלים בארגון עובדי התובלה הבין־לאומית שם התנגש לא פעם עם נציגי ארצות ערב וידו היתה על העליונה.

הרב חובל גרומר בנה את הסירה שבעה חודשים לפי תוכנית של רב חובל חנניה פרי"ן, גם הוא חבר של המנוח. חברות הספנות ואנשים פרטיים תרמו 11,000 דולר לבניית הסירה וציודה.
יוסף מיכלסקי

ביקור בכפר

בסוף השבוע ביקר ממלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס (בתמונה) בכפר קאסם. פרס הגיע לביתו של ראש המועצה עבדול רחים, ולראשונה במיגזר הערבי ניתנה אזרחות כבוד ומפתח הישוב לאישיות בכירה. בראשית דבריו אמר פרס בבדיחותא כי הנביא מוחמד שצפה את החיים המודרניים הבריז על חודש ריאטה, וקרא לו חודש רמאדאן. בהמשך ציין שקבלת אזרחות הכבוד הפתיעה אותו לחלוטין והביע את הערכתו העמוקה למארחיו. בתשובה לשאלה אמר שר־החוץ כי המחווה מעידה על הערכתם של מארחיו לו ולרוח היוזמה המדינית שלו. פרס התקבל בהתלהבות ובאהדה בכפר קאסם.

חם בטבריה

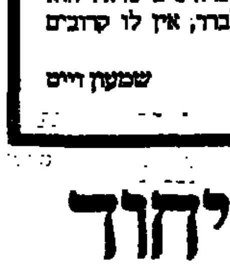

נשיא הונדורס, חוזה אסקונה (בתמונה) ופמלייתו הגדולה הכוללת גם את שר החוץ ורמטכ"ל הצבא, ביקרו שלשום בטבריה והעלו על ספינת טיולים לשיט וארוחת דגים בכנרת. בספינה „קטאמראן" של חוף „לידו" בטבריה שטו לכפר נחום. הנשיא, בלבוש קל ובכובע מצחיה מקומי, לא הסתיר את התפעלותו מנופי הכנרת ומ...החום באזור. תוך כדי השיט, גילה התעניינות רבה ברמב"ם, הקבור בטבריה. אנשי טבריה שאירחו את הנשיא ומלוויו, הכינו שיעורי בית וידעו על פרט ביוגרפי זה של הנשיא האורח מבעוד זמן. לפיכך הכינו מגילת קלף מיוחדת ועליה נכתבו תולדות חייו של הרמב"ם, ציוריו וחתימת ידו וזו הוגשה לנשיא מהונדורס. אגב, שגריר הונדורס בישראל הוא יהודי, אך ככל שהצליח לברר, אין לו קרובים בטבריה...
שמעון וייס

מכתבים למערכת דבר

בית־אורן – סיפור עצוב

לאחר למעלה מ־23 שנות חיים בקיבוץ, חלפו כבר כ־30 שנה שהייתי מחוצה לו. אני שוב איני חי בקיבוץ, אבל הקיבוץ עדיין חי בתוכי וכך יהיה כבר בוודאי עד סוף ימי. יש לי עדיין חברים רבים בקיבוצים השונים, שעם חלקם עברתי דרך ארוכה או קצרה ביותר, כגון תל־יוסף ובית־השיטה, בארי וכברי, רמת־הכובש ואפק ובין אלה גם בית־אורן. עם קבוצה גדולה של חברי קיבוץ מעגן הייתי יחד בפלוגה המקובצת של הקה"מ בסדום ואלה בבניהם שנשארו לאחר הפילוג נאמנים לקה"מ, עברו והתאחדו עם החברים בבית־אורן כדי לחזק.

אני תוהה מה קורה להם עכשיו וכיצד הם חשים. מכל הסיפורים העצובים של התנועה הקיבוצית בשנים האחרונות (הבורסה ובלאס וריגר־פישמן ורב־החובל שהשליך נוסע סמוי לים), פרשת בית־אורן היא העצובה ביותר לדעתי וממש מדכא היה לקרוא ב„קיבוץ" וב„דבר" את דבריו של שמעון מלה, אותו אני מכיר יפה, שבגיל 72 ולאחר 48 שנות חיים בבית־אורן מועמד להרחקה ממנו...

לא, חברי הטובים בתק"מ. חישבו מחדש יפה יפה מה יש לעשות ובעיקר מה אסור לעשות כדי לפתור את מצוקתו של בית־אורן ובפרט כאשר גם נציג צעירי בית־אורן אמר בתוכנית „ערב חדש" בטלוויזיה כי הרחקת הוותיקים (הזקנים) לא תפתור את בעיית בית־אורן.

א. סדומי
חולון

על שכר הלימוד באוניברסיטאות

בכל הנושא הזה של שכר הלימוד באוניברסיטאות בולטות שתי הופעות מהכיוונות ביותר. האחת – בין כל הטענות, התלונות והמחאות שנסכבות בכלי התקשורת, בהפגנות וכו' שמופנות אהדדי, אלה כנגד אלה: סטודנטים, אוניברסיטאות, ממשלה, שר האוצר, שר החינוך וכו' אין נשמעת אף ציפה של טענה או תלונה נגד הכי־כבד האוניברסיטאי עצמו. דומה, כאילו ברית עלומה כרותה בין כל הגורמים הנ"ל, שלא לנגוע בהם, בחינת „אל תגעו במשיחי".

אך הנה קרה דבר, והיה זה מפתיע ביותר, אילו לא קרה. נפרצה פרצה בגדר השתיקה המוסכמת הזו. פרופ' עמנואל פרגון, שהוא כפי שהוא מעיד על עצמו בן „הסגל האקדמי של האוניברסיטה העברית שענייני ההשכלה הגבוהה קרובים ללבו" במכתב ל„דבר" (21.5.87) מגלה, את מה שהיה ידוע, כי „בשעה שמעלים את שכר הלימוד לכלל התלמידים, נהנים בני משפחתם של עובדי האוניברסיטאות מפטור מלא, וזאת באופן הדדי בכל המוסדות בארץ".

תופעה זו מוגדרת על־ידי בעל המכתב כ„חמורה וכנורמה פסולה". כל הכבוד לפרופסור שהעז ואף הציע „לבטל מייד את הפטור הפסול הזה ואת הסכומים הנכבדים שייחסכו יש להקדיש להקלת הנטל הכבד הרובץ על הסטודנט המצוי". הוא מוסיף ואומר לנו: „צאו וחשבו איזו תוספת שכר חינם מקבל עובד שכמה מבני משפחתו לומדים באוניברסיטאות השונות בארץ. האם זה סביר במצב הנוכחי?"

אך תופעה חמורה זו אין היא היחידה במיסמסר האוניברסיטאי. מבקר המדינה בדו"ח שלו על האוניברסיטאות גילה עוד שכאלה, שאילו נמנעו היו בוודאי תורמות הרבה להקלת המצוקה הכספית של האוניברסיטאות.

ועוד תופעה: בביטאון הקיבוץ הארצי „השבוע" (7.5.87) אנו קוראים: „הקו שהוצע על־ידי נציגי מפ"ם – הקבה"א בנושא שכר הלימוד אומץ על־ידי ההתאחדות (כמסתבר – התאחדות הסטודנטים): 1. מאבק ללא פשרות על שכר לימוד שנתי בסך 800$. 2. הנהגת שכר לימוד מודרג, כך שבעל יכולת ישלם יותר והחלש פחות, כשוועדה ציבורית משקללת את הקריטריונים וקובעת סדרי עדיפויות לפי מצב סוציו־אקונומי ומשפחתי של הסטודנט וכן מקצועות נדרשים למדינה וכו'".

ובכן, קיימת החלטה גם בהתאחדות הסטודנטים הארצית, גם בארגון הסטודנטים של מפ"ם שהוא כמוגדר בביטאון „כוח מוביל", על תביעה לשכר לימוד מודרג – אז איפה הם בכל הנושא הזה את הקול הזה לשכר לימוד מודרג – כלל לא שומעים?! האין זו תביעה צודקת שראויה להישמע ברמה?

אריה סגולי
אפק

מושגים „מיושנים" כאלה

הפרופ' זאב שטרנהל הוא פרופ' למדעי המדינה, והוא גם חבר בפלגת „העבודה" במחוז ירושלים. בכתבה על דמותו של הסטודנט הישראלי ב־87 אומר הפרופ' בין השאר: „סטודנט צריך לרצות לירוק בפרצוף של הוריו... הייתי מצפה שלא יקבלו את הרצון הזה של הוריהם והמחנכים אלא „יבעטו בהם".

כך – לירוק, לבעוט, אלו העצות ה„חינוכיות" ה„מדעיות" שיועץ הפרופ' לסטודנטים שלנו. „כבד את אביך ואת אמך", ודרך־ארץ, כבוד ותודה להורים שהולידו, יגעו, עמלו וטרחו כל ימיהם יומיים בגידול בניהם עד שבגרו ועמדו על דעתם – לא, אין הפרופ' מכיר במושגים „מיושנים" כאלה. זוהי תרבות־הזקנים, שאבד סברה ובטל קורבנה.

מעניין מאוד לדעת, אם במסגרת ה„קידמה" ה„תרבותית" שמציע המומחה הנ"ל לסטודנטים שלנו – הוא מוכן ומזומן שאף בניו ירקו בפרצופו ויבעטו בערכים שהנחיל להם, יבוזוהו וילעגו לו ולעולמו הרוחני?

חז"ל מתארים מצב זה בעקבתא דמשיחא, שאז „נערים פני זקנים ילבינו, זקנים יעמדו מפני קטנים... פני הדור כפני הכלב". מיהו הכלב כאן אינני יודע, אך ברור שאין הפרופ' למדעי המדינה – יודע דרך־ארץ מה דינה. ואת זה – אין לומדים באוניברסיטה, אלא בתורה.

חיים נקר
בת ים

גירושין נוסח עמוס עוז

עמוס עוז קורא ל„גירושין וחלוקת רכוש" עם אש"ף. שאלתי לעמוס עוז היא: מדוע חייבת ישראל להתגרש ולחלק רכוש פעמיים? ב־1948 נקבע על־ידי האו"ם שהארץ תחולק בין העם היהודי והפלסטינאי. הערבים דחו זאת וניסו להשתלט על כל הרכוש על־ידי זריקת היהודים לים. במקביל, הם גרמו לבריחת יהודי מדינות ערב תוך החרמת רכושם.

ב־1967 ניסו ללא הצלחה שוב להשתלט על כל הרכוש על־ידי הערבת ישראל במלחמה. לפי האמנה הפלסטינאית, ה„גירושין" יסתיימו רק עם היעלמות ישראל ממפת המזרח התיכון.

ישראל אינה חייבת איפוא דבר לאש"ף החותר להקמת מדינה פלסטינאית שנה על זו הקיימת כבר הקרויה „ירדן", אשר תשמש קרש קפיצה לחיסול ישראל.

מיכאל כ[illegible]

ה„לביא" והריפורמה במס הכנסה

אין באפשרותי לשנות את הריפורמה במס ההכנסה המיטיבה עם בעלי הון ובעלי הכנסות גבוהות, המפלה את רוב אזרחי המדינה, כאשר „בחורי העם" עושים מה שעולה על דעתם בשמנו. לדעתי, כאשר ייצור ה„לביא" עומד בסכנה רצוי לשנות את הסבות הריפורמה במידת־מה ולהקטין את ההכנסה הפנויה של הקבוצות החזקות ואת ההפרש יש להעביר לקרן מיוחדת לייצור ה„לביא", אם אמנם יש צורך בייצורו מבחינה כלכלית ובטחון המדינה.

אם בכל זאת „המיטיבים" (שר האוצר והמתכוננים לבחירות מוקדמות) רוצים להמשיך בדרכם בחלוקת הטבות, הרי עבור הסכומים שיילקחו אפשר למכור תעודות־מלווה או אגרות־חוב מיוחדות ועל־ידי צעד כזה, ניתן להתגבר על הקושי התקציבי של משרד הביטחון. כמו כן ניתן לחסוך הרבה כסף על־ידי ייעול, עבודות במשמרות וצמצום הבזבוז.

יהודה איזנשטרק
ירושלים

תלוי על איזה קודקוד מכים

בכתבו של עודד כהן כ־8.4.87 קטן בהיקפו אולם גדול בחוסר הידע שבו. קודם לכל, השיר „האביתי" בו מדבר ע.ב. מספר על מסעה של ליווניה „אדומה" לעבר האוקיינוס השקט בבלהבת האודים ברוסיה.

מה ששרו בשנות השלושים אליבא דע.ב. זהו שיבוש של קטע קטן מהפואמה „שנים עשר" של אלכסנדר בלוק. „לודת" על החבר צור על סמך שורות בודדות זהו „דנוביזם" מובהק. כשהצבא האדום ייכנס לאיזור יתכן („הפוליטרוקים" כע.ב. ישתלבו בו יפה.

ובכלל מה שווה צבא אשר אינו „מכה קודקוד"? *לשם מה צבא קיים?* תלוי רק על איזה קודקוד מכים.

אפרים אפרתי
תל־אביב

עודד כהן משיב: מי שיקרא את הפואמה „שנים עשר" מאת אלכסנדר בלוק (תרגום אברהם שלונסקי, הוצאת ספרית פועלים) ימצא חרוזים הרבה יותר נוראים מהבית הזה ולמשל, „ורעונין אפצח, אפצח... בסכין ארצח, ארצח...")

אם צה"ל היה הולך עם סיסמאות כאלה לקרב – לא היה נשאר בו אפילו איש שמאל אחד...

5 שנים לקרב על הבופור

הבופור נכבש ב־6 ביוני 1982, ביום הראשון למלחמת לבנון. צה"ל באמצעות סיירת גולני ביצע את הבלתי־אפשרי – בפעם הראשונה בהיסטוריה נכבש המבצר במבצע צבאי. אבל – לשם מה?!

מסתבר, שההוכבות שונו ויצאה פקודה לבטל את כיבוש הבופור – *אלא שזו לא הגיע לאוזני מי שחייב היה לדעת...*

הבופור בידינו, אז אפשר לחוש במסוק ולהצטלם על פיסגת ההר, להתפעל מ„האוויר הצח" ולהודיע לאומה ש„כבשנו את המבצר" – וללא נפגעים...

איך זה קרה שמנהיגים לא ידעו או התעלמו – והרי 6 בחורים מהסיירת נהרגו והיו גם פצועים...

הבופור הזקן, החכם והנצחי, רואה משתומם – על מה בני־תמותה שופכים את דמם, על מה ולמה שלחו את בניהם הצעירים הפעם?

אביקם, כמו רבים, אהב את הארץ הזאת, את נופה, את המורשת, את בני־האדם החיים בה.

איזה חישובים לא ציוניים ולא הומניים של הנהגה טועה שלחו אותו ואת חבריו לטפס על ההר שמעבר לגבול במלחמת „יש ברירה"?

הבופור מתבונן ושותק – ולנו, המותר?

גדל כאן דור צעיר – והמדינה הזאת נוצרה כדי לחיות בה. זה אינו תופס עוד בשביל גוני, גיל, ירון, יוסי, רן ואביקם. זה אינו תופס עוד בשבילנו, המשפחות, שטעם חיינו התנפץ על סלעיו.

הבופור בידינו?

לא, אנחנו לנצח בכבליו...

מונה ודוד שרף
בית זרע

דבר לפני 60 שנה

יהודים למשרות ממשלתיות בפולין

יצחק גרינבוים דרש מאת מיניסטר המשפטים בפולין לחוק חוקה ביהודה אשר תתן ליהודים את הזכות להתקבל למשרות ממשלתיות. גרינבוים נימק את דרישתו בתלונותיהם של 60 יהודים אשר ביקשו להתקבל למשרות בבית המשפט הורשאי והושבו ריקם.

מפעולות משלחת ההסתדרות באמריקה

פרובידנס. אמש נפתחה פה מגבית קרן היסוד באומי רובשוב וגב' סילברקן. נאספו 20 אלף דולר. רובשוב יצא לבוסטון לועידת הנוער.

חנוכת גשר על הירדן

ב־15 במאי נחנך גשר על הירדן, שנבנה בקרבת בית שאן, על ידי מחלקת העבודות הציבוריות של הממשלה. שמו „גשר שייך חוסיין".

דבר לפני 40 שנה

נפתחה מועצת הסתדרות פועלי הבנין

קרוב ל־11 אלף פועלי בנין מאורגנים יוצגו אמש במועצה הארצית הראשונה של הסתדרות פועלי הבנין שהתכנסה בחיפה. מאז הוקמה בשנה שעברה נוספו לה כאלפיים חברים, מהם 550 חיילים משוחררים. אבא חושי בירך בשם מ.פ. חיפה. פתח ה. פלכסר ונבחרו בנל רפסור, ה. פרומקין והלל דן.

סמאטס בעד חלוקה

קיפטאון. פילדמרשל סמאטס, ראש ממשלת דרום אפריקה, אמר כי לדעתו יש רק פתרון אחד לבעיית ארץ ישראל, והוא לעשות בארץ מה שנעשה שם לפני אלפי שנים בימי התנ"ך: יש לחלק את הארץ.

הומתו בכלא לנדסברג

48 מפקדי מחנה הריכוז במאוטהאוזן ומשומריו הוצאו להורג בכלא לנדסברג על מעשי אכזריות בזמן המלחמה. פסק הדין הוצא 20 מטר מן התא בו חיבר היטלר את „מיין קאמפף".

לא אמצע אלא ייחוד

(המשך מעמ' 7)

נכון שהתנהגות הולמת דרושה מאוד, כדי למנוע מאתנו התבהמות, אבל לא פחות מזה היא דרושה לבטחון השוטף. זאת לא מבינים רוב אנשי הימין המגינים על מעשים אשר לא ייעשו ולא חסידי הנסיגות הכמהים לברוח מיהודה, שומרון ועזה, כדי שלא להיות אחראים למעשים כאלה (יש להם גם סיבות אחרות לכמיהת הנסיגה שלהם).

מול שני אלה עומדת התפיסה המקסימליסטית־אקטיביסטית, שרוב תומכיה הם מאנשי תנועת העבודה – תפיסתם שונה משל האחרים, והאמת, ורק היא תוכל להבטיח את עתידו של העם היהודי בארצו.

אבל בתוך היישוב פנימה הכינוי „הבלגה" לא היה טוב, כלל לא. נרצחו יהודים, הדם רתח, אצל כולנו היצרים הקמאיים קראו לנקמה, ואתה לך ותפש את הרוצחים ועד שתמצאם – תבליג. היה הד רב לסיסמת ההבלגה. ערבים רוצחים יהודים ללא הבחנה, נרצחים ערבים ללא הבחנה. בעלי הסיסמה לא שאלו את עצמם מי רוצח יהודים ללא הבחנה ובאיזו מידה אשם בזאת רוכל ערבי בשוק ביפו.

כיום, כשאנו השלטון ואנו עם הרוב בארץ־ישראל, הדבר נכון פי כמה. רק הבחנה חדה בין אשמים ולא אשמים יכולה להיות מרתיעה ממעשי רצח ותבלה.

50 התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

חידוש כרטיסי־המנוי
לעונת הקונצרטים תשמ"ח 1987/8
מתחיל היום
חידוש בהנחה יימשך עד 15 ביוני
(החידוש יסתיים ב־31 ביולי 1987)
מכתבים נשלחו למנויים באמצעות הדואר
משרדי התזמורת פתוחים:
בתל־אביב: במחלקת המנויים (היכל התרבות) בימים א, ב, ד, ה מ־10 לפנה"צ עד 3 אחה"צ; בימי ג' מ־11 לפנה"צ עד 6 בערב; בימי ו' מ־10 לפנה"צ עד 1 אחה"צ בלבד.
בירושלים: במשרד „בימות", שמאי 8, מדי יום מ־9 לפנה"צ עד 1 אחה"צ ומ־4 אחה"צ עד 7 בערב; בימי ו' מ־9 לפנה"צ עד 1 בלבד.
בחיפה: במשרד התזמורת, בית הקרנות, הרצל 16, בימים א, ב, ה מ־9 לפנה"צ עד 2 אחה"צ; בימי ג' מ־2 אחה"צ עד 7 בערב; בימי ו' מ־9 לפנה"צ עד 12 בצהריים.

עיריית נתניה

הודעה לציבור על סלילת כבישים ומדרכות ועבודות תיעול ברחובות שונים, בהתאם לחוק העזר לנתניה (תשכ"ב), 1962, סעיף 14, תיקון תשכ"ו־1966

עיריית נתניה מודיעה בזה כי:

1. מועצת העירייה בישיבתה ה־51 ביום 10.5.87, החליטה לסלול את הכביש והמדרכות ברחוב שמואל (גוש 329) וכי בעלי הנכסים, הגובלים כמפורט יהיו חייבים בהשתתפות בהוצאות כהוראות לחוק העזר.
החלק הדרוש בגוש רח' שמואל (גוש 329) בקטע שבין רחוב הנביאים צפונה באורך של 430 מ' ובקטע שמרחוב הנביאים דרומה באורך של 170 מ'.
רשימת החלקות: בגוש 7940, חלקות: 50, 49, 48, 47, 46, 45, 44, 24, 25, 26, 27, (1071), (1068).
בגוש 7933 חלקות: 132, 133, 134, 135, 136, 156, 137, 158, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 148, 147, 148, 285, 207, 208, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227.
2. מועצת העירייה התשיעית בישיבתה ה־43 ביום 2.11.86 החליטה לסלול את המדרכה בחלקה 123 בגוש 8259 ברחוב איתמר בן־אבי. רוחב המדרכה 3 מ' ואורך המדרכה 25 מ'.

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
נצח ישראל – נצח ישראל 11 – 226545
בבלי – עוזיאל 1 פינת סולידנו 10, בבלי – 440552
ירושלים
רמת אלון – מ. מסחרי רמות – 863550
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 985271
בני־ברק – רמת־גן
רשי – רשי 13 רמת־גן – 7510971
בת־ים
מזור – חביבה רייך 20 בת־ים – 583360

מודיעין
מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על התורנים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־433300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' וערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא מס. 49 – טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הנמל 26 קומה ב' – 04־523566
כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 25.00

ער"ן עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – . קו למבוגרים 03־5461111
קו לילדים ונוער 03־261113
בירושלים – 02־227171
בחיפה – 04־672222/3
בנתניה – 053־335316
קו פתוח – אוזן קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)
נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03־235922
קו פתוח לקשישים 02־690685

200 לבית הכנסת בננסי

בולים

מאת אריה לינדנבאום

בית הכנסת בעיר ננסי שבצרפת ילווה החודש באירועים מיוחדים במלאות 002 שנה להקמתו. בין השאר יפעל שם סניף דואר מיוחד ותוטבע חותמת זיכרון רשמית של דואר צרפת. האמן הצרפתי יהודי, רול גרינברג, צייר גלוייה מיוחדת

שתופץ בשבוע החגיגות שבין ה־12 ל־28 ביוני ותוחתם בחותמת המיוחדת. ליד בית הכנסת פועל ועד כבוד מיוחד ונשיאו, ג. בלום, הוא שיזם את האירועים לרגל יובל ה־002. לבית הכנסת צוייר סמל שיופיע בחותמת הדואר המיוחדת ובו, בין השאר, לוחות הברית עם אותיות עבריות. הסמל מורכב ממגן – דוד (ציון השנים 7891 – 1891) ובין צלעותיו לוחות הברית והים, כשבכל אחד האותיות א' – י' המסמלות את עשרת הדיברות. אגב, בחותמת דואר בצרפת כבר היו חותמות עם אותיות עבריות.

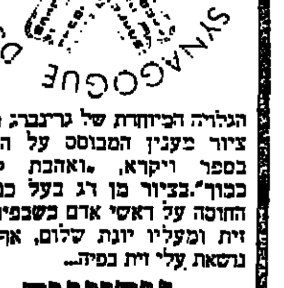

הגלויה המיוחדת של גרינברג מראה ציור מבניין המבוסס על הכתוב בספר ויקרא, „ואהבת לרעך כמוך". בציור מן דג בעל כנפיים החופה על ראשי אדם כשבפיו עלי זית ומעליו יונת שלום, אף היא נושאת עלי זית בפיה...

„נורווגיה הקטנה"

תערוכת הבולים העולמית, שתיערך ביוני בטורונטו, תכובד בשפע בולים ודברי־דואר בעולם כולו, לרבות בישראל. השרות הבולאי שלנו כיבד את המאורע בהוחתמת מזכרת שתוטבע ב־91 ביוני 7891 וכן גלויית־מזכרת.

יש מדינות שהודיעו על בולים לכבוד התערוכה ונורווגיה, למשל, הודיעה על הנפקת גלוייה עם תעתיק בול קנדי שהוקדש פעם לנורווגיה, אך לא הופיע. הכוונה למה שנקרא במלחמת העולם השניה „נורווגיה הקטנה".

„נורווגיה הקטנה" היה שמו של מחנה אימונים של כוחות האוויר הנורווגיים בקנדה במלחמת העולם השניה. לאחר שנכשלו נסיונות להקים יחידות לוחמה נורווגיות בבריטניה ובצרפת במחצית הראשונה של שנת 1940 נותרה קנדה היחידה שיכולה היתה לשמש אלטרנטיבה ואומנם השלטונות הקנדיים העמידו לרשות כוחות נורווגיה מקום ליד טורונטו. האימונים של החיל הנורווגי החלו בספטמבר 0491 ובנובמבר אותה שנה נחנך רישמית מחנה כוח האוויר הנורווגי בקנדה חוכה לשם „נורווגיה הקטנה". בשנים 2491 ו־3491 גדלו שיכחי האימונים שבידי הנורווגים ומחנה האימונים התנחל במוסקוקה כסבראסו המפקד אולה רייסטד. 882 קצינים ו־9632 חיילים שרתו ב„נורווגיה הקטנה". לקראת סוף מלחמת העולם השניה הועברו

הוילות במוסקוקה לרדום בריטניה ומחנה האימונים „נורווגיה הקטנה" נסגר סופית ב־5491.3.13. במשך כל תקופת שהותם בקנדה, השתמש חיל – האוויר הנורווגי בבולים קנדיים. בכל זאת, ב־1491.01.9 כוננו שרות־הדואר הקנדים, משרד הדואר נפרד „טורונטו־נורווגיה הקטנה" שפעל עד 31.3.1953. עם הזמן הועלה הרעיון להשתמש גם בבולים נורווגיים שיונפקו בקנדה. הרעיון נגנז לזמן מה וחזר והועלה, והוצע שבולים נורווגיים יונפקו ע"י ממשלת נורווגיה לשימוש בקנדה. הממסד הקנדי נתן את הסכמתו ואומנם 50 אלף בולים בערך נקוב של 15 אורה הונפקו באוטבה, אבל הממשל הנורווגי בלונדון לא נתן את הסכמתו לשימוש בבולים אלה. בגלוייה הנורווגית החדשה הודפסו שתי ההצעות – הקנדית והנורווגית. הבול הונפק כופית רישמית בנורווגיה עצמה ב־28.3.1946.

זמנהוף בקובה

דואר קובה הנפיק בול חדש עם דיוקן ד"ר אליעזר זמנהוף. בול זמנהוף נועד לציין במלאות 100 שנה להולדתו של מחבר שפת האספרנטו. נראה, שדיוקנו יופיע השנה ביותר מדינות.

מעטפות „יום ראשון" יותר מיום אחד

בשרות הבולאי בודקים אפשרות שמעטפות „יום ראשון" הנמכרות עתה ביום הופעת בולים בלבד, יימכרו יותר מיום אחד. הצעד הזה, אך יעשה, נועד להגדיל את מהדורות המעטפות הנמכרות, שכן באחרונה נרשמה ירידה ניכרת במספר המינויים על מעטפות „יום ראשון" ישראליות.

באר שבע

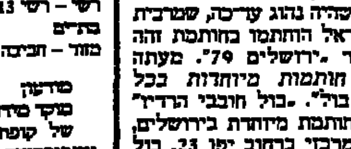

בארצות הברית צפוייה ב־17 ביולי חותמת מיוחדת במקום בשם באר־שבע. החותמת תוטבע שם עם סיסמה „זרע מעשים ותקצור עתיד" „תמונת בית תפילה לצעירים".

חותמות מיוחדות

ב־14 ביוני יוטבעו, לרגל הופעת בולים חדשים, שלוש חותמות שונות ולא כפי שהיה נהוג עד כה, שמרבית בולי ישראל הוחתמו בחותמת זהה של דואר „ירושלים 79". מעתה יוטבעו חותמות מיוחדות בכל „הופעת בול". „בול חובבי הרדיו" יוחתם בחותמת מיוחדת בירושלים, בסניף המרכזי ברחוב יפו 23. בול „ישראל נקיה" יוחתם בחותמת „ירושלים 79" ובולי הכלבים שנועדו לתערוכת הכלבים העולמית 1987, יוחתמו בחותמת מיוחדת בסניף הדואר במקווה ישראל ובתל־אביב. המעוניינים בהחתמות חותמות אלה, על־גבי הבולים החדשים, יצטרכו לפנות ישירות לסניפי הדואר, שכן הבולים לא יהיו בידיהם לפני יום הופעתם והטבעת החותמת.

93 בולי איינשטיין

היחידה לחקר היסטורי בולאי של איגוד אספני „יודאיקה", בראשותו של ד"ר בנימין וויטר, פרסמה רשימת בולי איינשטיין שהופיעו בעולם. מסתבר שעד כה הופיעו 93 בולים שהוקדשו למדען היהודי הדגול, פרופסור אלברט איינשטיין, ב־35 מדינות. ואלה המדינות: אוגוסקי, ארגנטינה, קובה, מרכז אפריקה, צ'אד, סין, איי קומורו, קונגו, גרמניה המערבית והמזרחית, גאנה, גרנדה, גרנדה גרנדינס, גרינאה, הודו, ישראל, איטליה, מאלי, מקסיקו, מונקו, ניקראגואה, פאראגוואי, פולין, סט. לוציה, סט. פייר, סאן מארינו, סיירה ליאונה, סוואזילנד, שוודיה, שוויץ, טוגו, ארה"ב, ברה"מ, ויטנאם וזאיר.

תורה ניתנה לנשים תחילה

מאת הרב שמואל אבידור הכהן

בתורה עצמה לא נאמר כי מתן תורה היה בחג השבועות. דבר זה אינו מוזכר גם באף אחד משאר ספרי התנ"ך. רק לפי מסורת של "התורה שבעל פה" ניתנה התורה ביום השישי לחודש סיון שהוא חג השבועות במקרא. לעומת זאת מצוי בתורה (ספר "שמות" פרק י"ט), תאור מרתק של "מעמד הר סיני" ושל מה שקדם למעמד זה. התאור מתחיל בכך שבחודש השלישי לצאת בני ישראל ממצרים הגיעו ישראל אל מול הר סיני. וכך מסופר: "ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני ויחנו במדבר – ויחן שם ישראל נגד ההר". חכמי האגדה (במאה השניה לספירה) שמו לב לנוסח המיוחד של המקרא הזה שנאמר בו "ויסעו", "ויבואו", "ויחנו" ולבסוף נאמר "ויחן שם ישראל" – פתח הפסוק בלשון רבים וסיים בלשון יחיד – והם פירשו תחילה והיתה מחלוקת בין בני ישראל והיו ביניהם מריבות, זה אומר כך וזה אומר כך, ואין דעתו של זה דומה לדעתו של זה, לכן נאמר בהם לשון רבים. כיוון שהגיעו להר סיני כדי לקבל את התורה, שעליה נאמר "דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום" (משלי ג' – י"ז), מיד התאחדו כאיש אחד בלב אחד ולכן נאמר "ויחן" – לשון יחיד. אבל יש גם אחד מחכמי האגדה אשר מפרש את ה"ויחן" לא כגילוי של שבח אלא דווקא כגנותם של בני ישראל. הוא נמשך אל מה שנאמר הלאה: "ומשה עלה אל האלוהים" ואומר: בא וראה מה בין משה לבין כל מישהו אחר מבני ישראל, כאשר הגיעו לרגלי הר סיני מיד הזדרז כל אחד מהם למצוא לעצמו מקום חניה, כל אחד דאג לעצמו, ולכן שינה הכתוב ולאחר שתחילה נאמר "ויסעו", "ויבואו", "ויחנו", נאמר לבסוף "ויחן" שכל אחד דאג רק לעצמו וחיפש לו מקום טוב לחנות בו. רק משה לא חשב על עצמו, אלא מיד בהגיעו להר סיני החל מטפס ועולה במעלה הר האלוהים.

וַתֹּאמֶר הִנֵּה שָׁבָה יְבִמְתֵּךְ אֶל עַמָּהּ וְאֶל אֱלֹהֶיהָ שׁוּבִי אַחֲרֵי יְבִמְתֵּךְ. (רות א', טו)

לעומת זאת מפתיעים אותנו חכמי האגדה בפירושיהם לפרשת מתן תורה, כאשר הם מדברים על תפקידן ומעמדן של הנשים באירוע חשוב זה. ה' פונה למשה – כך מסופר בתורה – ואומר לו: "כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל", ("שמות" פרק י"ט פסוק ג'), מפרשים חז"ל: "בית יעקב – אלו הנשים; בני ישראל – אלו האנשים", (מכילתא דרבי ישמעאל). ומיד באים אחריהם תלמידיהם ומסבירים מדוע הקדים הקב"ה את הנשים לגברים במתן תורה?

★אמר רבי תחליפא מקיסרין: אמר הקב"ה כשבראתי את העולם ציויתי לאדם הראשון, ואחר כך נצטוותה חוה, וכעסה וקלקלה הכל, (ביטלה את הצו לא לאכול מ"עץ הדעת"), עכשיו אם איני קורא לנשים תחילה, הן מבטלות את התורה. לכן, "כה תאמר לבית יעקב" (אלו הנשים) ורק לאחר מכן "ותגיד לבני ישראל" (אלה האנשים), (מדרש רבה).

★רבי שמעון אומר: שהן מזדרזות במצוות, (מכילתא דרשב"י).

★דבר אחר: כדי שיהיו מנהיגות בניהן לתורה, וכן שלמה המלך, החכם מכל אדם, אמר: "ואל תטוש תורת אמך", (משלי א' – ט'), (מדרש הגדול).

★רבי פנחס אומר: אמר לו הקב"ה למשה לך אמור לבנות ישראל, אם רוצות לקבל את התורה. ולמה פנה תחילה לבנות ישראל? שדרכם של אנשים הולכים אחר דעתן של נשים, (פרקי דרבי אליעזר, פרק מ"א).

★רוצה הקב"ה למשה לדבר אל הנשים תחילה, שהאשה הטובה – סיבה לתורה. בעוד שהאשה הרעה היא כמו רחיים על צווארי בעלה ומבטלת אותו מן התורה. ועוד, שהיא מצויה בבית ומרחמת על בניה בכמה געגועים אבל אינה מונעת מהם ללכת לבית־המדרש ללמוד תורה. (רבנו חננאל בפירושו למסכת בבא בתרא).

★ב"עשרת הדברות", שניתנו בהר סיני, מה כתוב בהן בראש: "אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים" ("שמות כ' – ב'), ובזכות הנשים נגאלו משעבוד מצרים, (מדרש רבי תנחומא).

★נאמר "כי נר מצוה ותורה אור", ("משלי" פרק ו' פסוק כ"ג), והאשה בשעה שהיא מדליקה נר של שבת מתפללת שתזכה לצאצאים מאירים באורה של תורה. ("כד הקמח" לרבי חיים יוסף דוד אזולאי).

★מכאן אמר בן עזאי: חייבות נשים ללמוד תורה. ("רביד הזהב" לרבי אליהו מזרחי).

מעניין לציין כיצד הגיעו חז"ל לפירוש: "בית יעקב" – "אלו הנשים". יש כאן המשך ברור לפירושם כי התואר "בית" הולם דווקא את האשה, ולא רק משום שהיא נקראת "עקרת בית", על פי הפסוק בתהילים, (פרק קי"ג פסוק ט'), "מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה", אלא כפי שהם מתארים את האשה, על יסוד הפסוק "ויבן ה' אלוקים את הצלע", ("בראשית" ב' – כ"ב): "מלמד, שבנה הקב"ה לחוה כבניין אוצר, מה אוצר זה קצר מלמעלה ורחב מלמטה, כדי לקלוט את הפירות, אף אשה קצרה מלמעלה ורחבה מלמטה כדי לקבל ולגדל בתוכה את העובר, (עפ"י מסכת ברכות דף ס"א). ועוד אמרה: "ביתו – זו אשתו", ("ויקרא רבה" פרק כ'). חז"ל גם קבעו כי הכהן הגדול חייב שתהיה לו אשה, כי נאמר לגביו "וכיפר בעדו ובעד ביתו" ("ויקרא" ט"ז – ו'). אך מעניינת במיוחד היא דרשתו של רבי יעקב האומר: כל שאין לו אשה שרוי בלא טובה, בלא עזר, בלא שמחה, בלא ברכה, בלא כפרה. למה בלא שמחה? שנאמר "ושמחת אתה וביתך" ("דברים" י"ד – כ"ו); למה בלא ברכה? שנאמר "להניח ברכה אל ביתך", ("יחזקאל" מ"ד – ל'); למה בלא כפרה? שנאמר "וכיפר בעדו ובעד ביתו" ("ויקרא" ט"ז – ו'). ומוסיף על כך רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי: כל שאין לו אשה שרוי בלא שלום, שנאמר, (שמואל א' פרק כ"ה פסוק ו'), "ואתה שלום וביתך שלום", ("מדרש רבה בראשית" פרק י"ז).

★ ★ ★

ואם במתן תורה ניתנה "זכות קדימה" לנשים, הרי ניצבות שתי נשים מופלאות במרכז חג השבועות, שבו קוראים את "מגילת רות" ובך אנו מתוודעים בכל שנה מחדש עם נעמי מבית־לחם יהודה ועם רות המואביה.

קריאת "מגילת רות" בחג השבועות נובעת בוודאי מן העובדה כי במקורו המקראי הרי חג השבועות הוא "חג הקציר" וסיפור הקציר בשדות בית לחם, על כל פרטיו הרבגוניים, מתואר במגילה זו. "ותשב נעמי ורות המואביה כלתה עמה, השבה משדי מואב, והמה באו בית לחם – בתחילת קציר שעורים", ("רות", פרק א' פסוק כ"ב).

הנה רות הנהנית מן ה"לקט" בלכתה אחר הקוצרים בשדהו של בועז, המתואר כ"איש גיבור חיל". הנה היא בלילה בגורן שוכבת למרגלותיו של בועז, רועדת מפחד, מי יודע מה יקרה לה כאשר האיש יגלה אותה כאן בגורן, והנה היא שומעת אותו אומר: "ועתה בתי אל תיראי, כל אשר תאמרי אעשה לך, כי יודע כל שער עמי כי אשת חיל את", ("רות", ג' – י"א). האיש "גיבור החיל" ישא לאשה את "אשת החיל" ומכאן תוליך הדרך עד ללידתו של דוד מלך ישראל.

כאשר נולד הבן לרות ולבועז, צוהלות נשי בית לחם והן באות לברך לא רק את רות אלא גם את נעמי, האשה השכולה שבנה היה בעלה הראשון של רות: "ותקח נעמי את הילד ותשתהו בחיקה ותהי לו לאומנת... ותקראנה לו השכנות "שם לאמר יולד בן לנעמי" (פרק ד' פסוקים י"ד – י"ז). ולמקרא שורות אלה אי אפשר שלא לזכור פגישה אחרית של נעמי עם נשות בית לחם, מיד עם שובה למקום, אלמנה מבעלה ושכולה משני בניה: "ותאמרנה הזאת נעמי? ותאמר אליהן, אל תקראנה לי נעמי, קראנה לי מרה, כי המר שדי לי מאד, אני מלאה הלכתי וריקם השיבני ה' למה תקראנה לי נעמי", (פרק א' פסוקים כ' – כ"א).

★ ★ ★

דומה, כי גם מבין קפלי החג – חג השבועות, חג מתן תורה, חג הקציר, שאנו חוגגים השבוע עולה תשובה לשאלתו של המשורר, (יל"ג ב"קוצו של יוד"), "אשה עבריה מי ידע חייך?".

וַיֹּאמֶר בֹּעַז אֶל רוּת הֲלוֹא שָׁמַעַתְּ בִּתִּי אַל תֵּלְכִי לִלְקֹט בְּשָׂדֶה אַחֵר וְגַם לֹא תַעֲבוּרִי מִזֶּה. (רות ב', ח)

לקט בלא שכחה או פאה

מה קורה כשמביאים אנשים לתצוגה יפה של גבינות ופירות

מאת עידית נחמני

כאשר קראוף עורכת "לקומקומים להפוך לקטנים", כלומר, הפסת יצרנים חקלאיים קטנים לגדולים, היא מכנסת עיתונאים בשעה 5 אחה"צ ומחזקת את המסר בעזרת מסיבת גבינות ופירות שהיא עורכת שעתיים לאחר מכן במסעדת בית לסין, אלא איפה?

מסיבת העיתונאים עסקה בעניין הקשר המסחרי הישיר בין קראוף לבין היצרנים והמגדלים החקלאיים, קשר המבטיח ללקוחות הקראוף הוזלה משמעותית במחירים ולחקלאים הוזה אספקה שנתי מחייב, המאפשר תכנון והספקה מסודרים ותמורה גדולה יותר בעד התוצרת.

המסיבה במסעדת בית לסין הציגה את התוצרת והקפיצה לכולם שחג שבועות מתקרב ונראו איזה מבחר גבינות ופירות בטעם של מחלבה קטנה וטעמים אחרים אפשר לקנות ברשת הקראוף לכבוד החג, כי ידוע גם ידוע שזה חג של חלב, גבינות וביכורים.

היה מאוד יפה, באמת. אפילו הציניקן הגדול ביותר לא יכול היה שלא להתפעל מהסידור והארגון. בכפי ממושב חירות עיצב את תצוגת התוצרת בטוב טעם, על ערימות של חציר, עם כדי חרס גדולים, גלגלי עץ והמון עציצים. פה ושם רכבה לה תרנגולת, שלא עשתה אפילו קוקוריקו אחד, והיו גם זוג טלאים (או גדיים, לא מבדילה ביניהם) שאחד הסתובב בין האורחים ועשה בהההה.

הגבינות הוצגו גם באריזות וגם פרוסות ופתוחות והקהל יכול היה גם לטעום מהן וגם לראותן כפי שהן מונחות על מדפי מרכולי הקראוף: גבינות חדשות ומיוחדות של מחלבות קטנות כמו "אגם גבינות" משדה אילן, "גבינת משק" של האחים מאיר מבית יצחק, והגבינות של ניצן. פרט פיקנטי: "אגם גבינות" מייצרים גבינה צ'רקסית שמקורה בהרי קווקז והידע נלמד אצל משפחה... באפסו מכפר כמא.

פירות פרוזו בצורה נאה בתוך סלי נצרים גדולים וקלועים: אבטיחים של חצבה, ענבים ממושב לכיש, אפרסקים מגיר בנים, מילונים מעין יהב, פירות שונים מפצאל ואפילו ביצים ממושב אל־על הונחו בזהירות ובצורה מסודרת על מצע של תבן.

בקיצור מכל טוב הארץ, גם לראות, גם לטעום ומי שנשאר רעב, יכול היה לפסוע לחציה השני של הרחבה, שם היה קייטרינג חלבי של מסעדת בית לסין, ערוך ומסודר בצורה יפה, ומעוררת תיאבון. מוסיקת רקע של שירים ישראליים הנעימה את זמנם של הסועדים, וברמקול הודיעו כי כל משתתף יקבל בצאתו סלסילת ביכורים מלאה בפירות.

אבל מה עושה הישראלי היפה? בהתחלה מתנהג כמו בן־תרבות, אוכל בנימוס, לוקח מעט מכל דבר ועל כסן מלאה הוא שמח לשמוע שייצא גם בידיים מלאות. אבל פתאום החלה מהומה: בשאון אחד, אמיץ לב וחסר בושה – קשה היה לראות אפילו מי זה היה – עשה את הצעד הראשון ואחריו, מיד, החלה התנפלות המוכנית על התצוגה. כי אם נותנים סלסילת פירות הביתה, למה לא לקחת שתיים? שיהיה, מה יש? ולמה רק הפירות שבסלסילה המוכנה? יש כל כך הרבה גבינות ופירות בתצוגה, אפשר גם מהם לקחת הביתה. למה לא?

אנשים פשטו על המוצרים וללא בושה לקחו ערימות של גבינות, קילוגרמים של פירות ואפילו חלק מסלי הנצרים שהיו שייכים לתצוגה. בני גאון, מנכ"ל הקראוף, הסתכל בחיוך סלחני "שיקחו, שיהיה להם לבריאות", אבל קבוצת חקלאים שעמדה בפינה הביטה בהשתאות ולגלגנית על המרנותם נטולת־השובע של העירונים ועל תשוקתם לחזור הביתה עם עשרה גביעים של "הצרפתיה הקטנה" או שמונה ק"ג מילונים, לא פחות. מתי הם יאכלו את זה?

הגדילה לעשות גברת אחת, שברוב להיטותה לאסוף עוד ועוד גבינות לערימה שבחיקה, דרכה על תרנגולת חפה מפשע זו החלה לקרקר ולהתחבט בקול גדול, דבר שהיכה את הגברת במכשי גנאי חקלאיים אבל לא ריפה את ידה ובחיוך מתנצל המשיכה במשנה מרץ במצוות האסיף.

אחרי חצי שעה נראה האולם כאילו פשטה עליו להקת ארבה. אנשים יצאו מהתצוגה עם ארגזי קרטון מלאים, כמו חזרו מקניה מרוכזת. "מילא", התנחמו המארגנים, "יש פחות עבודה בפירוק התצוגה".

ואני חשבתי שתרבות ה"קח כפי יכולתך" מסתפקת רק בזרי הפרחים בחתונות.

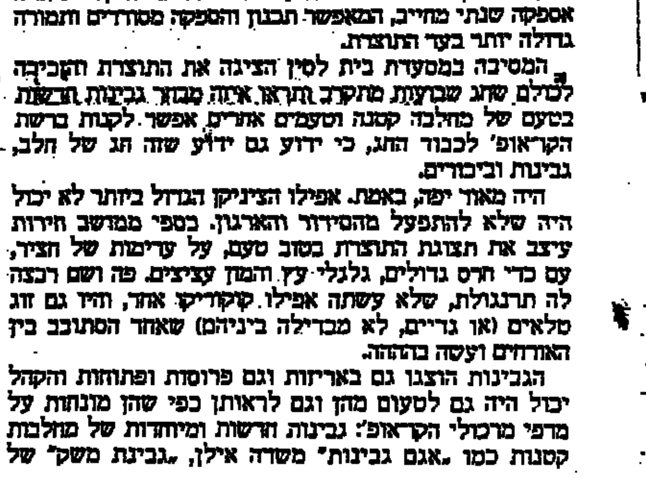

גם אוכל חלבי הוא אוכל

להתחיל מרוץ חדש במזל גבינות, דבר מסוכן הוא בארץ אוכלת סטייקים ושווארמה. אך מה לעשות – אם מתחילים בחג השבועות, מצווה להתחיל במאכלים חלביים. מצווה איננה בהכרח דבר כפוי, אף על פי שמהדהד ממנה הציווי, אך במקרה שלנו משתמע ממנה דווקא משהו חגיגי וחיובי, שאנו לוקחים לעצמנו לשם תענוג וכדי להבדיל בין חג זה לשאר חגינו המשופעים בבשרים ודגים למיניהם.

כדי להכין מטעמים חלביים צריך להשתמש ביותר דמיון ובדרך כלל גם להשקיע יותר עבודה מאשר במאכלי בשר, כי הרי נתח של בשר או פולקע של עוף הם דברים "מוגדרים" יותר מאשר בצק שיש להכין, גבינות שונות שיש לערבב כדי שיצא משהו מעניין, מה גם, שצריך להתגבר על המחסום הפסיכולוגי, תחושת הרעב הקיימת אצל אלה אשר כשאין להם מנה של בשר בצלחת, נדמה להם שלא אכלו שום דבר.

עקרות הבית הקלאסיות של פעם נהגו להשקיע המון עבודה במאכלי החלב שהכינו לקראת החג: כיסנים קטנים שיש לקפל ולהדביק כל אחד מהם לחוד, אטריות ביתיות שהתייבשו על קרש גדול מצופה במפה צחורה במשך ימים – להן היה זמן, לנו אין. אך אין זה אומר חלילה, שאנחנו לא צריכים ליהנות, רק נשתדל לעשות זאת יותר קל.

בצקניות גבינה

(ל־6 אנשים)

החומרים:

1 תפוח אדמה גדול מבושל (רצוי בקליפתו) ומרוסק בעודו חם
1 ביצה גדולה
1 גביע גבינה לבנה, 5 או 9 אחוז
קמח לפי הצורך (הסבר יבוא)
מלח ופלפל לפי הטעם
½ חבילה (50 גרם) חמאה מומסת
150 גרם גבינה מסוג טל־העמק, מרוסקת על פומפיה גסה

אופן ההכנה:

מוסיפים לתפוח האדמה המרוסק את הביצה והגבינה הלבנה שהושמה במסננת לשעה כדי שהנוזלים יתנקזו. מערבבים היטב ומוסיפים מלח ומעט פלפל ואז מתחילים להוסיף קמח וללוש עד לקבלת בצק שאינו נדבק לידיים. כמובן שאת כל התהליך הזה אפשר לקצר על־ידי לישה במעבד מזון (להב מתכת) עד היווצרות כדור בצק חלק. צרים בידיים מעין נקניקים מאורכים של בצק וחותכים אותם לאצבעות באורך 3–4 ס"מ. מרתיחים בסיר גדול מים בתוספת מלח ומעט שמן, מכניסים את אצבעות הבצק לתוך המים הרותחים ומבשלים עד שהבצקניות יצופו ועוד קצת. (חותכים בצקנית אחת ובודקים אם היא עשויה בפנים.) מסננים את הבצקניות, משמנים במרגרינה תבנית פיירקס בגודל מתאים ומניחים לתוכה את הבצקניות בכמה שכבות. ממיסים את החמאה ויוצקים אותה באופן שווה על הבצקניות ומפזרים מלמעלה את הגבינה המרוסקת.

מכניסים לתנור חם מאוד או מתחת לגריל עד שהגבינה מתחילה לבעבע ואף אם תשחים מעט – לא יזיק.

פשטידת גבינה וירקות

החומרים:

2 קישואים מוצקים, מגוררים על מגררת גסה
1 כוס גרגירי תירס קפוא או משומר
1 גמבה אדומה טריה או משומרת, חתוכה לרצועות דקות
1 בצל בינוני מגורר
2 כפות פטרוזיליה קצוצה
1 גביע גבינה קוטג'
3 כפות סולת
2 ביצים טרופות
150 גרם גבינה צהובה (טל־העמק, קצ'קבל, מעושנת או מה שיש במקרר) מגוררת על פומפיה גסה
מלח ופלפל.

אופן ההכנה:

מערבבים את כל החומרים מלבד שליש מהגבינה הצהובה ועורכים את הכל בתבנית פיירקס משומנת. את שארית הגבינה הצהובה מפזרים מלמעלה ואופים בחום בינוני־פלוס כ־40 דקות, או עד שנוצר קרום בלונדי כהה וסימפטי. חותכים למנות ואוכלים בשמחה בלווית כוס "רוויון" צונן.

משחקי מילים

מה מסתתר מאחורי המונחים הרשומים על תוויות המזון שאתם קונים. לפעמים, ואפילו במוצרים המיועדים לצרכנים מודעי־בריאות, מסתתרים חומרים העשויים לגרום נזק לאנשים הרגישים להם

הסל של מרונה

מאת מרונה מיילס

תוויות בלתי מדוייקות יכולות להיות מסוכנות לבריאותך. למסקנה בלתי נמנעת זו הגעתי לאחר בדיקה קצרה של היתרים ואיסורים בתחום התוויות וקידום המכירות של מזון היום בישראל.

מנהל רשות המזון של משרד הבריאות, דניאל רייכמן מספר, כי לפני כשלושים־ארבע שנים נפטרה אשה כתוצאה מאכילת נקניק שהכיל סויה – חומר שהיתה אלרגית לו באופן מיוחד. על אף זאת, הוא מודה, חוק סימון המזון ממשיך להרשות את סיווג הסויה תחת המונח הכללי, "חלבון מן הצומח". ואף כי רייכמן אומר ש"קיימות תכניות לשנות את הרשות סימון הנקניק ולפרט את תכולת הפרוטאין המדוייקת", דבר זה עדיין לא בוצע.

סיפור דומה, שסופו יותר טוב, סופר לי על ידי ד"ר יורם מלבסקי, טכנולוג מזון המשמש יועץ לרשות להגנת הצרכן בהסתדרות. הוא מרוחו על אשה שקיבלה התקף קצרת קשה לאחר אכילת פירות יבשים שטופלו ב־SO_2 (סולפור דיאוקסיד) כחומר משמר. היא לפחות נשארה בחיים כדי לספר את הסיפור. חוקי הסימון בארץ מרשים את השימוש במונח הכללי "חומרים משמרים", בלי צורך לפרטם.

שני מקרים אלה צריכים לשמש אזהרה לצרכנים שיש להם רגישות מסויימת לחומר כלשהו, או לאלה הרוצים להימנע ממרכיב מסויים, מסיבה כלשהי: אין הם יכולים להסתמך בלעדית על המודפס על גבי האריזות. בישראל, ברוב המקרים, החוקים מתירים עדיין האחדת מרכיבים שונים תחת קטגוריות רחבות כמו: "חלבונים מן החי", "עמילנים", "סוכרים", "תבלינים" וכו'. במקרה של ספק, על הצרכן להתקשר ישירות ליצרן.

השאיפה לסימון מפורט של מזון היא קרב ממושך בין היצרנים לבין ארגוני הצרכנים, והרשויות הרשמיות נמצאות איפשהו באמצע. היצרנים טוענים שרישום מדוייק של המרכיבים הוא יקר ומסורבל מכדי להדפיס על גבי האריזות הקטנות; ובנוסף, הוא עלול לבלבל או להרתיע את הצרכן במקום להועיל לו – כיוון שרוב הסימונים יהיו אז במונחים כימיים. ארגוני הצרכנים משיבים שזכותו של הציבור לדעת בדיוק מה הוא אוכל, בין אם זה למטרות בריאות או פשוט בשם חופש הבחירה. אצלנו מצטרפים הגורמים הדתיים – וטעמי הכשרות עימם – לארגוני הצרכנים במלחמתם לסימון מפורט של התכולה.

מכל מקום, ליצרנים יש השפעה ניכרת בוועדות מכון התקנים הקובעות, והמעדכנות תקופתית, תקנים של סימון מזון. קיים תקן רישמי מקיף, מספרו 1145 ושמו "סימון מזון ארוז מראש", שדינו כדין חוק. ויש כללים מפורשים נוספים למצרכי מזון מסויימים, כמו דבש ומוצרי חלב, שיש להם תקנים משלהם. רשות המזון במשרד הבריאות מורשית לפרש את כל תקני סימון המזון ולאכוף אותם. חוק בריאות הציבור מקנה תוקף למשרד הבריאות גם להוציא לפועל כללים משלו בקשר לסימון מוצרי מזון מיוחדים כמו ממתיקים מלאכותיים ומוצרים דיאטטיים.

למען האמת, משרד הבריאות וארגוני הצרכנים שותפים לשאיפה ליותר פירוט בסימון, אך הם רוצים להשיג זאת בדרכים שונות. דניאל רייכמן, ממינהל המזון במשרד הבריאות, מדבר על הענקת "עידוד חיובי" ליצרנים כדי להרחיב את הדיוק במינוח ובכמות של המידע התזונתי על האריזות למיניהן. כיוון שדיאטה וערך תזונתי הן היום טענות נפוצות לקידום המכירות, מורה המשרד ליצרנים הרוצים לפרסם מוצר כ"דל נתרן", או "נטול כולסטרול", שהפרסום צריך להיות מלווה בכל הפירוט התזונתי על גבי האריזה. ואמנם, מספר המוצרים הללו הולך וגדל בשוק.

לרשות הגנת הצרכן של ההסתדרות, הפעולה ההתנדבותית הזו אינה מספיקה. טכנולוג המזון שלה, ד"ר מלבסקי, טוען שהשלטונות צריכים לדרוש פירוט יותר ולו גם על־ידי קודים, אם אין די מקום על האריזה. הציבור יכול להיעזר בחוברת מידע המסבירה את הקודים – כפי, שלדבריו, נהוג בבריטניה. "ראיתי קונים אנגלים במרכולים עם חוברות אלו, זה בסט סלר שם", הוא טוען.

דוגמה דרמאטית למה שקורה בארץ בהיעדר פירוט מדוייק של התכולה אפשר לראות במוצרי "טבעול", תוצרת קיבוץ לוחמי הגיטאות, הנמצאים בשוק זה למעלה משנתיים ומכוונים לציבור המודע יותר מהממוצע לבריאותו. חשבנו ש"טבעול" יהיו דוגמה לסימון המושלם – ולא היא.

על גבי מוצר בשם "נקניקיה מן הצומח" של "טבעול", ששני מרכיביו העיקריים הם סויה וחיטה, יש שימוש במונח כללי: "חלבונים מן הצומח". מחדל זה מזיק לא רק לצרכנים הרגישים לסויה, אלא גם לאלו החייבים להימנע משימוש בחיטה כיוון שהיא מכילה גלוטן. דיאטה נטולת גלוטן נרשמת לסובלים ממחלת צליאק שאינם יכולים לעכל חומר זה. כמובן שחולי צליאק צריכים ללמוד ולהכיר שהמונח "חלבונים מן הצומח" או "קמחים" עלול להורות על הימצאות חיטה, שעורה, גריסים – שמהם הם חייבים להימנע. אבל מדוע להקשות עליהם, במיוחד במוצר הכולל בשמו המסחרי את המלה "טבע"?

בארוחת צהרים לדוגמה שקיימו אנשי "טבעול" לא מכבר לעיתונאים, הודה כפני המנכ"ל גזי קפלן, שהשימוש במונח "חלבון מן הצומח" נעשה לא כדי להסתיר את הימצאות הסויה, אלא כדי להסתיר את הימצאות הסויה במוצר, כיוון "שלסויה יצא שם רע". שכן, טוען קפלן, בתחילה היה למוצרים המבוססים על פולי סויה "טעם של שעועית". לדבריו, הסויה ש"טבעול" משתמשים בה היום כחומר גלם, היא נטולת טעם לגמרי ואמנם הגיע הזמן לסמן "סויה וחיטה" בצורה ברורה על המוצר – והדבר ייעשה בפעם הבאה שיתכננו תוויות. בינתיים מבטיח לי דניאל רייכמן מרשות המזון לבדוק את האפשרות לדרוש מ"טבעול" לפרט את שמות שני הפרוטאינים המרכיבים את המוצר.

תלונה שניה שקיבלתי על "טבעול" טוענת, שהמוצרים שלהם מכילים מונוסודיום גלוטמט (MSG), למרות שזה אינו מופיע על תווית הסימון. קפלן אומר שהימצאות MSG במוצריהם מכוסה על ידי המונח "תבלינים", ומתעקש שהמונוסודיום גלוטמט הוא אחת הסיבות שמוצרי "טבעול" הינם כה טעימים. לדעתו כמות החומר אינה מזיקה לאף אחד. כללית, טוען קפלן, השגעון הנוכחי, בקרב אנשים מודעים לבריאות, להימנע מ־MSG הוא סערה בכוס מים.

שאלתי את רייכמן איך צריך לרשום את ה־MSG על התווית, ותשובתו היא, שקיימות שתי דרכים: פירוט מדוייק (כמו שעושים מרבית יצרני אבקות המרק), או: להסתתר תחת המונח הכללי "חומרים משפרי טעם", או "חומרי טעם וריח". מינוח זה אינו מופיע על אריזות "טבעול". רייכמן לא היה בטוח אם החברה פועלת לפי החוק בסווגה את המונוסודיום גלוטמט תחת השם "תבלינים", אך הבטיח לבדוק את הנושא ולדרוש שינוי אם יש צורך.

קפלן מ"טבעול" אינו מכחיש שהחברה מעדיפה להימנע מלציין ישירות הימצאות מונוסודיום גלוטמט כיוון שידוע, כי קהל הצרכנים הפוטנציאלים של מוצרי "טבעול" הם דווקא אלה המעדיפים להימנע מחומר זה, בצדק או שלא בצדק. שמו הרע של ה־MSG בא לו מ"סינדרום המסעדות הסיניות": כמות גדולה של החומר מצויה באוכל הסיני ומעוררת תחושת קבס אצל אנשים הרגישים לו.

וכיוון שהרגישות לחומר זה נפוצה דיה עד כדי שתוזכר באנציקלופדיה בריטניקה תחת הערך הפרעות גנטיות, נראה שמשרד הבריאות צריך לתת לציבור שירות ולבקש פירוט מדוייק של MSG על גבי אריזות המזון כדי שתהיה לצרכן אפשרות בחירה. ישנם תקדימים לכך. המשרד דורש שצבעי מאכל מסויימים, המעוררים תגובות אלרגיות, יירשמו בשמם או במספר קוד, ואילו רוב האחרים יכולים להיכלל במינוח "צבעי מאכל".

"טבעול", העומדת להיכנס לשוק האמריקאי בקרוב, תשווק שם את מוצריה המוקפאים תחת השם המסחרי "Gardem Gaurmet", מודה שבמוצרים המיועדים לשוק האמריקאי לא יהיה שימוש ישיר במונוסודיום גלוטמט, אלא בתחליפו שהוא סוג של שמרים המועשר ב־MSG – וזו מן הסתם דרך מקובלת בתעשייה לעקוף את הצורך בסימון MSG על התוויות של מוצרים המיועדים לשוק האמריקאי.

ביקורת שלישית ששמעתי על מוצרי "טבעול" היא, שהם "מלוחים מדי" לאנשים הרוצים במזון בריא. שוב, קפלן אינו מסכים, ואומר שאמנם חברתו יכולה לעשות מוצרים דלי־מלח, אך הם בוודאי לא יהיו טעימים דיים לציבור הכללי. פוטנציאל הצרכנים של מוצרים דלי־מלח הוא קטן. הוא הוסיף כי "טבעול" תצא בקרוב לשוק בסידרת מוצרים דלי־קלוריות.

בינתיים, אין מוצרי "טבעול" מתיימרים להיות דלי־מלח או דלי־קלוריות, אך הם כן מצהירים על היותם "ללא חומרים משמרים, ללא צבעי מאכל, ללא כולסטרול". העדר כולסטרול הוא אחד ממקדמי המכירות הטובים היום בשוק.

ומשום תכונות תזונתיות־דיאטטיות אלה שלהם, על מוצרי "טבעול" לשאת על גבי האריזות פירוט ערך תזונתי מלא של מאה גרם תכולה – דרישות אלה אכן ממולאות, אך רק בעברית. ובכל מקום, נראה לי קצת מוזר, שהפירוט נדרש לכלול כמות פרוטאין, ברזל, ויטמין A וכו', אך מסתיר הימצאות חיטה וסויה תחת המינוח הכללי "חלבונים מן הצומח". אישית, הייתי רוצה לדעת, בראש ובראשונה, את כל המרכיבים במזון אשר אני אוכלת – ורק אחר כך, ובצורה משנית, את הערך התזונתי המדוייק.

בעוד שאני מקדמת בברכה לוח תזונתי של מוצרי מזון, אני תוהה לפעמים עד כמה הוא שימושי לרוב הצרכנים, אשר בוודאי טורחים רק לעיתים רחוקות לקרוא אותו, ובמילא הם חסרי מודעות לדרישות התזונה היומית שלהם. חלק גדול מן הדרישות נתונות במחלוקת בין מומחי תזונה שונים המייצגים אסכולות שונות של "טבע" ו"בריאות".

כתבה ראשונה מתוך שתיים בנושא זה. השניה תפורסם ביום ב' הבא.

صكا من الاصل

هكذا من الامل

מושב – או חווה חקלאית?

מאת דן בר־און

המשבר הפוקד את המושב מעמיד, זו הפעם הראשונה, בצילו של סימן שאלה גדול את עצם קיומם של רבים מהחקלאים וכן קיומם של מושבים שלמים (ראה: „עלייתו ונפילתו של ארגון מושבי הצפון", „דבר" 18.5.87) אולם, גם אם בסופו של הדבר ייחלץ המושב מן המשבר – ואין כל בטחון שזה יקרה – זה לא יהיה עוד אותו מושב שהיה. הטראומה הזאת של שינויים מהירים וקיצוניים במדיניות הממשלה, בצירוף התוצאות ההרסניות של ניהול כושל, לא תעבור בלא להשאיר עקבות עמוקים. העובר היום במושבים יוכל לשמוע מפי רבים וטובים ביטויים כגון: „כך אי־אפשר להמשיך", ו„צריך לשבור הכל ולבנות מחדש". ייתכן שבעקבות הדיבורים גם יבואו מעשים, ו„שבירת־כלים" היא תהליך בלתי־הפיך. לבנות קשה, לשקם הריסות – אי־אפשר.

מתונים שבהם יגידו כי אין זה אלא אפיזודה חולפת. לא השיטה נכשלה, אלא הניהול, וצריך ללמוד לקח, להיזהר ולהכניס תיקונים, כגון הגבלת האחריות ההדדית, כדי שאדם בודד לא יסכן יותר ממה שהוא בעצמו חייב. כאז, כן היום נכונה התיזה, שאין חקלאי בודד מסוגל להתמודד מול מציאות הדורשת התמחות ומקצוענות, וסוד ההצלחה טמון ביכולת הבודדים להתארגן כראוי כדי לספק לעצמם שירותי־עזר משופרים. לעומתם יש הטוענים, שהשיטה כולה נכשלה. המשק המשפחתי המסורתי אינו יכול עוד להתמודד כראוי בעידן הטכנולוגיה ויש לעבור לפסים של ייצור בסדרי־גודל אחרים. במקום מערכת שכה הכשילה מוטב שנתמודד איש־איש כפי יכולתו. במקום שכולנו ניכשל, ניתן לפחות „צ'אנס" לבעלי היכולת.

המאבק סביב עמדות אלה ואחרות, שעתידות אולי לשנות את פני המושב ללא הכר, אינן מוכרעות במוסדות תנועתיים או בוועדות, אלא במרקם החיים היום־יומיים בכל מושב. במושב ותיק בעמק, שעקרונות תנועת המושבים היו תמיד נר לרגליו, התנהל בימים אלה ויכוח סביב דרישת חברים לממש את יתרת זכותם באגודה. באין יכולת להיענות לדרישתם, התארגנו חברים אלה לקבוצת־לחץ במגמה להעביר אליהם אמצעי ייצור, כגון בקר או בעלי־חיים אחרים, מחברים שמצבם באגודה פחות טוב. לו הצעתם התקבלה ברוב באסיפה היתה למעשה שמה קץ למספר ניכר של משקים חקלאיים ומחזקת אחרים, וממילא היה מקיץ בכך הקץ על האחריות ההדדית (שיש להבדיל בינה לבין ניצול האגודה לרעה על־ידי חבר שמשקו אינו מסוגל לעמוד בהחזר כספים).

כאמור, לא מעט חקלאים במושבים אינם מרוצים משיטת הקואופרציה. בעלי משקים גדולים המסוגלים ללא קושי לעמוד ברשות עצמם ואינם זקוקים למערכת התומכת. אבל אלה מעטים, והעיקר: לא למענם קיימת שיטת המושב. ישנה קבוצה שניה של חברים שאינם מפעילים משק פעיל והכנסתם היא מעבודת־חוץ. ברוב המושבים נהוג לגבות חלק מהוצאות המנגנון כתשלום מסים באופן שווה, ובשיטה זו נפגעים בעלי מחזור כספי נמוך. לאלה מצטרפים עכשיו הממורמרים והמתוסכלים הרבים, אלה השומרים טינה למנגנון שסיבך אותם בצורה כה חמורה, וברוב תיסכולם הם עלולים לקבל הכרעות שתוצאותיהן חמורות.

בעוד גזברי המושבים, בגיבוי רוב חברי המושב, עושים מאמצים נואשים כדי למנוע עיקולים ולהגיע להסדרים, ולו זמניים, עם הנושים, קיימת דעה, על־פי־רוב של מיעוט, המצדדת בהפסקת מאבק זה, כיון שהם מיואשים ואינם מאמינים עוד שייצאו מן התסבוכת. „אם להתחסל, הרי שמוטב להקדים", טוענים חברים אלה: כל יום שעובר מוסיף את הריבית על החוב, במקום לצמק אותו על־ידי פרעון.

למעשה חשים אנשי המושבים שהם במילכוד, עקב האחריות ההדדית. צריך לזכור שלכל חבר יש חשבון באגודה. בעוד חלק מהם ביתרת זכות, בגלל הייצור שלהם או פקדונות של כספי חסכונות, אחרים חייבים לאגודה לעיתים חוב מוצדק ומבוקר עקב מחזור של ייצור משקי, או עקב השקעה משקית מאושרת. במקרה של עיקול יעקל הנושה מה שניתן לתפיסה, כגון חשבונות של חברים פרטיים בבנקים, פדיון עבור תוצרת המשק מ„תנובה" או נכסים שנוח לשים עליהם את היד. במציאות יוצא שהיצרן היעיל דווקא הוא יהיה המעוקל, והחייב ייצא בלא פגע. בעלי המצפון במושבים, והם הרוב, מבינים מצב זה ולכן אינם דוחפים לקראת הכרזה על פשיטת־רגל – אף שאינם רואים את המאמצים הנעשים בסבר־פנים יפות.

אם תיחלש השיטה של האחריות ההדדית והקואופרציה במושב זה או אחר, תבוא התפוררות מהירה מאוד, כי אין מושב לחצאין. מי שרוגל בשיטה של „כלכלה טבעית", בלא עקרונות, יגיע מהר מאוד למצב של השתלטות החזקים על רוב הייצור של המושב ואף גרוע מזה: גורמי חוץ בעלי ממון ייכנסו למושב ויטלו חלק פעיל בעיבוד המשקים המועמדים לנטישה. ניצניה של תופעה זו קיימים כבר כיום, אף־כי עדיין במושבים לא רבים, ודאי לא במיגזור ה„ותיק". ייתכן שנהיה עדים למציאות הבאה: בבוקר תצא שיירה של חברי המושב אל מקומות עבודתם בעיר, ובאותו זמן עצמו תיכנס שיירה אחרת של פועלים אל המושב, כדי לעבוד בחוותיהם של הבעלים החדשים.

אי־אפשר שלא לשאול: האם הוקמו מושבים והוקצבו כספים של עם ישראל לרכישת אמצעי ייצור, כדי שמי שזכה בהם ישכיר אותם תמורת כסף ויחיה על ה„רנטה" של נכס לאומי זה? הוא הדין במים ואדמה. הלא משקים חקלאיים אלה, מלבד היותם ספקי מזון ואמצעי לייצא סחורות, גם נועדו לפרנס יהודים ולמלא יעדים נוספים של פיזור אוכלוסיה ויצירת תשתית אנושית וכדומה. אם ירבו המושבים שיילכו בדרך ההתפרקות מערכים, לא תפסח התופעה הזאת גם על אותם מושבים ותיקים שסבורים כי הם מחוסנים. במציאות לא תהיה שמורת־טבע, והגל ישטוף גם אותם.

שני דברים עשויים להקל על המצוקה הכלכלית והנפשית של חברי המושבים: „פרוטקציוניזם ממלכתי" לצורת חיים זו, החיונית למדינה אפילו יותר מאשר למושבניק עצמו, והתעוררות רעיונית מבפנים. שני הדברים האלה אינם נראים כאילו הם עומדים בפתח. יש להניח שממשלה ימנית תסכל כל נסיון לסייע למושבים עקב השקפת העולם ה„ליבראלית" והאנטי־סוציאלית שהם דוגלים בה. התעוררות רעיונית היא הסיכוי היותר ממשי. הנה התארגנה קבוצת חברים בעמק ופירסמה כרוז תחת הסיסמה „מעז ייצא מתוק", ותחתיה „קבוצת חברים שאכפת להם", אולם העובדה שהם לא הזדהו, לא בשמותיהם ואפילו לא בציון המושב שלהם, אינה עדות לנכונות להיאבק על עמדותיהם. ואולי בכל־זאת אין זו אלא סנונית ראשונה המבשרת בוא אביב חדש.

„אל תהיה לחוץ - בוא לקיבוץ!"

מאת שמעון וייס

כוכב תשדירי השירות של הקיבוצים, משה נטע מקיבוץ דן, בצילום סצינה בתל־אביב: החיים בעיר שוחקים

אל גבי עמרני הטוטו, אל הילדות החמודות עם מעדני החלב ואל שאר תשדירי השירות, שבלעדיהם עם ישראל לא סוגר את הערב, יצטרף בימים הקרובים תשדיר שירות מבית המדרש התק"מי. המטרה – להגביר את הקליטה בקיבוצים ולעניין את האזרח העירוני והחוץ־קיבוצי במנעמיה של החצר הקיבוצית.

איך עושים את זה? שולחים את אחד מצוותי הווידאו של התנועה הקיבוצית (במקרה הזה, של עמק־הירדן בראשות הצלם־במאי אלכס מור) אל הכרך התל־אביבי הסואן עם קבוצה קטנה של ארטיסטים קיבוצניקים. מבקשים מג'ינגליסט מוכר וטוב כמו קובי לוריא לחבר סיסמה קולעת ומהזמר גרי אקשטיין לחבר מוסיקה, מצלמים את הרעש, ההמולה והצפיפות בעיר, ומיד, ב„קאט" חד, עוברים לחצר הקיבוצית השקטה והמודרנית עם מגוון ההיצע התעסוקתי והחינוך הטוב לילדים וממתינים בדובנוב 10 לטלפונים שיצלצלו.

שרה דורקס, מרכזת מחלקת הקליטה של התק"ם, אינה רואה כל קשר בין השמועות על גלי עזיבה הפוקדים קיבוצים רבים ברחבי הארץ לבין יציאתם של ששת תשדירי השירות, הקוראים לישראלי היושב בסלון העירוני „אל תהיה לחוץ – בוא לקיבוץ!" התנועה הקיבוצית קלטה עד היום חברים חדשים שבאו מהעיר, אומרת שרה, והיא תוסיף לעשות זאת גם בעתיד, עם הטלוויזיה הישראלית ובלעדיה.

תשדירי השירות נועדו לנצל אפיק תקשורת נוסף שיודע ויכול לגרות, מלבד המודעות המוכרות והשגרתיות־משהו שמופיעות כמעט מדי יום בעתונות. „לפני ארבע שנים הפקנו תשדיר בנושא הקליטה בגולן וזה הצליח", אומרת שרה, „אז מדוע לא להמשיך ולנצל את הטלוויזיה? קיבוצים רבים פונים ומתעניינים באפשרויות הקליטה ואנחנו רוצים לסייע בידיהם".

נכון, היא אומרת, מספר המבקשים היום להיקלט בקיבוצים איננו מה שהיה בתקופת המשבר הכלכלי הקשה לפני שלוש שנים. אבל בתק"ם לא בוכים על כך במיוחד, בעיקר מפני שהיום, שלא כמו בעבר, שמים את הדגש בקליטת בעלי מקצועות אקדמיים ומשפחות ברמה ואיכות גבוהות. קשה לומר שאלה היו מרבית הפונים אז, לפני שלוש וארבע שנים.

את ההחלטה לצאת אל המרקע הלאומי של המדינה קיבלו במחלקת הקליטה של התק"ם ובהתייעצות עם גורמים נוספים בתנועה. שרה דורקס וחבריה מקווים, שהקיבוצניקים בחצר לא יקטלו את התשדירים בחוש הביקורת המפותח שלהם ויהנו מהרעיונות ומששת התשדירים, כל אחד באורך של חצי דקה. החלק הקיבוצי בתשדירים צולם בקיבוצי עמק־הירדן.

קיבוצניקים חוזרים אל המקורות

זמירה לנגר

מלחמת ששת הימים, שבימים אלה מלאו לה 20 שנה, היא מבחינה מסוימת ערש לידתו של החוג למקורות ישראל בסמינר הקיבוצים „אורנים" שליד קרית־טבעון. כך, על כל פנים, סבור מייסדו של החוג, גד אופז מקיבוץ אילת־השחר. באותה עת קם מה שקרוי „חוג שדמות", שאנשיו ביקשו לתת ביטוי חינוכי לרעיונותיהם שבחלקם התגבשו תוך כדי המלחמה, והם פנו ל„אורנים" בהצעה להקים חוג כזה, אלא שהיתה „דרושה" מלחמה נוספת, מלחמת יום הכיפורים, כדי שהחוג אכן יקום. עד אז, אומר גד, התנכרו ב„אורנים" ללימודי היהדות והקדישו להם זמן מועט בלבד.

כיום מקיף החוג כ־100 תלמידים, צעירים ומבוגרים, מגיל 20 עד 65, רובם חברי קיבוצים. לגבי חלק מהם זהו חוג עיקרי, ולגבי אחרים – חוג אחד בצד חוגים אחרים. רוב המורים הם מן התיישבות העובדת. בתחילה היה זה קורס תר־שנתי, עם מספר לומדים מצומצם, אך במרוצת השנים הוא התרחב. חלק ממורי היום הם תלמידיו לשעבר. אגב, החוג איננו מציב תנאי קבלה ובוגריו אינם מקבלים הסמכה או תואר כלשהם.

שני רעיונות בסיסיים היו, ועודם, מונחים ביסוד החוג, אומר גד אופז.

א. הפלורליזם, ובמלים אחרות: אין יהדות אחת; יש גישות שונות וכולן לגיטימיות. מורי החוג מייצגים קשת רחבה מאוד, מאורתודוקסיה מוצהרת ועד חילוניות מוצהרת, אבל עקרון הפלורליזם מקובל על אלה כמו על אלה.

ב. הזכות לדרוש – והכוונה ל„לדרוש" מלשון „מדרש": אין אמת אחת, ואיש אינו מנסה לכפות את האמת שלו על האחרים.

אנו מנסים, אומר גד, לשלב בחוג את יצירות חז"ל מצד אחד ואת ההגות היהודית החדשה מצד שני. אנו רואים את הקיבוץ כיצירה יהודית במהותה, היונקת ממקורות יהודיים, אך אינה מסתפקת בקבלת דברים כמו שהם, אלא מנסה לפתחם ולהרחיבם.

„לא פעם מתעורר בינינו ויכוח, ואנחנו משתדלים שלא לתת תשובות מוחלטות, אלא לעודד את החיפוש ואת התהיה. אנו דוגלים במבנה גמיש, לא במונוליתיות, שהיא חזקה רק לכאורה. מבנה גמיש מסוגל לספוג מכות וזעזועים. אני מזדהה עם הדברים שכתב בזמנו ברל כצנלסון במאמרו המפורסם 'בזכות המבוכה ובגנות הטיח'".

ואומר מרכז החוג היום, בנימין יוגב (בוג'ה) מבית־העמק:

„יש האומרים בתנועה הקיבוצית וגם מחוצה לה: עצם ישיבתי בארץ עושה אותי ליהודי טוב. איני מקבל טענה זו.

„אחת החוויות החזקות שלי היתה, כשראיתי את סבי יושב על הארץ ומקונן על חורבן ירושלים, כאילו הדבר אירע אך אתמול. הקורס קם כדי להעשיר את תרמיל הצד של התלמיד היום ושל המורה לעתיד, כצידה לדרך החיים. חברים רבים בקרבנו אינם מבינים את הכתוב במקורות וחוששים להתקרב אליהם. כיום שוררת דלות רוחנית בתנועה הקיבוצית, ואחת הסיבות, אם לא העיקרית, היא הניתוק מן העבר. חשוב שהפרט יכיר את הרצף שביצירה היהודית, שראשיתה בימי המקרא והמשכה במשנה ועד היום".

ומה אומרים תלמידי החוג?

נאה מגגיגר: „דווקא בגלל זה שהקורס אינו מעניק שום תואר, יש בו איכות מסוימת, כי לומדים מתוך העניין בלבד. למדתי בבית־ספר קיבוצי בעל רמה טובה, אבל בעיקר במקצועות הכלליים, והייתי בהרגשה שאינני מכירה את המקורות. רצו לחנך אותי ב'רוח חדשה'. אבל אבי בא ממשפחה דתית והכוננית שלו מלאה ספרים בתחום היהדות. במובן מסוים סגרתי עכשיו מעגל בחוג הזה".

יעקב מקיבוץ המעפיל – אגב, לא בן קיבוץ – מגדיר את עצמו כ„דתי־חילוני". „הייתי דתי מעט, אך כשאני יוצא למילואים ונפגש שם עם מילואימניקים דתיים, חסר לי ידע כדי לעמוד בוויכוח אידיאולוגי איתם".

מנס, חבר עין־המפרץ, מבין המבוגרים בתלמידי החוג, הלומד שנה שניה בקורס, מספר כי נלמדים נושאים שונים, שבמבט ראשון אינם קשורים זה בזה, אך הקשר קיים בכל־זאת. לדוגמה: בבוקר מתחילים ללמוד את ר' נחמן מברסלב, המשכו במקורות היהודיים של הקיבוץ, וכו'. „בסופו של דבר אתה לומד להבין את הרצף".

שרה מעין־כרמל מתכוונת בשובה לקיבוצה לשלב את לימודי המקורות בצורה יסודית יותר במערכת החינוך הכללית בקיבוץ. לא שהיום אין נוגעים בנושאים אלה, אלא שהדבר נעשה בצורה אקראית, היא אומרת.

כמובן, גם מרכזי החוג בעבר ובהווה מבקשים, שמה שילמדו כאן ב„אורנים" לא יישאר אפיזודה חולפת, אלא יחדור גם לחינוך הקיבוצי, בשוב התלמידים לבתיהם בתור מורים. „עדיין אין אנו חיים את נושא היהדות כחלק ממרקם החיים, אבל עבודה של 13 שנים עשתה משהו. יש לכך השפעה, ולו במנות קטנות לפי־שעה". בתקופה האחרונה, הם מספרים, יש פניות רבות מקיבוצים ומבתי־ספר ללמוד את הנושא של מקורות ישראל.

„סדר" ט"ו בשבט בקורס למקורות ישראל

המספרים הנכונים

ברשימתה של זמירה לנגר „עובדים אצל השכן" שהתפרסמה במדור „על הדשא" מן השבוע שעבר, נפלו שתי טעויות, ולהלן דברים על דיוקם: א. בבית העמק יש 408 נפש ולא 408 חברים; ב. ההכנסה המשוערת של עבודת חברי בית־העמק במפעל „מבעול" של [illegible] תהיה 100,000 ש"ח, ולא מיליון ש"ח, בשנה.

חברה של שוטטנים

באחת האסיפות בחורש האחרון הועלה לדיון נושא הלומדים מזווית ראיה של אחרים – דיון שהיה מנותק, משהו, מראיה רחבה של נושא הלומדים.

לא אנסה לעמוד על כל ההבטים של נושא זה, אלא אתמקד בהבט אחד בלבד, והוא – הצעירים.

קשה מאוד ההשוואה בין קיבוצניק צעיר המשתחרר מצה"ל לבין כל אזרח אחר במדינת ישראל. הקיבוצניק אין לו לאן למהר, הוא סופר את הימים עד קבלת חופשת הצעירים, (לאחר „ספסר" שלוש שנים בצבא, נותרה לו רק תקופה של שנה וחצי, או פחות). עד אז היא בבחינת „תעזבו אותי, כי ב... אני עף מפה".

שנת החופש כבר נהפכה מזמן ל„תעודת־בגרות" של בן המשק, ויותר מבזבוז זמן של אנשים, שאינם יודעים מה לעשות עם עתידם, אין בה כמעט ולא כלום ומסופקני אם אי־פעם היה בה, או יהיה בה.

מובן שאינני בא בטענות לצעירים עצמם, שהרי „לא עכבר גנב, אלא חור גנב". חברה שמספחת את „שב ואל תעשה" – למה היא תצפה אם לא לאוכלוסיה של שוטטנים למיניהם, אשר בשנים היעילות לחייהם פורחים על־פני כדור־הארץ. בניגוד לעמיתו בעיר, שלעתים קרובות יודע עוד בצבא מה יעשה ומה ילמד לאחר הצבא, אין אפילו מי שיכוון אותו לכך.

קשה לבוא לאדם ולומר לו: „לך תלמד מחר (בשנה הבאה), למד מקצוע מסוים. ייקח לאותו אדם להשתכנע, שעליו ללמוד מקצוע מסוים זה, זמן לא קצר, ביחוד אם מעולם לא חשב עליו. דברים אלה אינם נבנים ביום ואפילו לא בעשר ישיבות של ועדת השכלה, אם הנושא לא לווה במשך זמן.

אם לגנוסר חסרים שני מהנדסים, יש לראות כבר את בוגרי י"ב כמתאימים, כמועמדים ללימודים אלה, לכוונם לכך בדרכים שונות, דבר שמקובל בכל חברה אחרת. אפשר אולי גם לבוא בטענות לצעירים, שבגיל שבו בדרך־כלל בוצעו כל המהפכות, הם אינם מוכני לקחת אפילו אחריות אישית. אבל טענות אלו יכולות לבוא רק במסגרת כוללת, של מה אנו עושים כדי להשאיר צעירים במשק, ולא כאמירה סתמית.

איתמר גורן, עלון גנוסר

ישראל לוין מלך הכותנה

שמעון וייס

„ב־1969 קרה מה שאני מגדיר עד היום כאבן פינה במחקר שלי. עבדתי במטעים של המשק ושם התחילו להשקות בטפטפות. רציתי ללמוד איך המים מתרחים מהטפטפות לאדמה ולעצים וליישם את זה בכותנה. ידענו שבמטעים אתה מקבל תוצאות רק אחרי שלוש שנים, אך בכותנה אפשר לקבל אותן כבר באותה שנה. אנשי הכותנה בגליל לא רצו לשמוע בכלל מהרעיון. אמרו שזה לא מעשי ויעלה להם הון תועפות, כי יצטרכו קילומטרים ארוכים של צינורות. לא התייאשתי. פניתי לאילת־השחר, שם עבדתי וכל החקלאים שם היו תלמידים שלי, וביקשתי מהם שייתנו לי חמישה דונם. באתי לחברת הטפטפות וביקשתי את עזרתם בציוד. הם לא התלהבו. אמרתי להם, אולי זה יצליח ואז תהיו על הסוס, ואם לא, מה כבר הפסדתם...

„עבדתי אז כמעט לבד על הרעיון. התעקשתי ללמוד את דרכי התפשטות המים בטפטפת. סוף־סוף הגיעה הפריחה וכל הכותנה הצהיבה. התברר לנו שזה מחוסר חנקן. כולם צחקו ממני ואמרו לי בשמץ של לעג: אתה רואה מה קרה לרעיונות שלך... אחרי שלמדתי את הסיבה, ביקשתי עוד שנה. נכנסה בי אמביציה גדולה, הייתי בטוח שאפשר לגדל את הכותנה בטפטוף, רק צריך למצוא את הנוסחה. בשנה השניה זה כבר עבד יופי. הצהוב נעלם וגם קיבלנו יבול יפה, בדיוק כמו בכותנה שצמחה בשטחים שהושקו בהמטרה. זה היה בשנת 70' ומאז תלמידים התחילו לעשות עבודות גמר על הנושא הזה.

„בעבור ארבע שנים באו החבר'ה ממחניים וביקשו שאנסה גם אצלם. עשינו את הנסיון הרציני הראשון והתוצאות היו מפתיעות. קיבלנו 600 ק"ג כותנה לדונם לעומת פחות מ־400 ק"ג עד אז. מצאנו שאפשר להגיע ל־500 ק"ג – גם־כן יבול לא רע בכלל – אם משתמשים בשליש פחות מים. זה כבר משך אנשים מקיבוצים אחרים ובמשקים התחילו לבדוק את הנושא ברצינות. גמרו לצחוק עלי".

הדובר: ד"ר ישראל לוין. ביום חמישי השבוע יקבל ממועצת הכותנה את הפרס ע"ש סם המבורג, חוקר הכותנה הנודע. לוין, בן 72, חבר קיבוץ כפר־גלעדי ואגרונום זה קרוב לארבעים שנה, יקבל את הפרס על מחקריו הרבים ועל תרומתו לענף הכותנה בארץ בכלל ובגליל בפרט. הישגיו בתחום זה גדולים וחשובים גם בקנה־מידה עולמי. ימים ספורים לאחר שיקבל את הפרס עתיד לוין לצאת למסע נוסף של הרצאות וסמינרים בארה"ב. לא רק שם הוא מבוקש בזכות ידיעותיו ומחקריו. הוא מוזמן להשתתף בדיונים וסמינרים בנושאי כותנה ומטעים בכל רחבי העולם.

ישראל לוין לא יצא מגדרו, כאשר הודיעו לו על הפרס, וחבריו למשק ולאיזור אומרים שזה אופייני לאיש החרוץ והצנוע הזה, שעלה לארץ מלטוויה בשנות ה־30. אחרי שבע־עשרה שנות רפתנות החליטו בכפר־גלעדי שעליו ללכת ללמוד באוניברסיטה ולהכשיר את עצמו להוראה בקיבוצו. אבל בכל אותן שנים לא נפרד מהאדמה והיה משלב את כל השלושה – העבודה, ההוראה והמחקר. הוא אומר בחיוך שיש בו קורטוב של זלזול, כי בשטח הפתוח הוא חש הרבה יותר טוב מאשר במעבדה של המרכז לחקר חקלאי במכללת תל־חי, מקום מושבו הנוכחי. בינו לבינו הוא יודע שאי־אפשר בלי המבחנות ואמצעי המדידה והבדיקה האחרים במעבדה, אבל הוא משתדל לצאת כמה שיותר לשטחי הכותנה והמטעים באיזור. „עניין של הרגשת בית, הוא אומר.

זה קרה גם בשנה השניה

בראשית שנות השישים סיים לוין את עבודת הדוקטורט שלו על תורת הקרקע באוניברסיטה העברית בירושלים. „אז", הוא נזכר, „בא אלי המורה שמואלי מעמק־הירדן והציע לי להתחיל לעבוד במחקר חקלאי ובנושא ספציפי של השקיה בכותנה. ידענו שזה גידול עם עתיד גדול, אבל מישהו היה צריך לחקור ולפתח. לא ידעו בארץ איך להשקות את הכותנה. נתנו תריסר השקיות, ממש שיטה פרימיטיבית. בגליל העליון בלבד היו 12 אלף דונם כותנה מתוך יותר ממאה אלף דונם בכל הארץ. התחלנו באילת־השחר שנתנה את השטח, הקמנו מעבדה קטנה ואחרי שנתיים אנשים ראו שאפשר להשקות אחרת, בצורה יעילה יותר. ב־'65 פרסמנו את התוצאות הראשונות שהראו, שאפשר להסתפק בארבע השקיות בלבד. תוך שנתיים עברו כל המשקים לשיטה הזאת".

ההצלחה לא נעלמה מעיניהם של מי שמוקירים אנשים חושבים ומצליחים וב־1967 הוענק לישראל לוין פרס קפלן היוקרתי.

ההצלחה במציאת שיטת השקיה חסכונית יותר באה בדיוק בזמן, הוא נזכר היום. חקלאים מהקיבוצים יצאו בקיץ 1967 למלחמת ששת הימים בלי לדעת, מתי יחזרו לאדמתם, והם חששו מאוד למה שיקרה בשדות. והנה בשובם אחרי חודשיים־שלושה גילו להפתעתם, שהיבול

ישראל לוין: לצאת הרבה לשדות – „עניין של הרגשת בית"

השטחים לא נפגמו והם קיבלו עוד באותה שנה יבולים מרשימים.

המחקר של ד"ר ישראל לוין הראה, כי בגליל לבדו נחסכו כחמישה מיליון קוב מים. „הפילוסופיה של החקלאים היתה לחסוך כמה שיותר במים עד גבול הפגיעה ביבולים ואנחנו מצאנו את הנקודה הקריטית, שעד אליה אפשר להחזיק כותנה ללא השקיה בלי שתינזק".

ישראל לוין לא שקט על השמרים והמשיך במחקריו, יחד עם אנשיו. ממחקר למחקר גילו, כי אפשר לחסוך עוד יותר מים ויחד עם זאת להגדיל את היבול מעל לממוצע של 350 ק"ג. ב־1977, נזכר לוין, באו אליו כלכלני משרד החקלאות ואמרו לו: אם תחסוך 25% מהמים, הטפטוף לא ישתלם לך, אבל אם תעלה בעשרה אחוז את היבול, בלי לצמצם את המים – זה ישתלם. לוין, כהרגלו, נענה לאתגר.

„חולתא נתנה לנו עזרה רבה בעיקר במתנדבת דנית, תופרת במקצועה, שהיתה דייקנית וחרוצה להפליא. היא היתה בשדה מהבוקר עד הלילה ולא מעט בעזרתה קיבלנו בנסיון הראשון 725 ק"ג לדונם וכל הגליל בא לשטח ולא האמין למראה עיניו. עד היום מדברים על השטח ההוא בחולתא. באו חוקרים מרחובות ושקלו בעצמם את היבול. היו ביניהם חוקרים כל־כך ספקנים עד שאמרו שזה אולי קרה, אבל זה לא יכול לקרות שנתיים ברציפות. הוכחנו להם שגם זה אפשר", מספר לוין.

לא רק בגליל ובארץ בכלל התעניינו בתוצאות המחקרים של ישראל לוין. גם במדינות אחרות, ובעיקר בארה"ב, שם מכסים שטחי הכותנה מיליונים רבים של דונמים, גילו עניין רב בהישגיו של החקלאי־החוקר מכפר־גלעדי והזמינו אותו להרצאות ומסעות הסבר.

ליגת הגליל העליון

אבל דווקא בעת הזאת העומד ישראל לוין בפני בעיה. „היה נדמה לי שאין כבר מה לחקור. היתה לי תחושה של מנוחה ונחלה". אבל אז בא לעזרתו סיור שערך בארה"ב ובמהלכו התברר לו, כי בתנאי מעבדה אפשר להגיע ל־1,200 ק"ג כותנה לדונם. שוב נדלק אצלו המוח ושוב, כהרגלו, פתח בהסתערות. „ב־1980 עשינו נסיון: לקחנו צינורות אלומיניום, מילאנו אותם באדמה, שמנו אותם בשדה במקום שורת כותנה והשקינו אותה בשיטה אחרת, שעיקרה לשמור על רטיבות מתמדת בלי עודפי מים. כבר בשנה הראשונה קיבלנו 980 ק"ג לדונם. הבנו שיש פה פוטנציאל גדול. קראנו לשיטה 'גידול אינטנסיבי של כותנה'. המטרה היתה להשקות לפי התצרוכת המינימלית ברטיבות מתמדת ולהזין את הצמח בהזנה מתאימה".

לפני שנה סיימו לוין ואנשי צוותו ארבע שנות מחקר שנועד לתת פיקוד ממוחשב מהקרקע בהתאם למידת הרטיבות שלה. התוצאות: יבולים של כ־700 ק"ג כותנה בחסכון של 20% מים.

ישראל לוין שופע מלים חמות על צוות מגדלי הכותנה, המדריכים והחוקרים באיזור ובעיקר הוא מעלה על נס את שותפתו למחקרים זה יותר מעשרים שנה, ורה יעקובוביץ' משדה־נחמיה. ניכר בו שהוא חש כמו אבא טוב וגאה, כאשר הוא מספר שכמה מן העובדים איתו יצאו ללמוד וחזרו עם תוארי דוקטור בחקלאות. „כל קיץ באים אוטובוסים שלמים עם חקלאים ותיירים ללמוד אצלנו וכל שנה הם משתגעים מחדש מההצלחות והפיתוחים שלנו". בנימה מעורבת של גאווה והיתול בעת הוא מספר על ה„ליגה" שהוקמה בין מגדלי הכותנה בגליל. כל שנה מפרסמת המנפטה האזורית את טבלת הקיבוצים בעלי ההישגים הגדולים ביותר. מקום ראשון בליגה הזאת מקנה הרבה יוקרה וגאווה מקומית, שהם חשובים לא פחות מפרמיה דולרית נכבדה של כדורגלן.

במעבדה שלו ובמרכז למחקר חקלאי בגליל אין שוקטים על השמרים. לא מסתפקים בכותנה והולכים גם על מחקרים ופיתוחים בתחומים אחרים. ישראל לוין מונה רק אחדים מהם: דו־גידול של כותנה וחיטה – זורעים חיטה בשטחי הכותנה בין קטיף הכותנה ובין זריעת הכותנה; נסיונות בטפטוף תת־קרקעי; נסיונות שונים בגידולי מטעים. „כל מחקר רצוף כשלונות", אומר ד"ר לוין, „זה שייך לעסק. יש הרבה דברים שאני עושה חמש פעמים ויותר עד שאני מגיע לתוצאה הרצויה. אסור להתרגל ואסור להתייאש. כשהתחלתי לבדוק את הטפטוף התת־קרקעי, באו ואמרו לי שאני עוסק בעסקי קבורה... אז מה?" לעומת זאת הוא מודאג באמת וכתמים מן הדלדול במימון המחקרים. כמי שהמחקר והפיתוח הם נשמת אפו, יודע לוין שבלי תקציבים קשה לעבוד. היום הוא בפנסיה ואינו חי ממשכורת ממשלתית, אבל מה יהיה בעתיד ומה יהיה על שאר החוקרים? „יש עתיד גדול למחקר ולפיתוח", הוא אומר. „רק צריך סבלנות וכסף". את 1,500 הדולרים שיקבל השבוע כפרס הוא ייתן, כמובן, לקיבוץ, אבל יבקש מהמשק להקציב סכום קטן מזה למסיבה לחבר'ה שעזרו וליוו אותו. מגיע לו. מגיע להם.

ישראל תשאף היום לא לאכזב במשחק הבין־ארצי עם בראזיל

מאת שמואל קליגר

"להטוטני" ארץ הכדורגל ינסו הערב להצדיק את המוניטין הרב שלהם, במשחק הרעים הבין־ארצי בין נבחרות בראזיל וישראל.

במחנה הישראלי ניכרה אתמול התרגשות רבה לקראת המשחק. למרות ההרכב החסר של הנבחרת הישראלית, מקווים כולם להעניק מאבק הגון לשחקני ה"סאמבה".

משורות הנבחרת הישראלית יעדרו הקשרים אורי מלמיליאן ודניאל ברילובסקי והחלוץ אלי אוחנה. המאמן הישראלי, מלינקו מיהיץ', הביע אמש את תקוותו, כי מחליפיהם לא יאכזבו ויצליחו למלא את החלל החסר. מיהיץ' לא היה שבע רצון ממועד המשחק, אבל הוא ציין, כי היום יסתיים השלב השני של תוכנית עבודתו.

במחנה הישראלי ציפו אמש לבואו של רוני רוזנטל, שיחזק את ההתקפה הישראלית. שחקנים נוספים, העשויים לערוך הופעה הסטורית בבגדי הכחול לבן, הם אלון נתן ויהודה עמר. מהאימון המסכם של הנבחרת הישראלית נעדר רק אבי כהן מת"א בגלל בעיה אישית.

מיהיץ' דיבר בהערכה רבה על נבחרת בראזיל: "זאת נבחרת עם יופי מיוחד, שקשה מאוד להתמודד מולה. הנבחרת הישראלית לא תנסה להציב שמירה אישית על כל שחקני בראזיל. המשחק הישראלי יהיה יותר קבוצתי והוא יתבסס על שיגור כדורים ארוכים לעבר החלוצים. "השיטה שלנו תתבסס על יותר תנועה במגרש וחילופי מקומות", הסביר מיהיץ'.

עשרות הסקרנים שחזו באימון של נבחרת בראזיל לא הסתירו את התרגשותם מהשליטה המושלמת של השחקנים בכדור. שחקני ארץ הקפה ביצעו אימון אומנותי, שנמשך שעה וחצי. את שחקני בראזיל מלווים יותר ממאה אנשי תקשורת.

מאמן הנבחרת האורחת, קארלוס אלברטו סילבה, ציין, כי המגרש הוא במצב טוב, אבל לדעתו יש לדאוג לסימונים ולקיצוץ הדשא. סילבה הסביר, כי מטרתו היא להכין את נבחרתו לקראת אליפות העולם, שתערך בשנת 1990. "בנבחרת הנוכחית אין שמות גדולים, אלא שחקנים לטווח ארוך", ציין סילבה והוסיף, כי הוא אינו מזלזל בנבחרת הישראלית. "מספרים שלישראל יש יכולת טובה ומשחקה הוא קבוצתי", אמר המאמן האורח.

גם כוכב בראזיל, מילר, הביע את הערכתו לנבחרת הישראלית: "שמעתי שלישראל יש נבחרת מאוד חזקה, שניצחה את ליברפול", אמר.

מארגני המשחק צופים שיציעי איצטדיון רמת־גן יתמלאו עד אפס מקום. כוחות מוגברים של משטרה ישמרו על הסדר במגרש ומחוצה לו.

● נבחרת בראזיל: רג'יס; ג'ונימר, גרלדו, ריקארדו, גלפיניה; דונגה, ראיסוקראסס, אדוארדו אנטוניה; מילר, רומריו, האלדו.

● נבחרת ישראל: רן; אבי כהן, קליגר, שמעונוב, אבי כהן, דוויד; דריקס, עובדיה; רוזנטל, סיני, תקווה.

בראזיל — ישראל 5:0 לפני 24 שנה בר"ג

מאת ניסן פרידמן

דקה 87. החלוץ הורייז ניי פורץ בטופה בכעור להגנה הישראלית ומול השוער מגלגל את הכדור בקלילות לרשת. האקורד האחרון במשחק. בראזיל כביסה את ישראל 5:0 ול־45.000 הצופים, הדוחסים ביציעי איצטדיון ר"ג, לא נותר אלא להסיר את הכובע ולהריע לאשפי הכדור על השיעור המאלף שנתנו באירועתם.

לא, אין זו תחזית למה שצפוי היום במשחק השני בהיסטוריה בין נבחרות בראזיל וישראל, אם לא לקחת בחשבון את נצחונה של בראזיל האולימפית על ישראל 4:1 באולימפיאדת מונטריאול 1976.

הפתיח מתוייס למפגש הראשון בין בראזיל לישראל. 19 במאי 1963. שנה לאחר שבראזיל הוכתרה לאלופת העולם בפעם השניה ברציפות. היה זה משחקה הבין־ארצי הראשון של ישראל באותה שנה, ולמרבה הפלא היותו מוצג ארכיוני נדיר, שימש כהכנה לקראת המפגש הכפול נגד איטליה במוקדמות גביע העולם (ישראל נוצחה בחוץ 6:1, נוצחה בבית 2:0 ועפה).

באותו יום בלתי נשכח הציגו אלופי העולם את הנשק הלא סודי שלהם. הכדור היה עבד לרגליהם. בסיבוב הבקיעו "רק" חמישה שערים פרגולי זקניה (12), קוארנטינה (17, 42), אמרילדו (83), ניי (87).

קווארנטינה מכניע בנגיחה את לוין וקובע 0:3 לבראזיל

● בראזיל: גילמאר (גארסיה); מאגנוס, דילדה: דיאס, אדוארדו, זקיניה; מרקש, גרסון, קוואראנטינה (ניי), אמרילדו, זאגאלו (פפה).

● ישראל: רוקמן (לוין); עצמון, פלשל, גרונדמן, לבקוביץ, סיני; בורסוק (סמולביץ), שמעון כהן, מנצל, סטלמך (שלמה לוי), קליס.

הקלעים שיפרו את השיאים בגרמניה

הקלעים הישראלים גאי סטריק ואודי פפירוב שיפרו את השיאים הלאומיים והשיגו את המינימום למשחקים האולימפיים בסיאול, בתחרות בין־לאומית שנערכה בזול שבמערב־גרמניה. גאי סטריק קבע ברובה חופשי 40X3 תוצאה של 1155 נקודות, המשפרת בשתי נקודות את השיא הקודם של יצחק יונסי. בידי 60 כדור במצב שכיבה שיפרו גאי סטריק ואודי פפירוב את השיא הלאומי של 593 נקודות, מתוך 600 האפשריות.

ברובה אויר קבע יצחק יונסי 580 נקודות.

שלושת הקלעים השיגו בפעם השביעית את המינימום לאולימפיאדה, כאשר סטריק עשה זאת פעמיים, יונסי – שלוש פעמים ופפירוב – פעמיים.

בתחרות נטלו חלק קלעים מ־35 מדינות.

עמותה לקידום הספורט בראשל"צ

מאת דני צוקר

עמותה ייחודית למען קידום הספורט בעיר, לראשונה בארץ, הוקמה ביוזמת עיריית ראשון־לציון. מטרתה לגייס כספים עבור כל אגודות הספורט הפועלות בעיר.

בשלב התרומות הראשון, יתבקש כל תורם לתת סכום שנתי בגובה של 18 שקלים. בין ראשוני התורמים היו ראש העיר, סגניו, חלק מחברי מועצת העיר. בשלב השני יתרימו פעילי העמותה, נוסף על בתי האב, מפעלים ובתי עסק.

התרומות מתקבלות רק בהמחאות לפקודת "קרן הספורט בראשל"צ", שכתובתה לצורך זה היא עו"ד סימון, רח' זבוטינסקי 24 ראשל"צ.

800 ילדים הוזמנו למשחק נגד ברזיל

מאת סטורי יזבר

800 ילדים הוזמנו על־ידי מארגני משחק הכדורגל הבין־לאומי ברזיל – ישראל לצפות במיפגש שיהיה באיצטדיון הלאומי ברמת־גן.

250 ילדים יבואו ממצפה רמון ומבסיסי חיל האויר בסביבה – הודיעה אתמול נציגת העיתון "ידיעות אחרונות", המקיים את המשחק לרגל בחירת "כדורגלן העונה" מטעמה, לראש המועצה המקומית, שמואל כהן. ילדי עיירת הפיתוח הדרומית יעניקו לנציגי הקבוצות ולנציג העיתון המארח דגל ותמונות נוף של מצפה רמון.

550 ילדים מישובי קו העימות שלאורך גבול הצפון יהיו אף הם בין אלפי הצופים. הילדים מישובי הצפון יגיעו לרמת־גן בעשרה אוטובוסים, לאחר שבסוף השבוע קיבלו כרטיסים במתנה ממארגני המשחק וביוזמת המקסטון "כל העמק והגליל". בין הבאים, ילדים מקרית־שמונה, מבואות חרמון, מרום הגליל וקיבוצי הגליל העליון. מנהלי המתנ"סים בישובים אלה הודו למארגני המשחק על יוזמתם.

ולדמן ווייצמן צורפו לועדת קבוצות הייצוג

חברי הוועדה המרכזת משה ולדמן, סגן יו"ר האגף לבטחון סוציאלי ומני וייצמן, מזכיר מועצת פועלי נס־ציונה, צורפו לועדה העוסקת בניסוח סופי של סעיפים המתייחסים לקשרים שבין מועצות הפועלים לקבוצות הייצוג, אשר לגביהם לא הכריעה עדיין הועדה המרכזת.

בועדה חברים: גדעון בן־ישראל, חיים הברפלד, יעקב ישי ויצחק אפשי.

שני החברים שצורפו הם חברי ועדת הספורט העליונה של ההסתדרות. מני וייצמן הוא יו"ר איגוד הכדוריד בישראל ומשה ולדמן פעיל במוסדות הפועל ת"א.

● וילי סימס נטל אמש חלק במשחק אימון של הפועל ת"א, שביקשה לבחון את ביל וורנר. במשחק זה הרשים וורנר את מנהלי הפועל, אבל התחתמו תלויה בדרישותיו הכספיות.

הגיבורים האמיתיים שמאחורי ההתרחשויות

מאת ניסן פרידמן

לא היתה זו עוד שבת של כדורגל. היו אלה 90 הדקות האחרונות לעונת משחקי הליגה, שקיפלו בתוכן את תמצית סיפור הכדורגל. דרמות קצרות

48 שעות אחרי שבת

נשימה ומחוות אנושים כתובים ביד תסריטאי אמן. המסך ירד והפריד בין מחנות החוגגים למחנות האבלים.

48 שעות אחרי המחזור האחרון, שחתם גורלות, נערכו בארבע תמונות של ארבעה אנשים, שהיו במוקד ההתרחשויות. שהרי, בסופו של דבר, האנשים הם הגיבורים האמיתיים שמאחורי הכדור.

מאיר יחזקאל: תפילה בכותל

ביום ששי החולף, כ־24 שעות לפני המשחק הגורלי נגד מכבי נתניה, עלו שלושה מבכירי בית"ר ת"א לירושלים כדי לשפוך תחינתם בצל אבני הכותל. היו"ר דוד לויאן, חבר ההנהלה שאולי מנשה והקשר הותיק יוצא בית, מאיר יחזקאל.

הקב"ה שמע אותם ושילח אותם לשדה הקרב. הסוף ידוע. כהן את

מאיר יחזקאל
בית"ר ת"א

כהן הובילו לנצחון 0:2 והתמנו על עונה נוספת בלאומית.

"הרגשתי שהפעם אנחנו נעשה זאת. שלוש פעמים כבר היינו במצב דומה וירדנו. הרגשתי שאסור לנו לרדת בפעם הרביעית", אמר הקשר המאושר יחזקאל. "בסך הכל הוכחנו בחצי הגמר שיש לנו קבוצה טובה ומגיע לנו להישאר בליגה הלאומית".

דב רמלר: זה לא הצליח הפעם

עד הרגע האחרון האמינו ביבנה שהקבוצה תצליח להישאר בליגה הלאומית. האמונה לא הועילה. משבר פתיחות העונה חרץ את גורל הירידה. אפילו להצהרה על נצחון קל מול ב"ש לא היה כיסוי.

חלוץ הרכש הותיק, דב רמלר, עבר חוויה דומה לפני

דב רמלר
מכבי יבנה

שנתיים בבאר־שבע. אז היה שותף למהפך מדהים, כשב"ש, מעמדת פיגור של 5 נקודות, צברה 6 נקודות בשני משחקיה האחרונים וחלפה על פני בית"ר ת"א, שירדה. במחזור ה־30 היתה זו יבנה שהורידה את בית"ר ת"א (1:3). הגלגל התהפך.

רמלר: "קיויתי להוסיף מנסיוני. יש ביבנה חומר טוב שעוד יוכיח עצמו בעתיד".

מאיר נמני: אנו הטובים ביותר

"אם מסתכלים באופן אובייקטיבי על עונת המשחקים כולה, מגיעים למסקנה שאנו היינו הטובים ביותר בליגה הארצית ועלינו בצדק", דברי מאמן הפועל צפרירים חולון מאיר נמני.

כשכרטיס העליה בידיו הוא יכול לומר ככל העולה על רוחו. דבר לא ישנה את העובדה. אי הודאות עד הדקה האחרונה של העונה העניקה עצמת יתר לפרץ הרגשות. נמני הונף על ידיים ונעטף מרוב אהבה.

"עבודה של שנתיים נתנה פירות", הוא אומר, אך אינו בטוח אם ימשיך בחולון בעונה

מאיר נמני
צפרירים חולון

הבאה או ייענה להצעת מכבי ת"א לשמש כעוזר לשפיגל.

שייע פייגנבוים: הכל בגלל דקה אחת

רבים מחובבי הכדורגל בארץ ניסו להכנס לראשו של שייע פייגנבוים ולהבין מה התחולל שם לאחר שריקת הסיום של העונה. ההפסד בשעריים (1:0) השאיר את שתי הקבוצות בליגה הארצית.

שייע, מאוכזב והמום, חזה במשחק "מאחורי הגדר". "הפסדנו את

שייע פייגנבוים
הפועל ים

העליה עוד בשבוע שעבר במשחק הביתי נגד חולון (1:1). אילו נתן לי שריד לערוך חילוף במצב של 0:1 לטובתנו לא היינו תופסים את שער השווה בדקה האחרונה".

על ההפסד שלשום אמר: "טעות טראגית אחת של ההגנה שלנו עלתה בשער ההפסד. השחקנים היו בלחץ. ניצחנו יותר מכל קבוצה אחרת בליגה והגיע לנו לעלות".

ארדיטי לעונה אחת במכבי ר"ג

מאת משה כהן

קבוצת מכבי ת"א תשאיל את ליאור ארדיטי למכבי ר"ג, לעונת המשחקים 1987/88.

רכישתו של וילי סימס הביאה להחלטתו של ארדיטי לעבור לקבוצה אחרת. השחקן הצעיר חשש, כי יחד עם סימס, דניאל וברקוביץ הוא לא יוכל להשתלב בהרכב קבוצתו.

שליטה צ'כית ברולאן גארוס

שני המניפאים הצ'כים, שהפסידו לישראל בגביע דייויס, מילוסלאב מציר וקרל נובאצ'ק, עלו לרבע גמר אליפות צרפת הפתוחה ברולאן־גארוס בפאריס.

מציר, המדורג חמישי, הכניע את הצרפתי פאטריס קושנה 6:0, 6:1, 6:3 ונובאצ'ק גבר על המדורג 14, הארגנטינאי מרטין חיטה – 7:6, 6:7, 6:3, 6:4.

המדורג עשירי, אנדרס גומז מאקוודור, גבר על הספרדי אמיליו סאנצ'ס 5:7, 1:6, 7:5, 6:4.

שתי המדורגות בצמרת עלו אף הן לרבע הגמר והצטרפו לשטפי גראף וגבריאלה סאבטיני. היו אלה אלופת אשתקד, כריס אוורט, המדורגת הפעם שלישית, שהכניעה את הבולגריה קטרינה מאלייבה 6:3, 6:1 ומרטינה נאוורטילובה, המדורגת ראשונה, שניצחה את הגרמניה סילביה האניקה המדורגת 15, בשיעור 6:0, 6:2.

הנצחון ה־122 של מוזס

השיאן העולמי והאלוף האולימפי בריצת 400 מטר משוכות, האמריקאי אד מוזס בן ה־32, השיג בסודינו את הנצחון ה־122 הרצוף שלו, כשעבר את המרחק ב־48.90 שניות והקדים את הסובייטי ולאדימיר בודקו (50.61).

הפתעה היתה בריצת 200 מ', כשהסובייטי אלכסנדר אבגנייב הקדים בעשירית השניה את השיאן העולמי ב־100 מטר, האמריקאי קאלווין סמית.

האמריקאים השתתפו כאורחים בתחרות הבין ארצית, בו ניצחה ברה"מ את איטליה 117:93.

ישראל — צרפת במבחן כוחות אחרון ליוון

מאת משה כהן

נבחרת הכדורסל של ישראל תתמודד היום ב־4 אחה"צ ברמת־השרון עם נבחרת צרפת, במשחק בין־ארצי ידידותי, שיהווה לשתי הנבחרות הכנה אחרונה לקראת אליפות אירופה, שתפתח ביום רביעי ביוון.

הצרפתים, שהגיעו אמש לארץ, השתתפו בשבועיים האחרונים בשלושה טורנירים בין־לאומיים. בטורניר הראשון בהולנד הפגינו חניכיו של ג'ין גלי יכולת פושרת, אבל בהמשך הם גילו שיפור ניכר ביכולתם. בשבוע שעבר זכו הצרפתים בשני טורנירים בין־לאומיים שנערכו בצ'כיה וביוגוסלאוויה.

הבעיה העיקרית של הצרפתים היא חוסר יציבותם. לצד דקות טובות, סובלים אופנאגל וחבריו מדקות רבות מתות. השחקן הבולט של צרפת מתחת לסלים הוא דניאל פיליפ. את המשחק הצרפתי ירכז פרדי אופנאגל. קלעי החוץ המצטיינים של צרפת הם ריצ'ארד ראקורי, הרב רוביסון וסטפן אוסטרובסקי.

הנבחרת הישראלית המשיכה גם אתמול בהכנותיה לקראת האליפות. למאמן צבי שרף יהווה המשחק מבחן אחרון לקראת יוון.

שרף ישתף קרוב לודאי את רוב שחקני הסגל. בחמישיה הפותחת תכלול כנראה את דורון ג'מצ'י, לאבאן מרסר, הארווי לאסוף, עדי גורדון או חן ליפין ואריה רוזנברג.

הישראלים יעשו מאמץ רב לזכות בנצחון כדי לצאת ליוון עם מורל גבוה. שתי הנבחרות שיחקו לפני שבועיים בהולנד וישראל זכתה בנצחון דחוק – 90:93.

בבית הישראלי באליפות הכדורסל — הכל יכול לקרות

מאת שמואל טל

ההגרלה האירה פנים לכדורסלני ישראל היוצאים, מחר בדרכם לפיראוס כדי להשתתף באליפות היבשת. בית ב', עליו נימנת הנבחרת הישראלית הוא, הקל מבין שני הבתים. בעוד שבבית א' משובצות אריות דוגמת ברה"מ, יוגוסלאויה וספרד, הרי שבית ב' אמור להיות שקול ושווה כוחות. איטליה היא הנבחרת היחידה המהווה דרגה בפני עצמה בבית הישראלי.

בגלל העובדה שרמת כל הנבחרות בבית ב' דומה, צפויים להערך בו מפגשים שקולים ומרתקים, שיוכרעו בהפרשים קטנים לכאן או לכאן. כל נבחרת מסוגלת לנצח את יריבתה ובאותה מידה גם להפסיד.

את הופעת הבכורה שלה באליפות תקיים הנבחרת הישראלית כבר מחרתיים בבוקר נגד נבחרת צ'כיה, המגיעה ליוון כסגנית אלופת אירופה. הנבחרת הצ'כית היא ותיקה מאד ורבים משחקניה כבר נטלו חלק בכמה אליפויות. המפגש האחרון בין שתי הנבחרות היה לפני יותר משנה ביד־אליהו וישראל ניצחה בו על חודו של סל. ההרכב שהופיע בת"א הוא כמעט אותו הרכב שישחק בפיראוס.

כוכב הנבחרת הוא ללא ספק סטניסלאב קרופילאק (2.08), המופיע העונה בליגה הבלגית. יחד עמו משחקים פעולה ותיקים כהאבליק (1.93), באהם (1.90), סקאלה (2.13) בראבאנק (1.96) ורואניאק. המאזן הישראלי נגד הצ'כים הוא שישה נצחונות מול 12 הפסדים.

היריבה השניה, הולנד, היא "הכבשה השחורה" של הכדורסל הישראלי. ב־24 המשחקים בין שתי הנבחרות, ניצחו ההולנדים 14 פעמים מול 10 של ישראל. כוכב הנבחרת הכתומה הוא הענק (2.21) ריק סמיטס, הלומד בארה"ב ובודאי שיפר שם את יכולתו. לידו הוותיקים קייפרס (2.04), אסוואלס, סחילפ וואן־נור. מאמן הנבחרת החדש הוא רוד הארווי, שהחליף את הצ'כי האנגר שהודח.

רלף קליין, שיאמן בעונה הבאה את מכבי ת"א, יוליך את נבחרת מערב־גרמניה, למשחק השלישי נגד ישראל. הגרמנים טובים יותר מהישראלים ולו בזכות יתרון הגובה שלהם. גם העובדה ששניים מכוכביהם שראמפ ובלאב, עברו למקצוענות, לא מונעת מהגרמנים להפגין יכולת מעולה בזכות שחקנים כקריסטיאן וולפ (2.12), מייק יאקל, הקלע המצטיין, גנאר והענק גינטר באבקה. המאזן הישראלי נגד הגרמנים נוטה דווקא לזכות ישראל, שניצחה 11 פעמים מול חמישה הפסדים.

המועמדת לזכיה בראשות הבית היא נבחרתה של איטליה, למרות שמשורותיה יעדרו הפעם כמה ותיקים כמארזורטי, פרמייה, מאקסי ופולוזולו. האיטלקים לא הרשימו במשחקי המבחן, טרם האליפות, אך כאשר לרשותם עומדים שחקנים מן הדרג העליון, דוגמת ריבה (1.93), מאניפיקו (2.06) וילאלטה, ברונאמונטי וג'נטילה, כדאי יהיה לשים לב אליהם. האסור לשכוח, האיטלקים פשוט לא אוהבים להפסיד. נגד ישראל הם ניצחו עד כה 21 פעמים, מול חמישה הפסדים שספגו.

פולין, היא היריבה האחרונה בבית המוקדם. על פי יכולתם של הפולנים, במשחקי כינוס הפועל בחודש שעבר, צריכה ישראל לגבור עליהם ללא תנאי. ולינג (1.92) הוא כוכב הנבחרת הפולנית, שניצחה עד כה את ישראל שמונה פעמים מול 10 הפסדים. יחד עימו בולטים עוד פיקל (2.06) יאחורק, בינקובסקי ושצ'וביאל.

מאבק לשינוי תקנון התשלומים בליגות הנמוכות

מאת משה כהן

בכנס חרום של יותר מ־20 מנהלי קבוצות מהליגה הארצית בכדורסל הוחלט לפתוח במאבק לשינוי תקנון התשלומים של איגוד הכדורסל לליגות הנמוכות.

העונשים הכבדים שהוטלו על קבוצות מכבי ראשל"צ ואליצור רמלה גרמו למתח רב בישיבה. כל הדוברים טענו, כי תקנון התשלומים אינו מעשי והוא גורם לכולם לבצע עבירות.

בכנס נמסר, כי מתוך 48 קבוצות שנבדקו, נמצאו חריגות תשלומים ב־44 קבוצות. כדוגמא הביאו הדוברים את החוק המתיר לשלם למאמן כדורסל בליגה נמוכה רק 40 ש"ח בחודש.

ראש עיריית רמלה, יורם רבי, טען כי התקנון אינו מאפשר לעלות הדרושות לליגה הלאומית להתמודד בהצלחה עם קבוצות הליגה העליונה.

על־פי הצעתו של מיכה שמבן הוחלט להקים ועדה מיוחדת, שבה יהיו חברים נועם ברוורמן, מיכה שמבן ויצחק פרי. הוועדה תגבש דרכי פעולה לשינוי תקנון התשלומים של איגוד הכדורסל.

איש לא ניחש 14 בטוטו

המחזור ה־30 בליגות הלאומית והארצית סיפק הפתעות רבות, כך שאיש לא הצליח לנחש כל 14 התוצאות והפרס הראשון מועבר למחזור הבא.

7 מנחשי 13 תוצאות נכונות יקבלו 19.700 ש"ח כ"א, 124 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו 1.100 ש"ח כ"א, 1.463 מנחשי 11 תוצאות נכונות יקבלו 94 ש"ח כ"א, 11.037 מנחשי 10 תוצאות נכונות יקבלו 12 ש"ח כ"א.

ההכנסה במחזור זה היתה 2.205.229 ש"ח ולפרסים הופרשו 955.717.71 ש"ח. המינימום המובטח לפרס הראשון בשבוע הבא 900.000 ש"ח.

החל מ־31.5.87 יהיה מחיר ההשתתפות לטור 45 אגורות.

מינהל מקרקעי ישראל

מינהל מקרקעי ישראל מחוז הדרום · המועצה המקומית דימונה · שיכון ופיתוח לישראל בע"מ · משרד הבינוי והשיכון מחוז הנגב

"בנה ביתך" - בדימונה
שכ' שבעת המינים

מינהל מקרקעי ישראל בשתוף עם המועצה המקומית, חב' שיכון ופיתוח ומשרד הבינוי והשיכון, מציעים בזה 32 מגרשים לבניה 32 יחידות דיור חד־משפחתיות.
ההרשמה לתכנית תתקיים במינהלת פרוייקט השיקום בדימונה, ברחוב השיטה 47/7, בימים ב', ד', ה', בין השעות 14.00-08.00 וביום ו' רק בין השעות 13.00-08.00.
ההרשמה תחל ביום שלישי 2.6.87 בשעה 09.00 ותסתיים ביום ראשון 5.7.87 בשעה 12.00.
פרטים נוספים, ופרוספקט מפורט ניתן לקבל במשרד מינהלת פרוייקט השיקום בדימונה, בכתובת הנ"ל.

מינהל מקרקעי ישראל מחוז המרכז · המועצה המקומית ראש־העין · החברה לפתוח אזור רמלה־לוד בע"מ

"בנה ביתך" - בראש־העין
שלב ב'

מינהל מקרקעי ישראל בשתוף עם המועצה המקומית והחברה לפתוח אזור רמלה לוד בע"מ, מציעים בזה 9 חצאי מגרשים לבניה דו־משפחתית בקיר־משותף.
ההרשמה לתכנית תתקיים בראש העין, במשרד החב' לפיתוח אזור רמלה־לוד בע"מ, רחוב צה"ל (מול המחלקה הטכנית), בימים ובשעות העבודה המקובלים.
ההרשמה תחל ביום שלישי 2.6.87 בשעה 09.00 ותסתיים ביום חמישי 25.6.87 שעה 12.00.
פרטים נוספים, ופרוספקט מפורט ניתן לקבל במשרד החב' פתוח אזור רמלה־לוד בע"מ, בכתובת הנ"ל.

מינהל מקרקעי ישראל מחוז המרכז · עיריית כפר־סבא · המועצה המקומית קרית־עקרון · המועצה המקומית כפר־יונה · עירים, חברה לפתוח עירוני בע"מ

"בנה־ביתך" בכפר־סבא, קרית עקרון, כפר־יונה
יתרות מגרשים

במסגרת התכניות "בנה ביתך" שפורסמו בעבר, נותרו מגרשים בהתאם לפרוט שלהלן:
א. כפר־סבא - מבנן ד'
במסגרת תוכנית שפורסמה בספטמבר 1984, נותרו 6 חצאי־מגרשים לבניה דו־משפחתית בקיר משותף.
ב. קרית־עקרון - שלב ב'.
במסגרת תוכנית שפורסמה ביוני 1986, נותרו 12 חצאי־מגרשים לבניה דו־משפחתית בקיר משותף.
ג. כפר־יונה - אתר 03.
במסגרת תוכנית שפורסמה בדצמבר 1986, נותרו 49 חצאי־מגרשים לבניה דו־משפחתית בקיר משותף.
ההרשמה לשלושת האתרים, תתקיים בחב' עירים, רח' זבוטינסקי 65, ראשון־לציון, טל: 03-953131, בימי העבודה המקובלים בין השעות 13.30-08.30.
המגרשים יוקצו לציבור לפי ערך קרקע, תנאי תשלום, אשראי והוצאות פיתוח - מעודכנים. יתר התנאים, כפי שפורסמו בפרוספקט המקורי וכפוף לשינויים המתחייבים מפרסום זה.
הקצאת המגרשים לציבור תחל ביום רביעי 10.6.87 שעה 10.00. בשעה זו תתקיים הגרלה בין הנוכחים במקום.
יתרת המגרשים ישווקו בשיטת "יכל הקודם זוכה".
בעת ההרשמה שתערך במשרד עירים, בכתובת הנ"ל, יש להפקיד סך של 1,000 ש"ח בהמחאה בנקאית, לפקודת מינהל מקרקעי ישראל, וזאת כמקדמה על חשבון ערך הקרקע.
פרטים נוספים ניתן לקבל במשרדי־ההרשמה, בכתובת הנ"ל.
תוקף הודעה זו עד לגמר שווק המגרשים ולא יאוחר מ־30.9.87.

מדינת ישראל
מינהל מקרקעי ישראל

השכרת קרקע חקלאית לזמן קצר לעונת תשמ"ח (1987/88)

1. מינהל מקרקעי ישראל מודיע כי כל המבקש לשכור ואינו לוקח חוזה שכירות של קרקע חקלאית לזמן קצר, לעונת תשמ"ח, יגיש בקשתו למשרד המחוזי של המינהל שבתחומו נמצאת הקרקע, עד ליום 31.5.87.
הבקשה תוגש בטופס שניתן לקבלו ביחידות החוזים החקלאיים וביחידות המקוח במשרדים המחוזיים של מינהל מקרקעי ישראל בכתובות הבאות:
מחוז הצפון, קרית הממשלה, נצרת עלית
מחוז חיפה, דרך העצמאות 13, חיפה
מחוז המרכז, דרך פתח תקוה 88, תל־אביב
מחוז תל־אביב, דרך פתח תקוה 116, תל־אביב
מחוז ירושלים, רח' בן יהודה 34, ירושלים
מחוז הדרום, רח' בן־צבי, באר־שבע
2. אין בהודעה זו משום והתחייבות להשכיר קרקע לכל מבקש שהוא. השכרת הקרקע תעשה בהתאם להחלטות מועצת מקרקעי ישראל ונהלי מינהל מקרקעי ישראל.
3. מודגש כי הודעה זו בדבר הצורך בהגשת בקשה, מתייחסת גם לשוכרים מכורים של קרקע חקלאית לזמן קצר לעונת תשמ"ז (1986/87), המעוניינים להמשיך לשכור את הקרקע.
4. בקשות שלא יוגשו במועד, כאמור, לא תדונה.

מינהל מקרקעי ישראל מחוז הדרום · עיריית באר־שבע · עירים, חברה לפתוח עירוני בע"מ

"בנה ביתך" - בשכונת ו' בבאר־שבע
וילות מצדה - שלב ד'

מינהל מקרקעי ישראל בשתוף עם עיריית באר־שבע ועירים, חברה לפתוח עירוני בע"מ, מציעים בשלב זה 51 מגרשים לבנית 51 יחידות דיור חד־משפחתיות.
ההרשמה לתוכנית תתקיים במשרד "עירים" בבאר־שבע, מרכז מסחרי רסקו, חדר 231, בימים א'-ה' בין השעות 12.00-08.00 ובימים א' ו־ג' גם בין השעות 18.00-16.00.
ההרשמה תחל ביום שלישי 2.6.87 בשעה 09.00 ותסתיים ביום שישי 3.7.87 שעה 12.00.
פרטים נוספים, ופרוספקט מפורט ניתן לקבל במשרד "עירים" בכתובת הנ"ל.

למגדלי ענבים לייצוא
שירות חדש

החל מה־1 ביוני 1987, ניתן לקבל דיווח מהשווקים באירופה באשר לענבים – כמויות ומחירים שוטפים.
עליך לחייג לטלפון 03-264672.
משעה 4.00 אחה"צ עד 06.30 בבוקר ותיענה.

מועצת הפירות
(ייצור ושיווק)

בנק ישראל

חדש

הודעה על הוצאת מילווה קצר מועד

ביום 5.6.1987 תונפקנה סדרות מלווה קצר מועד לפי הפירוט הבא: –

מספר הסדרה	כמות מוצעת במיליוני שקלים חדשים שווי נקוב	מועד הפדיון	ימים לפדיון
0717 א'	10	1.7.87	26
0757 ב'	40	29.7.87	54
0847 ג'	50	16.8.87	82

בקשות לרכישה של הסדרות תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך, במחירים שיהיו נמוכים משווין הנקוב. יום המכירה הראשון בבורסה לניירות ערך יהיה יום ה', 4.6.1987 (ערך יום ו', 5.6.1987).

ביום המכירה הראשון בבורסה ימכור בנק ישראל את מלוא הסכום המוצע או חלק ממנו כפי שייקבע על ידו.

הסדרות תסחרנה בבורסה לניירות ערך ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב ותפרענה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב (100%), בתאריך הנקוב לעיל.

התנאים המחייבים לסדרות הנ"ל פורסמו בתקנות מילווה קצר מועד (סדרות מסוג א', ב' רב') התשמ"ד 1984 – קובץ תקנות מספר 4615.

פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי נתניה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה הפקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' נת/7/301" ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי: שינוי קו בנין עפ"י תשריט וקביעת בינוי ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8274, חלקות 96 בחלק 163, 98, 123, רח' בארי פינת [illegible].

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פרוט הנימוקים להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז
30.4.1987

הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חדרה
הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה, חדרה בקשה למתן אישור להקלה על [illegible] (חלקות) מס': 226 בגוש 10042 ברחוב הציפורן ההיתר [illegible] 4.7% בניה נוספים לשטח הרצפה הכולל.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה, רחוב הלל יפה את התנגדותו המנומקת בכתב ולציין כתובתו המדויקת.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
אינג' י' בהגא ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה

صحافة من الداخل

صكنا من الاجل

כוכבים ולילות

פסטיבל ישראל

ג'אז

מיילס דייוויס. אמפיתיאטרון קיסריה, 31.5

פאפא דייוויס מוליך את שבעת המופלאים שלו למרכז הבמה, משאיר אותם עם כמה עצות ונותן להם לרוץ. אחר־כך הוא ידגים מדוע דייויס קורה עכשיו, תמיד עכשיו.
רוב הזמן רואה הקהל את תמונת המחבר מאחור, אבל הצלילים, מרחפים, חודרים ופוגעים בך במקומות הרגישים ביותר. מיילס יורד לקהל, מקדיש כמה תקיעות לכמה בודדים, מכיר בנו לראשונה ובעצם כל הזמן.
דאריל ג'ונס על הבאס, פולי בגיטארה ומינו סינלי, הגימי הדרומקס של ההקשה, מותירים קהל פעור פה. מיילס ושבעת המופלאים בודקים את כל פינות המוסיקה השחורה, לא מרפים ממערכת העצבים שלך.
שאגות ההדרן הסיגו את הים לאחור.
היום יש לירושלים הזדמנות חד־פעמית. ראו הוזהרתם.

אמיר רותם

מוסיקה

הצ'לן יו־יו מא עם התזמורת הסימפונית י"ם: דבוז'ק, בלוך – „שלמה", בריכת השולטן, 30.5

קהל רב ומגוון, שבא לבריכת השולטן בליל קיץ קריר, לשמוע צ'לן גדול – לא התאכזב. **יו יו מא** (32) המוכר לקהל הישראלי מהופעותיו הקודמות בארץ (בפילהרמונית), היה סולן מזהיר בשתי יצירות מופת. הצ'לו שלו (סטראדיווריוס של ז'אקלין דה פרה) זמר בחום ובהבעה, כקול־אנוש־שופע חיים – קולו של „החכם מכל אדם" המזמר על אהבה וגורל האדם ומהרהר בהבלי העולם (ברפסודיה העברית „שלמה" מאת ארנסט בלוך). הובלטו יפה הניגודים, מביטוי לירי מעודן ועד לטמפרמנט ורגשנות סוערת. גם הפרשנות לקונצ'רטו בסי מינור של דבוז'אק עוצבה בשליטה מוחלטת, בצלילות דעת ובזמרתיות מרגשת לאורך כל הדרך. במשלב העליון, במיתר הגבוה, הפיק יו יו מא צלילים עם יופי נדיר.
חברי התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור, בניצוח מנדי רודן, ניגנו באמנות ובאינטנסיביות ועמדו במבחן התנאים המיוחדים של ביצוע קונצרט באוויר הפתוח. הקהל הגיב בתשואות רמות.
עם כל חביבותם וחשיבותם של שלושת הפרקים מ„הנערה מארל" של ביזה, עדיף היה לפתוח קונצרט מעין זה, לכבוד ירושלים, ביצירה ישראלית.

להקת „אמאמפונדו", אולם הנרי קראון, 31.5

„הנסיון האפריקאי" של דיזו פלאטיג'יז (מייסד ומנהל הלהקה) וחבריו החביבים הוא מופע־בידור המשלב שירה, נגינה, תנועה, ריקוד ואפילו אקרובטיקה בטמפרמנט מלהיב ובמקצבים סוערים. תשעת המוסיקאים־בדרנים „עושים שמח" בקצב מסחרר, בשריקות ובצהלות. כמה מהם נגנים מחוננים.
זוהי תערובת מקרית של מוסיקה מסורתית ופופולארית, המוגשת בסיוע תאורה ומערכת־קול המתאימות למופע בחוץ ולא באולם קונצרטים.
התוכנית, בהנחייה בלתי רשמית, אינה זהה בדיוק לערב שהוגש ע"י „אמאמפונדו" בביקורה בארץ לפני שנתיים. מהחידושים המשמחים: כלי אופייני, ה„אמבירה" מזימבאבווה, מעין פסנתר־אגודל אפריקאי. המסורת מיוצגת ע"י פעמי תופים, תרועת הקרנות וצלילי ארבעה סוגים של קסילופונים מעץ (מארימבות).
אל הבמה הוזמן גם ידיד ישראלי של הלהקה, חבר קיבוץ גבים, שהצטרף לנגינה (בקסילופון ובתופים) והחזיק מעמד בגבורה בזרם המקצבים הסוחף.

ישראל דליות

„לנוח" בשפיים

בהפוגה הקצרה שתחול במופעי המוסיקה, בפסטיבל ישראל, עד למוצאי חג־השבועות, מציע חג המוסיקה בשפיים מבחר של קונצרטים והצגות, עם דגש מיוחד על מוצארט. מחר, ערב החג (17.00) – „**ביכורים**" – עבודות בכורה מוסיקליות של מלחינים ישראלים צעירים (שקובצו בזמנו באירוע „מוסיכאן"). ב־19.00 – זמר הקונטרה־טנור **מריו מרקש**, מפורטוגל, בתכנית מיצירות מוצארט, פולנק וראוול. ב־21.00 – קונצרט ראשון של **חמישיית כלי הקשת מברלין**, במחזור השלם של שש החמישיות לכלי קשת מאת מוצארט. (קונצרט שני ביום ד' – 21.30). ביום ד', שבועות, ב־11.30 „**משחקונצרט**" – עדי עציון ויונתן זק בתכנית של נגינה, שירה ומשחקי מוסיקה קלאסית לכל המשפחה. ב־14.00 – **תזמורת החליליות של קיבוץ שפיים**. ב־16.00 – רסיטל לפסנתר בארבע ידיים עם **אורית רוב ואריאל כהן**. בתכנית מיצירות מוצארט, הינדמית, רחמנינוב וברהמס.

כספיטרוף

„ארץ טרופית יפה מאוד", תכנית חדשה של מתי כספי

אחרי רשפון ו„בית ברבור", אולם נחמני הקשיש, במרכז תל־אביב, הוא התחנה האחרונה לפני הבכורה של „ארץ טרופית יפה מאוד". מתי כספי חוזר לברזיל, תרתי משמע. עשר בבוקר, חברת החשמל מתהפרת כרגיל מתחת למדרכה, והספקת החשמל נפסקה עד הצהריים. פרוטי עיניים מגיעים הנגנים, מתאספים ליד כניסת הבמה המאפלת. מרדכי קם, סקסופונים וחליל על שכמו, גר בשכנות, מדווח על הפסקת חשמל אזורית. המוסיקאים הברזילאים השתומים מתקבצים ומתמכרים לשמש. כספי מגיע, נוטל סטר מארנקו של המפיק פשנל ומסתכן בסנדוויץ' מהקיוסק הסמוך. בין הנגיסות מטריד אותו העיתונאי.

– „ארץ טרופית יפה" היתה בזמנה הצלחה גדולה והיו לה כמה המשכים. מה הטעם לחזור לזה?

„המופע המקורי היה לפני עשר שנים. הופענו אתו 16 פעמים. אני לא חושב שמיצינו את הקהל, אבל לי היתה תחושת שובע. זה נמשך ארבע שנים, מהפקת התקליט עד המופע בטלוויזיה, וכמובן המופע הבימתי, ואחר־כך הופעתי בברזיל ובקרנבל, וכבר לא היה לי כוח. עברו עשר שנים, פשה (אברהם דשא, פשנל הנ"ל) התקשר והעלה את רעיון המופע. ברגע ששמעתי את ההצעה לא הרגשתי התנגדות, וזה היה בשבילי סימן שהשובע עבר. התניתי את הסכמתי בכך שזה יהיה מופע יותר מעניין ויותר טוב מהקודם, ושהתיכנון יהיה לפי רוחי, שלפיה מוצגות ,המופיעים יהיו אלה שאבחר בברזיל. פשה אמר: ,מה שאתה רוצה'. נסעתי לברזיל וחידשתי קשרים שהיו לי כשהופעתי שם לפני שבע שנים, עם להקה של חמישה מקישים. הנגנים הסכימו לבוא לישראל. בעזרת איש קשר הזמנתי מוסיקאים מקצועיים לאודישן. בחרתי נגני כלי־נשיפה, אקורדיאון, קאוואקיניו, מקישים וארבע רקדניות שאחת מהן גם זמרת. סקציית הקצב מקומית: תופים, בס, גיטרה וגם ארבע בנות, זמרות רקע, ועוד כמה נגנים. בסך הכול יש 33 אנשים על הבמה, 23 מברזיל. המוסיקה מורכבת משירים ברזילאים המוכרים פה ושלא היו ב„ארץ טרופית יפה" ושירים שלי שנכתבו ברוח ברזיל לתמליל של אהוד מנור. יש המון סגנונות. אני מנסה לגעת בקצוות".

כספי מבקש להדגיש שהנגנים שבאו אתו מברזיל הם מקצועיים, נגני אולפן מהטובים בברזיל, וירטואוזים. מה מייחד אותם?

„הם וירטואוזים בנגינה, בחזות, בטמפרמנט הנגינה, ויש להם נסיון בהקלטות. כך", אומר כספי, „צפוי תקליט של החומר מהמופע". לתשומת ליבם של מחפשי הדירות הנואשים בתל־אביב: המוסיקאים האורחים מתגוררים בדירות שכורות ומרווחות בעיר.

– עם כל ההמון הזה על הבמה אתם מתכננים „שואו" גדול?

„מה המלה העברית ל,שואו'? הצגה. כן, אנחנו בונים הצגה".

עדיין לא ידוע אם נזכה לראות את כספי רוקד סמבה, אבל אין ספק שיהיה על מה להביט. פרסם שכספי והחברים יופיעו היום בהפסקת המחצית של משחק הכדורגל בין ישראל לברזיל.

„בשתוף, כאוהדי ברזיל. בברזיל יש בכל משחק קבוצת אוהדים שמנגנת עם בטוקארה ומעודדת את השחקנים. לאות הזדהות הסכמתי להופיע זמנית כאוהד ברזילי".

– אתה אוהב כדורגל?

„אני אוהב לראות משחקים מצוינים. אי־אפשר לדעת מראש איך יתפתח משחק, והמשחקים המצוינים מעטים, לכן אני מסתכל בטלוויזיה, סביר להניח שאליה מביאים את המשחקים הטובים. אם לא טוב, אני סוגר".

– איך מקבלים הברזילאים את הנסיעה לצד האחר של העולם?

„הם רגילים לזה, רק יותר בקטן. ברזיל ארץ רחבה, אמנים יוצאים למסעות של חודשים. הם באו לכאן לשישה חודשים. אחדים מהם לא עזבו מימיהם את ברזיל, ובשבילם זאת הרפתקה".

– למרות פרטנציות מבל זה?

„אני יודע כמה מלים. לפעמים אני אפילו מפתיע את עצמי, מחפש מלה ופתאום זורק אותה מהשרוול".

כל העיבודים הם של כספי, כמובן. הכול רשום בתווים. למקישים אין צורך להסביר. בדרך כלל הם קולטים את הסגנון ומדייקים את תפקידים כיאה. נותר מקום לאילתור, „אבל הם יודעים את המסגרת". כספי עדיין לא בחר את כל השירים הישנים שלו שיושמעו בתוכנית. את הבאים בחשבון יסגן סמוך למופע. בהם „כלכלב זו בידי בם בם", „איך זה שכוכב", „הנה הנה", „שיר".

– איך מקבלים הברזילאים את השירים שלך?

„לשמחתי הם מרגישים הזדהות מוחלטת. הם באו עם חששות. לאלה שלא הכירו אותי לא גיליתי לקראת מה הם הולכים. אמרתי להם שזה סוד. רק החמישה שאתם כבר הופעתי ידעו מה מחכה להם וניסו להסביר לאחרים. בחזרות ראיתי את הפנים שלהם מתרככות".

– איך אתה קשור אתם קשר?

„בשפה המוסיקלית, הביטויים 'קרשנדו', 'דימינואנדו'".

– ותכניות אחרות?

„אני אוסף חומר. כשנופיע יהיה לי זמן בבקרים לדברים אחרים. את כל הקיץ אעבור עם המופע הזה, וכשיבואו הגשמים, נראה. כן, אני גם כותב כל הזמן. לא שההופעות נהפכות לעניין טכני. גמרתי להכין משהו, וכשאני מראה אותו לקהל אני כבר לא מתחבט במבנה ובעיבודים. אני מצפה לכל הופעה, אבל במשך היום אני פנוי למחשבות אחרות".

אמיר רותם

מאסטרו לני

בחג השבועות תשודר ברשת ב' תכניתו של מיכאל אוהד על ליאונרד ברנשטיין. יגיש – יוסי בנאי

ברנשטיין (69) הוא בעיני רבים המוסיקאי הנערץ והאהוב ביותר כיום (מלחין, מנצח, פסנתרן ופרשן מוסיקלי). אין ספק ששמו יישמר בהסטוריה כאחד מגדולי המוסיקאים במאה העשרים. התזמורת הפילהרמונית וחובבי המוסיקה בישראל חבים למאסטרו תודה עמוקה. ברנשטיין ניצח על התזמורת, בקונצרטים לאין ספור, בארץ ובחו"ל ובהקלטות. אי אפשר לתאר את שיגשוגה והתפתחותה של הפילהרמונית ללא ציון תרומתו. בסיורה הראשון בחו"ל, ב־1951, ניצח עליה בקונצרטים בארה"ב, לסרוגין עם מורו ורבו המהולל סרגיי קוסביצקי. במסע היובל בשנה שעברה, ניצח עליה בקונצרטים בארה"ב, באירופה ובישראל. בסתיו לפני שנתיים ניצח על ביצועים בלתי נשכחים, של הסימפוניה התשיעית מאת מאהלר, במסע ביפאן ובארה"ב ובקונצרטים מיוחדים בתל־אביב. הקלטה חדשה של התשיעית מאת מאהלר, בניצוחו, יצאה לאור על־ידי „פולידור" (דויטשה גרמופון). – עם תזמורת הקונצרטחבאו מאמסטרדאם, מקונצרט פומבי ביוני 1985. הקלטות חובה לכל מעריצי מאהלר וברנשטיין (תקליטים דיגיטאליים, קלטות וקומ־פאקט דיסק). ספריו על משאים מוסיקליים זכו לפופולאריות. ספרו האחרון, שיצא לאור לפני חמש שנים, נשא את השם „מציאות" (מציאס – באידיש) וכולל מבחר של מאמרים, הרצאות, שיחות, ברכות, איחולים והרהורים – עם תמונות נדירות ומעניינות. לא מכבר יצאה לאור בניו־יורק ביוגרפיה חדשה שלו, הפעם מאת ג'והן פייסר, מוסיקולוגית שערכה כתבי עת וספרים וכתבה בקביעות ב„ניו יורק טיימס". הספר עורר הדים מחוץ לעולם המוסיקה, בגלל התייחסותה של המחברת גם למשאים שאינם מוסיקליים מובהקים, הקשורים־באישיותו ובחייו הפרטיים של המאסטרו. כדי להבין את אופיו המורכב של ברנשטיין, מן הראוי לצטט הערה משלו, בראיון שנערך אתו, לספר על גדולי המנצחים בימינו – "עלי תמיד לחלק עם אחרים את החוויות והרגשות האישיים. אינני מסוגל להתפעל לבדי משקיעת השמש, להתענג לבדי משירת הציפורים ולהתרגש לבדי מאהבת המוסיקה, אני מרגיש צורך בלתי נכבש לשתף אחרים".

ישראל דליות

מוזיאון ת"א, אוניברסיטת ת"א ומכון גיתה חברו יחד להכנת סדרת תערוכות והרצאות שייערכו בחודשיים הקרובים תחת הכותרת: „**רפובליקת ויימאר – היבטים תרבותיים וחברתיים**". התערוכה הפותחת של הסדרה היא התערוכה המוצגת בימים אלה במוזיאון ת"א – „**ממארס עד פיקאסו**", אליה תתייחס הרצאתו של **האנס פון מארס**,הערב במוזיאון ת"א.
היום תיפתח גם בתיאטרון „הבימה" התערוכה „**80 שנות קברט בגרמניה**" (אחד המוצגים, בתמונה מימין) המגישה סקירה מקפת של תולדות הקברט בגרמניה באמצעות כרזות, תכניות להצגות, צילומים ועוד. התערוכה תוצג ב„הבימה" עד סוף יוני ולאחר מכן תעבור לתצוגה באוניברסיטת חיפה, שם תתצג עד סוף יולי.
ביום ה' הקרוב תיפתח באוניברסיטת ת"א תערוכה על **שנות העשרים בגרמניה**, וביום ד' הבא תיפתח במכון גיתה בת"א תערוכה המציגה 100 **קריקטורות** שהודפסו ב„**סימפליציסימוס**" בין השנים 1933־1918 (אחת מהן, בתמונה משמאל). במשך החודשיים יוקרנו במכון גיתה גם סרטים מתקופת רפובליקת ויימאר.
פרטים מפורטים של ההרצאות הסרטים והתערוכות ניתן למצוא בחוברת מיוחדת שהוצאה לרגל סידרת הארועים, אותה ניתן להשיג במוזיאון תל־אביב ובמכון גיתה.

שידורים

בעריכת זאב פרי

טלוויזיה

חינוכית

08.00 טלסקסם: עד כאן.
08.03 שעת כושר.
08.40 בלי סודות: ביניים חולם.
09.00 אנגלית ה'.
09.20 חשבון משום ד': מספרים שליליים (כ).
09.55 200 שנות על האגודה לתרבות הדיור.
10.10 אנגלית ז'.
10.30 רגע עם דודלי: בוא נדבר.
11.00 ערבית מדוברת (ד'–ה').
11.15 אנגלית ו'.
11.30 ארץ מולדת: ממזרח ומים למולדת (כ).
12.00 אנגלית ח'.
12.25 תלמוד: שניים אוחזין.
1.00 מדעי הטבע (ו'–י"ב): ביסוי באימון.
1.30 צרפתית: העשרה.
2.00 טלסקסם: עד כאן.
2.03 שעת כושר.
2.15 קסים קסם: ציפורות ומנהרות.
2.35 רכבת ההפתעות: סרט אנימציה.
3.00 גברת פלפלת: תותים לריבה.
3.15 קשר משפחתי: עם משפחת כהן.
3.50 שעת כושר.
4.00 הפונרק בערוץ חמשת המייל, פרק 25: נשים בעלות אמצעים.
5.00 ערב חדש. מנחה דפי רשף.

כללית

5.30 „דוביאיכמבת ליי" – פרק רביעי: „קמע המזל".
6.00 „הילדים מרחוב הגראמיי" פרק שישי: „ליז שומרת על ילדי משפחת שלגל".
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 סקירת תכניות בליווי שקופיות (ערבית).
6.35 ספורט (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 „המנצחה" – פרק שלישי: מיס פאייג' ממשיכה למרר את חייו של אנדרו. הוא פורש מעבודתו ונענה להצעת עבודה בעיירה סמוכה. התנאי לקבל את המשרה הוא שיתחתן. אנדרו מבקש את ידה של קריסטין, המשתכנעת לבסוף באהבתו אליה. הם מתחתנים ועוקרים לאברולו. שם מתבדר לו שד"ר ליוואלין, הרופא האחראי, מנסה להצר את צעדיו ולא יניח לו לפתוח בעבודה למחקר תחלואי ריאה, שמהם סובלים הכורים תושבי המקום. בסופו של דבר הוא מצליח להוציא את תכניתו אל הפועל. רופא השיניים קון בולאנר אף מבטיח לו את עזרתו נגד ד"ר ליוואלין, קריסטין זועמת. על שבעלה לא נועץ בה תחילה בעניין הזה.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 תשדירי שירות.
9.35 „הנהלה בלחץ" – פרק חמישי.
10.00 „זה הזמן" – מנחה: רם עברה.
10.50 „מיאמי – מחלק מוסר" – שם הפרק: גיא הביצות.
11.35 חדשות הלילה.

ערוץ 2

19.00 שנייב בראש אחד
19.30 שרהלה שרון
20.30 „מבט שני" – קסטנר
21.10 פופ 2

לקראת שידור

גלי צה"ל מקדישים היום יום שידור מיוחד ל„**חיפושיות**" לציון מלאת 20 שנה לצאת האלבום „מועדון הלבבות הבודדים של סרג'נט פפר". אל התכניות הרגילות, בהן ישולבו שירי החיפושיות, ראיונות ושיחות על הלהקה, יתווספו שני פרקים מתוך סידרת התכניות „ מסע הקסם ה"סתורי", ששודרה ב־1981, בעריכת יואב קוטנר.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – לקלה: קונצ'רטו בדו מג'ור לאבוב, תז. כלי קשת וקונטינואו (ה. הוליגר/תז. דרזדן/ג. נגרי). מוצרט: דיברטימנטו במי במול מג'ור לכנור, ויולה וצ'לו ק. 563 (ג. קרמר, ק. קשקשיאן, יו־יו מא); פרוסה: סונטה „ברמון" לכנור ותז. אופוס 25 (ר. ריצ'י/תז. רדיו לוקסמבורג/ ל. דה פרומן); סטרווינסקי: פטרושקה (גירסת 1947) (תז. פילדלפיה בנצוח ריקרדו מוטי).
9.00 קונצרט בוקר יאן סוליקוף: וריאציות על שיר העם „תמו ימי נעורי" (חמישיית כלי הנשיפה של עץ הבלגית; יאנאצ'ק: סוויטה לכלי קשת (התז. הקמרית ע"ש לאוש יאנאצ'ק בנצוח זדנק דיימק); שוסטר: קונצ'רטו לפסנתר, חליל ורביעיית כלי קשת אופוס 21 (ישראלה מרגלית ולורין מאזל עם רביעיית קליבלנד); אינדי: נמלי הים הצפוני – שאנטה סימפונית (התז. הלאומית של ה־די־שראל/ג. מרטינון); הנדל־היגה: קונצ'רטו בסגנון הגלנט לצ'לו ולתזמורת (רוברט כהן עם התז. הסמפונית הלונדונית/א. בטייס; פולנק: גלוריה (מקהלת והתזמורת ג'והית בלבן/מקה. ווססטמינסטר והתז. הפילהרמונית של ניו־יורק/ל. ברנשטיין); סימפוניה מס' 3 בדו מינור אופוס 78 (התז. הסימפ. של מונטריאל/ש. הארפורד/ס. דיטואה).
11.57 פינת השיר – משירי א.ב. גרינברג.
12.00 מן המוסיקה – באך: סוויטה מס' 3 לצ'לו סולו בדו מג'ור (פ. ויולה גריב; 2 מחולות נורבגיים מס' 4, 1 מתוך אופוס 35 (א. פילובסקי, פסנתר): מוצרט: שלישייה במי במול מג'ור לקלרנית, ויולה ופסנתר (א. חפץ/ו. טוסמן/א. ארלשטיין).
13.05 בהאזנה נינוחה – מוצרט: „זומת", מוסיקה לבלט ק. 299 ב' (התז. הקמרית הסקוטית/ר לפארד); הובר: קונצ'רטו לפסנתר ותז. (פ. רוזל/תז. דרזדן/ה. בלומשטט); ברהמס: שלישייה בדו מג'ור, לפסנתר, כנור וצ'לו אופוס 87 (י. קצ'ן – פסנתר/י. סוק, כנור/י. שמאניק, צ'לו; סרסטה: סונטה מס' 2 במי במול מג'ור לכנור ולפסנתר אופוס 102 (ג. גוסקובסקי, כנור/י. בוקוף, פסנתר); ראבל: „קברו של קופרן" (אקדמית סיינט־מרטין/נ. מרינר).
15.00 הסכרה מוסיקלית – סידרה „הצ'ל של ברג (ש.ח).
16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם התזמורת הסימפונית של רדיו פרנקפורט/ סולנית: התר הרפר – שוסון: פואמת האהבה והים; ברנשטיין: סימפוניה מס' 1 ירמיהו. שבוע העוגב בנירנברג – רסיטל לשני עוגבים: הנס ופרוסין הסלבק. מיצירותיו: לאסו, אבן, פוקינטי, י.ב. באך, כהן, לנגלה.
18.00 לרגע על הכתב – על אתת כמה וכמה.
19.00 תזמורת כלי נשיפה – מיצירות: רוסיה, ארנולד, דייקה, גריג, טיפפה, גריינגר.
20.05 אינטרלוד – רצף מוסיקלי.
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם התזמורת הסימפונית של רדיו זארברוקן/ מיונג וון צ'ונג – קרמבו: „גוף מכושף"; מוצרט: קונצ'רטו ברה מג'ור לכנור ותז. ק. 218 (צ'י ליאנג לין); פרוקופייב: סימפוניה מס' 3.
22.30 פעם ועוד – לורי שפיגל: „פנטאכרוס" מוסיקה אלקטרו אקוסטית – תנוכן 3 פעמים.
23.00 מחזורי יצירות – בטהובן: שלישיות גריג: שירים.

רשת א'

15.30 השכלה וידע לכל.
16.05 גיל הביניים.
17.20 האוניברסיטה הפתוחה.
19.05 עיונים בפרשת השבוע – „נשא".
22.05 לכל אדם סכבב.

רשת ב'

18.06 כוכב הערב – הפעם: עם לואי ארמסטרונג.
18.45 העברת משחק כדורגל בין ישראל לבין ברזיל שידור חי מאצטדיון רמת־גן.
20.35 סולם הזמירות.
22.05 פינת הג'ז.
23.05 משוקי לילה.

רשת ג'

18.06 היה היה.
20.05 לי ולך – שיר וברכה.
21.05 קצת אחרת – פופ מתקדם.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

יום הביטלס – החיפושיות
15.05 מה אין.
16.05 מסע הקסם המסתורי.
18.05 שיח מל"טים – מפקדי חטיבת הצנחנים שהובילו את החטיבה במלחמות מ־1967.
19.05 שירים מכאן.
19.05 רדיו רדיו (צה"ל 2).
20.05 „קלאסי כאן – סיכום התורש התולף במוסיקה הקלאסית בישראל (ש.ח).
20.05 סבבבבבסים (צה"ל 2).
21.30 אוניברסיטה משודרת – מדרש ואגדה – יחסם של חכמים אל האגדה.
23.05 קול הג'ז הוה (צה"ל 2).
23.55 שיחות חצות – עם פרופ' צבי לם

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
07.07 פרטים על התכניות.
11.57 מגישים שיר.
20.27 מגישים שיר.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 חוגה.
09.05 טלודיה.
10.05 פניני בוקר.
11.05 רגע של עברית.
11.10 שירים עבריים.
12.05 מעורב ימתיכוני.
14.06 בראש צעיר.
17.10 שירים עבריים.
18.06 מנות ערב.
18.50 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.06 „שמע ישראל".
06.12 התעמלות בוקר.
06.22 לחקלאי.
06.30 סקירות מאמרי המערכת.
06.53 אור ירוק.

06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 עושים עניין.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.30 סער לשלום.
11.40 החדשות.
12.10 „אגא בב".
12.50 כה נשמע.
13.00 בחצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
15.05 רגעי קסם.
15.51 לוח מודעות.
16.05 תרבות הארץ.
16.55 קראתי ספר.
17.05 יומן כלכלה.
17.30 על ספרים ואנשים.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.11 בחורה לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה כבר תשע.
10.05 שבעים בי יורע.
11.05 ברזר פורה.
12.05 רק מוסיקה.

13.05 חג לאוזן.
14.06 פזמון חוזר.
15.05 חדש חדיש ומחודש.
16.05 הצגה יומית.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 מקומות עיר.
07.07 שבע אפס שבע.
08.05 בוקר טוב ישראל.
09.05 אילה בוקר.
10.05 המסקת עשר.
11.05 נבון לעכשיו.
13.05 מקום טוב באמצע.
14.05 דו רה מי.
15.05 מה יש.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.45 משולש.
18.54 הודעות לחיילים.
19.05 שירים מכאן.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הרכש ועלא כיפק.
23.05 עשרים וארבע היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
שימו לב לשידורי F.M.

תל־אביב

אבנר: דיזנון חי 9.45, 7.30, 5
אורלי: ילדים תורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
בית ליסין: הנבואה 11.15
בר־יהודה: יומן תוף בריינמן 9.30, 7.15, 5
גורדון: נערת ליזור 9.30, 7.30, 5
גת: סיפור מהחיים 9.15, 7.30, 5
דיזנגוף 1: פושע בובמל וילדה קטנה 9.50, 7.30, 5, 1.30, 11.00
דיזנגוף 2: שיחות מלוכלכות 9.50, 7.30, 5, 1.30, 11
דיזנגוף 3: זכרונות אהבה מפירנצה 9.50, 7.30 – המורדת 5, 1.30, 11
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
דרייב־אין: יצרים 8.00–10.00 · חצות – סקס
הוד: בנקו 9.30, 7.15, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): נשיקה אדומה 9.30, 7.30, 5
חן 1: אנשי הפח 9.45, 7.30, 5
חן 2: תנה ואחותיה 9.45, 7.30, 5
חן 3: אל תקרא לי לבן 9.45, 7.35, 5
חן 4: פעמים שבלב 9.40, 7.30, 5, 2, 11
חן 5: צבע הכסף 9.45, 7.15, 4.45, 2, 11.30
לב 1: נרדפי החוק 9.40, 7.30, 5, 2
לב 2: בקצב השטן 9.40, 7.40, 5, 2
לב 3: מלו 9.40, 7.30, 5, 2
לב 4: חליפת ערב 9.50, 7.50, 5, 2
לימור: הפרוטוקול הרביעי 9.30, 7, 4.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מניה־אנק: תמיד 9.30, 7.15
מקסים: איש הנצח 9.45, 7.45
סינ'ון (לשעבר אלנבי): משחק פראי 9.40, 7.30, 5
סינמה 1: העדרים 9.30, 7.15, 5
סינמה 2: חנה ואחותיה 9.30, 7.15, 5
סמדר: סגור לרגל שיפוצים
פאר: בילי באלבין 9.30, 7.30, 5
פריז: בטי בלו 9.30, 7, 4.30, 2, 11 – 11.30 קטיפה כחולה
צפון: שם הורד 9.45, 7
שחף: פלאטון 9.30, 7, 4.15
תמוז – רמת־אביב: נערת הטלפון

תכלת: רקה לחצות 9.50, 7.15, 4.30
תל־אביב: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 5
הסינמטק: 7.15 ילדי המדרגות, 9.30 הבגנה השחורה
תהבלש 9.40, 7.15

ירושלים

אדיסון: מעבר לשיא 9.30, 7.30, 4.30
אורנע: חנות קטנה ומטריפה 9.15, 7.15, 4.30
אוריון 1: קרוקודיל דנדי 9.15, 7.15, 4.30
אור 3: הפרוטוקול הרביעי 9.15, 7, 4.30 – 11.15 מטורה
אור 4: ג'ק פלאש הקופץ 9.15, 7.15, 4.30 / 11.15 הדיקן האחרון
אור 5: יצרים 9.15, 7.15 / ניגה בעל 7 נשמות 4.30 / 11.15 הבדיק לכל
אור ג'יל: אנשי הפח 9.15, 7, 4.30
בית אגרון: חברי הדרקון אליוט 4.00 / האחים כלה 5.45 / שכרון חושים 8.00 / אמריקן גרפיטי 10 / בריאן כוכב עליון – חצות
האולם הקטן בבנייני האומה: סגור
הבירה: ספורים ספיפרתי לאמא 9.30, 7.30, 5.15
כפירה: שם הורד 9.30, 7, 4.30
מיטשל: ילדים תורגים לאלוהים 9.30, 7.15
סמדר: אמדאוס 9.15, 6.30
עדן: שמתי ברז למורה 9.30, 7.30, 4.30
רון: דקה לחצות 9.15, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים: פסטיבל ישראל

חיפה

אורה: שם הורד 7.00, 4.30
אורלי: קיץ 9.15, 7
אטמון־יאגורן: אופני האש 9.15, 7, 4.30
ארמון: רימון חי 9.15, 7, 4.30
חן: בטי בלו 9.15, 7.00
עצמון 1: ילדים חורגים לאלוהים 9.00, 7.00
עצמון 2: שיחות מלוכלכות 9.15, 7, 4.30
עצמון 3: שמתי ברז למורה 9.15, 7, 4.30
פאר: קרוקודיל דנדי 9.15, 7, 4.30
קריאתי: סכנוע עדין 9.15, 7, 4.30
רון: מעבר לשיא 9.10, 7, 4.30
רב גת 1: חנות קטנה ומטריפה 9.15, 7, 4.30
רב גת 2: בקצב השטן 9.15, 7, 4.30

קריות חיפה

ספיר: ג'ק פלאש הקופץ 9.30, 7.15
סביון: רימון חי 9.15, 7
אורית: פלאטון 9.15, 7
בית העם: קיץ 9.15, 7, 4.30
היכל: פלאטון 9.15, 7
ניצן: חליפת ערב 9.15, 7

אשדוד

אסתר: הבוקר שאחרי 9.30, 7.30
אשדוד: צבע הכסף 9.30, 7.15

אשקלון

אסתר: פלאטון 9.30, 7.15
מאוריה: האינטסלטור 9.30, 7.15
רוזל: קשוחים יבכאלה 9.30, 7.15

באר־שבע

חן: מעבר לשיא 9.30, 7.30, 5

הרצליה ורמת השרון

היכל: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 5
מלון דניאל: הקשר הבורבני 9.30, 7.15
כוכב: 5 אמיגוס 7.00 / הגבל הבורמוד 9.30

עפולה

כפיתורון: קובלנקה 9.30

חולון, בת ים

ארמון: נערת ליזור 9.30, 7.30
מגדל: פעמים שבלב 9.45, 7.30
מתנ"ס קריית שרת: צבע הכסף 9.30, 7.15 / 4.00 שלגיה
סבוי: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
רימה: מעבר לשיא 9.30, 7.15
עצמאות: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 5

טבריה

אביב: האינטסלטור 9.30, 7.15

כפר־סבא, רעננה

סטל: פלאטון 9.30, 7.15
תק: להתחתן שבית 9.30, 7.15
אמדות: חנה ואחותיה 9.15, 7.15, 5
בית ברל קלנוע התאמרון: הבקר שאחרי 8.00–10.00

לוד, רמלה

אורלי: סגור
נחו דוד: בעד הוהב 9.30, 7.30
אורן: פלאטון 9.30, 7.30

נהריה ועכו

הוד: קוד הרעם 9.30, 7.15
רון: נבגש בחוף 9.30, 7.15
אודיטוריום: האינטסלטור 6.00

נתניה

סטוריה: אל תקרא לי לבן 9.15, 7, 5
אורה: מעבר לשיא 9.15, 7
שרון: צבע הכסף 9.15, 7, 5

קרית אונו

מתנ"ס: נבגש בחוף
גושע ארגטול והיום 9.00

פתח־תקוה

שלום: ללא רחמים 9.30, 7.15
היכל 1: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 4.30
היכל 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
היכל 3: שיחות מלוכלכות 9.30, 7.15

ראשון־לציון ורחובות

ג.ב. רונן 1: מעבר לשיא 9.30, 7, 4.30
ג.ב. רונן 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
נעמן: סגור
ראשון: 8 מיליון דרכים למות 9.30, 7.15
בית העם: פלאטון 9.30, 7.15
הדר: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
חן: מעבר לשיא 9.30, 7.15

רמת־גן וגבעתיים
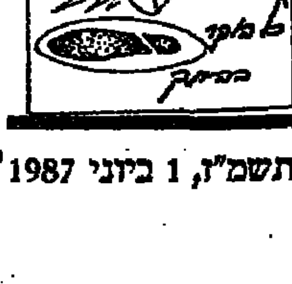
ארמון: הרומן שלי באוקספורד 9.45, 7.30
ארמון: קרוקודיל דנדי 9.45, 7.30, 5
לילה: הפרוטוקול הרביעי 9.30, 7.15
הדר: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
רב גן 1: משחק פראי 9.45, 7.30, 5
רב גן 2: אנשי הפח 9.45, 7.30, 5
רב גן 3: הבוקר שאחרי 9.45, 7.30, 5
רב גן 4: חנות קטנה ומטריפה 9.45, 7.30, 5
שביט: אותנטי משולו 9.30, 7.30